

IZSÁK VÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

KÉSZÍTETTE: BÁCS-KISKUN MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI NONPROFIT KFT.

2018. JÚNIUS

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. HELYZETÉRTÉKELÉS	6
1.1. A település társadalma és humán infrastruktúrája	7
1.2. A település gazdasága	8
1.3. Az önkormányzat gazdálkodása	10
1.4. Táji és természeti adottságok	12
1.5. A zöldfelületek és az épített környezet vizsgálata	13
1.6. Közlekedés	14
1.7. Közművesítés	16
1.8. Környezetvédelem	17
1.9. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek lehatárolása	18
2. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	21
2.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	21
2.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	23
2.3. Városrészi (területi) célok	24
3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	25
3.1. A tervezett beavatkozások és a városrészek kapcsolata	25
3.2. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégiai célokhoz	26
3.3. Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	32
3.4. Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása, a fejlesztések ütemezése	34
1. Belváros akcióterület	34
2. Antiszegregációs akcióterület	35
3.5. A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	36
3.6. Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	37
4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET).....	39
4.1. A szegregált és szegregációval veszélyeztetett területek elhelyezkedése	39
4.2. A szegregátumok helyzetértékelése	40
4.3. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések	40
4.4. A fejlesztések szegregációs hatásának kivédésére hozott intézkedések	41
4.5. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések	42
5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	43
5.1. Külső összefüggések	43
5.1.1. Illeszkedés az Európa 2020 célkitűzéseire	45

5.1.2. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK) való illeszkedés	47
5.1.3. Illeszkedés Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja 2014-2020 dokumentumhoz	50
5.1.4. A településrendezési eszközökhöz való illeszkedés	54
5.1.5. Illeszkedés a város gazdasági programjához	54
5.1.6. Illeszkedés a környezetvédelmi programhoz	56
5.1.7. Illeszkedés a Helyi Esélyegyenlőségi Programhoz	57
5.2. Belső összefüggések.....	62
6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	67
7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE.....	70
7.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	70
7.1.1. Településfejlesztési és településrendezési szerződés	70
7.1.2. Gazdaságfejlesztés.....	70
7.2. Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósításának szervezeti kereteinek meghatározása	71
7.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	73
7.4. Monitoring rendszer kialakítása	74
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	78
ÁBRÁK JEGYZÉKE	79
FELHASZNÁLT IRODALOM	80

BEVEZETÉS

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) a település középtávú (7-10 év) fejlesztési irányait, cél- és eszközrendszerét határozza meg, valamint tartalmazza a célok elérése érdekében meghatározott tevékenységeket, az önkormányzat által jóváhagyott jövőkép és hosszú távú (15-20 év) átfogó célok alapján.

A 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről írja elő az ITS tartalmi rendszerét és követelményeit.

A 2014-2020-as programozási időszaktól kezdve az ITS megléte elengedhetetlenül fontos egy település számára. Ennek fő oka, hogy egyre növekszik a településfejlesztési tevékenységek köre, és a megvalósuló projektek fenntarthatósága és életképessége érdekében szükséges egy stratégiai dokumentumban felállítani a település közép- és hosszú távú céljait a társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődés érdekében. Az ITS elkészítésének fő szempontja, hogy a közösségi források olyan beruházásokat támogassanak, amelyeket a piac önmagában nem valósít meg, a város fejlődése szempontjából viszont szükségesek.

Annak érdekében, hogy egy település fejlődése folyamatos és kiegyensúlyozott legyen, szükséges az ITS éves áttekintése, valamint négy évenkénti felülvizsgálata, az esetlegesen megváltozó külső feltételekhez való igazítása és a már megvalósult akcióterületi fejlesztésekre építkező újabb fejlesztési területek meghatározása.

A jelen 2014-2020-as programozási időszak pénzügyi eszközrendszerének felhasználása és elszámolása 2023-ig tart, ezért az ITS-ben foglalt cél- és eszközrendszert is célszerű a 2023-as év végével újra meghatározni.

Jelen ITS Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének .../2018 (... ..) sz. önkormányzati határozattal került elfogadásra

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata 2018. áprilisában készült el, melynek „Helyzetelemzés” című fejezete kifejti a társadalmi, gazdasági, környezeti és infrastrukturális helyzetét. Ez alapján került kidolgozásra jelen fejezet is, amely összefoglalóan bemutatja Izsák helyzetét és a településen játszódó folyamatokat.

Izsák városa az Alföld nagytáján, a Kiskunsági-homokhát kistáján található, amely a Duna-Tisza közti Homokhátság része. Közigazgatásilag Bács-Kiskun megyéhez, a Kiskőrösi járáshoz tartozik. Területét tekintve a város 113,76 km², ebből a belterület aránya alig 7%, a mezőgazdasági jellegű külterület viszont túlsúlyban van.

1. ábra: Izsák elhelyezkedése

Forrás: Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

A város lakossága 2017. január 1-jén 5.546 fő volt a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai alapján, így a megye alacsonyabb lélekszámú települései közé tartozik. Népsűrűsége 48,75 fő/km², így területe rurális térségnek¹ számít. Hálós utcaszerkezetű belterületének nagy részét falusias, elszórtan kertvárosias lakóterület alkotja, melyet egy kiterjedt külterületi rész ölel körbe, mely főként gyümölcsösökből, szőlő-ültetvényekből és mezőgazdasági területekből áll.

A város településhálózatban elfoglalt helyét jelentősen meghatározza más városok relatív közelsége. Az Izsák – Budapest távolság 111 km, míg az Izsák – Kecskemét távolság nem egészen 30 km. A város 30 km-es körzetében található még a járásközpont Kiskőrösön kívül további két város, Kerekegyháza és Szabadszállás.

¹ A Gazdasági és Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) definíciója alapján egy település rurálisnak tekintendő, ha népsűrűsége a 150 fő/km²-t nem éri el.

Izsák térségi súlyát jelentős mértékben elősegíti közlekedésföldrajzi elhelyezkedése. A település közigazgatási határán – a központi részét nem érintve – halad át északon a Kecskemét-Dunaföldvár-összekötő 52. sz. főút. Bár vasútvonal érinti a települést, a személyszállítás már nem elérhető. A távolsági autóbuszos közlekedés jól szervezett és megfelelő gyakoriságú a megyeszékhely Kecskemét irányába, azonban Kiskőrös irányába már jóval kevesebb járat közlekedik.

1.1. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA ÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

Az állandó népességet tekintve csökkenés mutatható ki Izsákon a két népszámlálás közötti időszakban. A KSH adatai alapján a 2011-es népességszám (6.063 fő) 96,56%-a a 2001-es népességszámnak. Ezt követően viszont növekedett a népesség, 2015-ben 6.620 fő volt a település lélekszáma. Napjainkban azonban ismét csökkenő tendencia mutatható ki a népességszám tekintetében. A napjainkban folyamatban lévő népességcsökkenés nem egyedi eset Izsákon, hanem megyei és országos szintű folyamat. A népességcsökkenés Izsákon egyrészt annak tudható be, hogy a halálozások száma megelőzi a születések számát, másrészt a fiatal lakosság jelentős része elvándorol a településről nagyobb városokba (Kecskemét, Budapest), vagy a jobb megélhetőség reményében külföldön vállal munkát. Ennek következtében Izsák lakosságának korszerkezete előregedő, de az előregedés folyamata lassabban zajlik le, mint a megyében.

A 2011-es népszámlálás szerint az Izsákon jelen lévő kisebbségek a cigány, német, román és örmény. Közülük legmeghatározóbb a cigány kisebbség, a település lakosságának 1,48%-át tette ki 2011-ben. Izsákon működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a roma származású gyermekek esélyegyenlősége megteremtésének érdekében együttműködik a köznevelési intézményekkel. A településen nem áll fenn etnikai konfliktus, a közösségi együttélés szabályait megszegőkkel szemben a hatóság időben megteszi a szükséges intézkedéseket.

A lakosság iskolázottsága bár javult a két népszámlálás közötti időszakban, azonban továbbra is elmarad a megyei és az országos szinttől egyaránt. A lakosság viszonylag alacsony foglalkoztatottsági szintje összefüggésbe hozható az alacsony képzettségi szinttel, 2015-ben az álláskereső 54%-a rendelkezett legfeljebb általános iskolai végzettséggel. Jelenleg a nyilvántartott álláskereső 4,79%-át teszik ki a munkaképes korú népességnek (15-64 éves korúak) Izsákon, amely az országos átlagtól (4,21%) csak kissé tér el.

A településen élők életminősége valamelyest elmarad a megyei és az országos szintekétől, azonban javuló folyamatot jelez, hogy a lakóépületek komfortfokozatuk és felszereltségük tekintetében egyaránt közelítik a megyei és országos szintet.

A humán infrastruktúrát tekintve az egészségügyi és az oktatási-nevelési intézmények fejlesztése és bővítése terén is vannak lehetőségek. Az egészségügyi alapellátás épületei (orvosi rendelők) előregedtek, leamortizálódtak, így javításra szorulnak. Folyamatban van egy egészségügyi centrum kialakítása, amely biztosítja az eddig is meglévő egészségügyi

alapellátást, illetve szakrendelések, háziorvosi ügyeleti rendszer (jelenleg Szabadszállás a központ), valamint a későbbiekben gyógyszerár is helyet foglalnak majd az épületben.

A település oktatás-nevelési feladatait jelenleg egy családi bölcsődében, egy óvodában és egy általános iskolában látja el. A családi bölcsődében jelenleg 7 férőhelyre van engedély, ezért az önkormányzat által benyújtott és megnyert pályázatból épülő, várhatóan 2018-ban elkészülő, 8 férőhelyes minibölcsőde későbbi bővítése szükséges lenne a gyermekek megfelelő elhelyezése miatt, továbbá elősegítené a fiatal családok helyben maradását is egyben. Az alapfokú oktatás egy általános iskolában történik. Az Izsáki Táncsics Mihály Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola új épületének kialakítása 2017-ben fejeződött be, így térségi jelentőségű oktatási intézménnyé nőtte ki magát.

Izsákon középiskola, szakközépiskola és szakiskola sem található. A 8. osztályt elvégzett tanulók így főként Kecskemét, Kiskőrös, Jánoshalma, Szeged, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Dunavecse, Paks és Cegléd városokban folytatják tanulmányaikat. A településen nem működik sem kollégiumi ellátás, sem felsőoktatási intézmény.

Szociális közszolgáltatások tekintetében a településen üzemel családsegítő szolgálat, házi idősgondozó szolgálat, valamint időotthon is. Előregedő korszerkezetű település lévén a jövőben javasolt az idősok ellátásával kapcsolatos intézmények fejlesztése, valamint hiányként jelentkezik a korábban a településen működő idősok klubja is, amely az idősok nappali ellátását oldotta meg, valamint biztosította számukra társas kapcsolataik fenntartását. Ennek megszűnésével a családi háttérrel nem rendelkező idősok ellátás nélkül maradnak.

Izsákok sokszínű és sokrétű civil szerveződés jellemzi. A szervezetek a közösségi élet szinte minden területét lefedik, legnagyobb számban a sport, kultúra és szabadidős tevékenységek területén vannak jelen. A település kulturális eseményeinek, rendezvényeinek legfőbb színtere a művelődési ház és a Szily Kálmán Városi Könyvtár.

A település társadalmát tekintve összességében elmondható, hogy képzettségbeli növekedésre szükség van a magasabb színvonalú munkavégzés tekintetében.

1.2. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

Izsák jelentős gazdasági szerepet tudhat magáénak, mint a Kiskőrösi járás egyik alcentruma. A járásközpont Kiskőröstől 25 km-re északra, Kecskeméttől nyugatra 30 km-re található. További jelentős, hasonló népességszámmal rendelkező települések találhatók a közelében, mint Szabadszállás (15 km-re), Soltvadkert (30 km-re), Kerekegyháza (30 km-re).

A gazdasági szerkezetet nézve elmondható Izsákról, hogy a mezőgazdaságnak komoly hagyománya és szerepe van napjainkban is. A térségben mezőgazdasági tevékenységet végzők többnyire egyéni vállalkozóként vagy mikrovállalkozások formájában működnek. A legjellemzőbb gabonafélék a búza, árpa, tritikálé és a kukorica, gyümölcsök közül az alma és jelentős borkultúrája következtében a szőlő. Mind kulturális, mind pedig gazdasági

szempontból kiemelkedő jelentőségű az izsáki arany sárfehér szőlő, amelyet védett eredetű hungarikummá nyilvánítottak 2006-ban, valamint a kiemelt nemzeti értéként kezelt izsáki arany sárfehér bor. További szerves részét képezi a helyi mezőgazdaságnak és hagyományoknak a lovaskultúra, így a település lovaspályával, több lovardával és megközelítőleg 70-80 egyedet számláló lóállománnyal rendelkezik.

Az ipar területén főként a mezőgazdaság termékeit feldolgozó élelmiszeripar a jellemző, de jelentős az építőipar jelenléte is. Ez a két ágazat a település iparának húzóágazata, együttes arányuk a település ipari szektoron belül működő vállalkozásain belül 95% feletti.

A szolgáltató szektor az utóbbi időben – a globális folyamatoknak megfelelően – Izsákon is erősödött, a működő vállalkozások csaknem kétharmada ebben a szektorban tevékenykedik. A legjelentősebb a kereskedelem, gépjárműjavítás területén működő vállalkozások jelenléte, továbbá kiemelkedő a szállítás és raktározás, és bár kisebb mértékben, de jelen vannak a szálláshely-szolgáltatással és vendéglátással kapcsolatos vállalkozások is. Elmaradás mutatható ki azonban az információ, kommunikáció; az ingatlanügyletek és a művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban.

2015-ben a településen a regisztrált vállalkozások száma 1.148 db volt, melyből mindösszesen 287 számított működőnek (az adott évben volt árbevétele és foglalkoztatottja), ezeknek csak közel fele társas vállalkozás. A településen jelen lévő vállalkozásokról elmondható továbbá, hogy 90%-a (258 db) mikrovállalkozás, 6%-a (18 db) 10-19 fős. A 20 fős foglalkoztatotti létszámot összesen 7 vállalkozás haladja meg, míg az 50 főt meghaladó közép- és nagyvállalkozásokból mindösszesen 4 található a településen. 250 fő feletti nagyvállalat nem található a településen.

Gazdasági téren a vállalkozásokhoz köthető legjelentősebb beruházás az elmúlt évek során a szeszesitalok (pezsgő, bor) és üdítőitalok gyártásával foglalkozó Royalsekt Zrt. nevéhez fűződik. A beruházás finanszírozása részben a Dél-Alföldi Regionális Operatív Program felhívására benyújtott nyertes pályázat forrásából valósult meg 2011-2012 között. A 130 millió Ft teljes költségű projekt során egy raktárcsarnok épült fel, kiegészülve flakonfúvó gép beszerzésével.

Egy másik jelentős beruházás az Izsáki Házitészta Kft. jóvoltából valósult meg. 2011-ben gépbeszerzéseket valósított meg, 2013-ban pedig egy logisztikai csarnokot épített fel, mindkettőt részben uniós forrásból valósította meg.

Kedvező közlekedéshálójai elhelyezkedése a szállítmányozás, raktározás és a munkaerő ingázásának szempontjából is kiemelkedő versenyelőnyt jelent a letelepedni kívánó, vagy helyben alakuló vállalkozások számára. A vállalkozások számára meghatározó telephelyválasztási szempont a megfelelően képzett munkaerő helyben való megléte. E tekintetben Izsák az országos átlagtól jelentősen, a megyei átlagtól már kevésbé marad el. Annak érdekében, hogy Izsák is birtokában legyen a megfelelő képzettséggel rendelkező munkaerőnek, mint jelentős gazdasági versenyelőnynek, szükséges támogatni a lakosság ilyen téren történő fejlődését. Erre jó lehetőséget jelentene felnőttoktatás keretei között képzések elindítása a településen.

További lemaradást jelent, hogy felsőoktatási intézmény és kutatóhely hiányában K+F+I tevékenység alapvetően nincs a településen. Ennek megvalósítása a kecskeméti Neumann János Egyetem vagy a helyben lévő vállalkozások bevonásával lehetséges, a mezőgazdasági hagyományokra elsősorban az agrárinnovációs tevékenységet központba helyezve.

Az ingatlanpiaci viszonyokat figyelve megállapítható, hogy az elmúlt 15 évben zsugorodott a kínálat, napjainkban azonban stagnálni látszik. A KSH adatszolgáltatása szerint 2001 és 2016 között a lakások száma 2.881-ről 2.761-re csökkent. Ebből is látszik, hogy az utóbbi években a lakásépítések száma meglehetősen alacsony volt.

1.3. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA

Köszönhetően az önkormányzat jól szervezett településfejlesztési tevékenységeinek számos beruházás valósult meg a városban az elmúlt évek során. Bár az önkormányzat költségvetésének kiadásai az elmúlt néhány év során meghaladták a bevételt, ez abból is adódik, hogy saját erőből került finanszírozásra több fejlesztés is.

Az elmúlt 2007-2013-as programozási időszakban Izsák Város Önkormányzata több alkalommal is sikeresen pályázott, több különböző felhívás (ÁROP², DAOP³, KEOP⁴, TÁMOP⁵). Az önkormányzat által benyújtott és nyertes pályázatok összege közel 850 millió Ft. A legkiemelkedőbb projektek közé sorolható a komplex kerékpárforgalmi fejlesztés, a belterületi közútfejlesztések és a kapacitásbővítő óvodafejlesztés. E projektek a nyertes pályázatok összegének megközelítőleg háromnegyed részét teszik ki.

1. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban

Felhívás	Projekt címe	Támogatási döntés dátuma	Megítélt támogatás (Ft)
KEOP 4.10.0/N/14 Fotovoltaikus rendszerek kialakítása	Energetikai fejlesztés Izsákon	2015. 01. 19.	16.126.405
ÁROP 1.A.5-2013 Szervezetfejlesztés konvergencia régiókban lévő önkormányzatok számára	Izsák Város Önkormányzatának szervezetfejlesztése	2013. 10. 17.	22.000.000
DAOP 4.2.1-11 Nevelési intézmények fejlesztése	Kapacitásbővítő óvodafejlesztés Izsákon	2012. 09. 03.	119.185.623

² Államreform Operatív Program

³ Dél-Alföldi Regionális Operatív Program

⁴ Környezet és Energia Operatív Program

⁵ Társadalmi Megújulás Operatív Program

Felhívás	Projekt címe	Támogatási döntés dátuma	Megítélt támogatás (Ft)
KEOP 6.2.0/A/11 Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek	Házi komposztálás bevezetése Izsákon	2012. 03. 21.	8.254.983
KEOP 7.1.0/11 Derogációs vízi közmű projektek előkészítése	Izsák és térsége szennyvízberuházása	2012. 01. 31.	17.000.000
DAOP 3.1.2/A-11 Kerékpárforgalmi hálózat fejlesztése	Izsák város komplex kerékpárforgalmi fejlesztése	2011. 11. 28.	247.802.915
DAOP 3.1.1/B-09 Önkormányzati tulajdonú belterületi közutak fejlesztése	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 3 gyűjtőútszakasz felújításával	2010. 03. 25.	140.283.033
DAOP 5.1.2/B-09 A városi örökség megőrzése és korszerűsítése	Izsák város kistérségi szerepének és vonzerejének erősítése a városközpont felújítása által	2010. 03. 02.	73.539.972
DAOP 3.1.1/B-08 Önkormányzati tulajdonú belterületi valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 16 utca és útszakasz felújításával	2009. 05. 28.	94.900.767
TÁMOP 3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben	Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés	2009. 05. 05.	56.163.380
ÁROP 1.A.2/A A polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése	Izsák Város Önkormányzatának szervezetfejlesztési pályázata	2008. 11. 24.	13.662.000
KEOP 7.2.3.0 A települési szilárd hulladéklerakót érintő térségi szintű rekultivációs programok elvégzése	Izsáki Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer települési szilárdhulladék-lerakóinak térségi szintű rekultivációs programja	2008. 02. 18.	40.800.000

Forrás: Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

Jelen, 2014-2020-as időszakra is számos fejlesztési elképzelése van a város önkormányzatának, melyekre 2016-ban és 2017-ben került benyújtásra támogatási kérelem a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében.

Izsák Város Képviselő-testületének 8/2013. (VII.12.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról fekteti le az önkormányzat vagyongazdálkodásának alapjait. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvényben megjelöltken kívül az önkormányzati forgalomképtelen vagyonhoz tartozik autóbusz- megállóhely, buszváró épülete, műemlékek, a Kisizsáki-összekötőcsatorna

partjának egy része, illetve levéltári anyagok, míg korlátozottan forgalomképes a rekultivált személtlerakó telep és a sportpálya. Az üzleti vagyon pedig túlnyomórészt beépítetlen területekből, közterületekből áll. Az önkormányzat vagyonmérlege az elmúlt években negatív irányban változott, ennek oka az évenként elszámolt értékcsökkenés mellett a régi postaépület értékesítése.

A legjelentősebb kiadások a felújításokhoz és a beruházásokhoz köthetők, melyet a következő táblázat ismertet:

2. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának saját és uniós forrásaiból finanszírozni kívánt felhalmozási kiadásai a 2018-as évre tervezve

Megnevezés	Előirányzat (Ft)
FELÚJÍTÁSI KIADÁSOK	107.937.015
Városháza energetikai korszerűsítés*	67.700.000
Városháza tetőszerkezet felújítása	6.415.000
Agárdy út stabilizálása	8.072.780
Hét utca felújítása	5.749.235
Bácsvíz Gördülő tervezése	20.000.000
BERUHÁZÁSI KIADÁSOK	431.783.912
LED világítás	83.823.912
Kossuth tér, piac csarnok*	330.000.000
Sportberuházások	1.596.000
Bölcsőde kialakítása	11.664.000
Fogászati röntgen beszerzés	1.700.000
Gépkocsi vásárlás	3.000.000
ÖSSZESEN	539.720.927

*: uniós forrásból finanszírozni kívánt tevékenységek

Forrás: <http://www.izsak.hu/download/testulet/20180227/01.pdf> alapján saját szerkesztés

Ingatlanpiaci helyzet tekintetében Izsákon megközelítőleg 20%-kal emelkedtek az ingatlanárak 2018-ban, és jelenleg nem található eladó ingatlan a városban.

1.4. TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

Izsák Duna-Tisza közti síkvidék Kiskunsági-homokhát tájegységén helyezkedik el. Keleten a Kiskunsági löszös hát, délen a Bugaci-homokhát, északon és nyugaton a Csepeli- és a Solti-sík határolja. A terület kis mértékű tagoltsága következtében folyóvízhálózata jelentéktelen. Ennek ellenére a település vízrajza komoly térségi szerepkörrel bír, köszönhetően a település nyugati határában elhelyezkedő Kolon-tónak, melynek medre feltöltődés alatt áll, így nyílt

vízfelületet alig találni rajta. A Kolon-tó és környéke a Kiskunsági Nemzeti Park részeként országos jelentőségű természetvédelmi területnek minősül, emellett a Ramsari természetvédelmi egyezmény hatálya alá is tartozik, valamint tagja a Natura 2000 ökológiai hálózatnak is, ahol Különleges Madárvédelmi Övezetként tartják nyilván.

Talajainak nagy része mezőgazdasági művelésre alkalmas, mezőszegi csernozjom talaj. A szél és víz eróziós munkájának erősen kitett területeken futóhomokos váztalajok, valamint elszórtan öntéstalajok alakultak ki.

A Kolon-tó lápvidékéből kinyerhető, nem túljó minőségű tőzegfelhalmozódáson kívül – melynek bányászata mára megszűnt – nagyobb mennyiségben bányászható ásványkincs nem található a területen.

A település környezetében potenciális tájhasználati problémaként léphetnek fel:

- belvízzel érintett területek károsodása;
- invazív fajok, özönnövények elterjedése, őshonos fajok visszaszorulása;
- gyephasználati problémák;
- rekreációs tevékenységek túlzott környezetterhelése;
- vízszíntingadozás;
- nádgazdálkodás hatására csökkenő természetes élőhelyek száma.

1.5. A ZÖLDFELÜLETEK ÉS AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA

A rekreációs célra használható zöldfelületek meglete jelentős népességmegtartó erővel rendelkezik. Izsák belterületén két jelentős zöldfelületi egység található, mindkettő a városközpontban helyezkedik el. Az egyik a Szabadság tér – Kossuth tér együttese, amely szabadidős-rekreációs funkcióval rendelkező közpark. Másik jelentős zöldfelület a Kisizsáki-összekötőcsatorna, mely jelenleg nem tölti be pihenésre alkalmas szerepét. A város önkormányzatának TOP-2.1.2-15-BK1 – 2016-00005 azonosítószámú „A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása” projektjének megvalósításával megoldódik az összekötőcsatorna jelenlegi helyzete, és a terület rendezésével rekreációs funkciót kap. Lakossági igény mutatkozik egy modern, bekerített, ivókúttal és mosdóval ellátott játszótér iránt.

A zöldfelületek karbantartásával és ebből adódóan minőségével kapcsolatban is problémák léptek fel. A központban található faállomány egyedei közül sok elöregedett, így egy egészségi felmérést követően cseréjükre, illetve esetenként pótlásukra lehet szükség.

Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról szóló 2/2009. (II. 04.) Ktr. számú rendelet 4. számú melléklete tartalmazza a védelem alatt álló egyedi építészeti értékek listáját. Történelmi múltjának és hagyományainak köszönhetően Izsák bővelkedik az épített környezet értékeiben, így kettő épület és egy szobor is országos műemléki védelem alatt áll: a klasszicista stílusú Szent Mihály római katolikus templom és az előtte található Piéta-szobor,

valamint a B. Bognár tanya, mely egy lakóházat, istállót és kamrát is magában foglal, jelenleg a Kiskunsági Nemzeti Park kutatószállása.

A helyi építési szabályzat 6. mellékletében megtalálható továbbá a 10 db régészeti lelőhely is.

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. december 12-én fogadta el Izsák Város Településképi Arculati Kézikönyvét és Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 16/2017. (XII. 20.) önkormányzati rendeletét a településképi védelméről. A rendelet célja az építési beruházások támogatása, a település sajátos településképiének védelme és átalakítása a helyi közösség bevonásával. Helyi értékvédelmi területként nevesíti Izsák történelmi városmagját, melynek utcahatárai: Kölcsey Ferenc utca – Katona József utca – Kecskeméti út – Bihari utca – Petőfi Sándor utca – Damjanich utca – Széchenyi István utca – Kinizsi Pál utca. A történelmi városmag területén a településképi rendelet értelmében védelem illeti meg az úthálózat és a telekosztás jellegét, a beépítés módját és helyét, az épületek ritmusát, az utcai homlokzat nyílásrendjét és nyílászáróinak álló téglalap arányát.

Az épített környezet konfliktusai és problémái:

- Az úthálózat szilárd burkolata javítást igényel, helyenként a teljes burkolat hiányzik, így azok szilárd burkolattal való ellátása szükséges.
- Bizonyos közintézmények, mint a polgármesteri hivatal, a könyvtár és a művelődési ház amortizálódott állapotuk miatt felújításra szorulnak.
- Bár a belvízelvezető csatornahálózat a belterületen teljesen kiépített, Kisizsák becsatolása továbbra sem történt meg a szennyvízhálózatba.

1.6. KÖZLEKEDÉS

A város Bács-Kiskun megye északnyugati részén Kecskemét és Kiskőrös között helyezkedik el, mindkét településtől megközelítőleg 27 km-re. Saját vonzáskörzettel rendelkezik a környező települések között, középszintű ellátás tekintetében Kecskeméthez kötődik.

A település részét képző Kisizsák mellett halad az 52. sz. főút, mely jelentős tranzitforgalmat bonyolít le és csatlakozik az M5-ös autópályába Kecskemét érintése nélkül. Előnyt jelent, hogy az 52. sz. főút nem érinti Izsák belterületét, így sem zajszennyezés, sem légszennyezés, valamint a forgalom sem terheli azt. Az 5203. (Szabadszállás felé), 5301. (Ágasegyházától Páhiig) és 5302. (Orgovány felé) jelzésű összekötő utak forgalma jelentős az ingázások tekintetében, közepes minőségű útburkolattal rendelkeznek, helyenként felújításra szorulnak. A belterületi úthálózaton a város forgalmasabb intézményei könnyen megközelíthetőek. Emelkedő tendenciát mutat a balesetek száma, minek következtében közlekedésbiztonsági vizsgálat szükséges. Teljes hosszában felújítandó az Orgoványi utca és Kiskőrösi utca, a Kecskeméti út pedig csak a hídtól kifelé vezető szakaszon. Igény van továbbá új építésű szilárd burkolatú útra Kisizsákon az Akácfa és a Vadvirág utcában, Izsákon a Kun, Dankó, Kiss J., Vadász utcában, valamint a Garai téren. A növekvő tehergépjármű forgalom következtében lakossági részről igény mutatkozik elkerülő utak kialakítására a Kossuth tér közelében,

amennyiben ez nem kivitelezhető, akkor fekvőrendőrkialakítása szükséges. További lakossági igények mutatkoznak gyalogátkelőhelyekre figyelmeztető fényjelző berendezésekre, illetve körforgalom kialakítására is.

A külterületi dűlőutakat tekintve az önkormányzat folyamatosan biztosítja a járhatóságot. Jelenleg 13 földborítású utca van, melyeken a fő feladat a feltöltés, tereprendezés, tömörítés és árok készítése az utak mentén.

Az elmúlt 5 év során számos közlekedésbiztonsággal és közlekedési infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztés valósult meg a biztonságos közlekedés érdekében:

- A Belügyminisztérium által hirdetett „Útőr közfoglalkoztatási program” keretében a város 2016-ban 10 főt foglalkoztatott közel 11 millió Ft költséggel. A település belterületén lévő KRESZ táblák állapotának felülvizsgálatára, a szükséges cserék és pótlások elvégzésére került sor.
- Az önkormányzat saját forrásából valósult meg a település új forgalmi rendjének kialakítása, autóbusz megálló áthelyezése és kialakítása, zebrák felfestése, parkolók használati rendjének kialakítása, megállási idők időtartamának korlátozása.
- Kistérségi társulási forrásból valósult meg az autóbuszváró kialakítása a Dózsa György téren.

További, uniós forrásból megvalósított fejlesztéseket tartalmaz az alábbi táblázat:

3. táblázat: Az elmúlt évek során uniós forrásból megvalósult közlekedési infrastruktúrával és közlekedésbiztonsággal kapcsolatos fejlesztések

Projekt címe, forrása	Fejlesztés tartalma	Megvalósítás éve	Fejlesztés bruttó költsége (Ft)
DAOP-3.1-2/A-11-2011-0018 „Izsák Város Komplex kerékpárforgalmi fejlesztése”	8648 fm hosszúságú önálló kerékpárút építése történt: Izsák – Református temető bejáratától (Kiskőrösi utca) – Izsák Város belterülete-Kisizsák Kápolnáig.	2011	273.336.572
DAOP-5.1-2/B -09-2009-0007 „Izsák város kistérségi szerepének és vonzerejének erősítése a városközpont felújítása által”	A Bottyán János utcától a Batthyány János utcáig a Dobó utca felújítása valósult meg parkoló építéssel. A Batthyány utca felé járda felújítás történt. Megvalósult a Szabadság tér, Dózsa György tér, Kecskeméti utca megújítása (útburkolat javítás, parkoló építés, járdafejlesztés, parkosítás).	2010	82.296.300
DAOP 3.1.1/B-09 „Önkormányzati tulajdonú belterületi közutak fejlesztése”	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 3 gyűjtőútszakasz felújításával: Bocskai, Kodály, Mező és Szili Kálmán utcákban. Emellett parkolók kialakítására, járda felújítására, közlekedési átkelőhelyek kialakítására, kerékpártárolók és utcabútorok kihelyezésére került sor.	2010	140.283.033

Projekt címe, forrása	Fejlesztés tartalma	Megvalósítás éve	Fejlesztés bruttó költsége (Ft)
DAOP 3.1.1/B-08 „Önkormányzati tulajdonú belterületi valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése”	Belterületi közútfejlesztés Izsákon 16 utca és útszakasz felújításával.	2009	94.900.767
TEKI 2009/3009. „Közlekedésbiztonsági fejlesztés, járdaépítés és akadálymentesített átkelőhely kialakítása által Izsákon”	Dobó utca, Kecskeméti utca- Dózsa György tér közlekedésbiztonsági célú fejlesztése, járdaépítés.	2009	13.500.000

Forrás: Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

Közösségi közlekedés szempontjából az autóbuzsos közlekedés kielégíti a helyi igényeket, naponta 33 járat indul Kecskemétre, valamivel kevesebb pedig Kiskőrös irányába. Helyi autóbuzsjárat nem üzemel a településen. Sok helyi lakosnak problémát jelent, hogy a településen megszűnt a vasúti személyszállítás kihasználatlanság miatt.

Kerékpáros közlekedést megkönnyítő legnagyobb fejlesztés 2011-ben történt DAOP forrásból, közel 9 km hosszúságú önálló kerékpárút épült. Az önálló kerékpárúttal nem rendelkező szakaszokon a kerékpárosok az alacsonyabb forgalmú utakat használják. Igény jelentkezik továbbá a lakosság részéről Ágasegyháza, Orgovány, Páhi, Fülöpszállás és Szabadszállás irányába kerékpáros pihenők és kerékpártárolók kialakítására.

A város járdái közepes állapotban vannak, felújításra például a Kecskeméti úton és a Kossuth téren szorulnak. Új járda építésére Kisizsákon a Reviczky utcában, az Akácfa és Vadvirág utcában mutatkozik igény a lakosság részéről. A Kossuth téren biztonságos és akadálymentes gyalogosátkelő kijelölése szükséges.

A város területén mindenhol ingyenes a parkolás. Az elmúlt évek során a központ felújítása következtében több parkolót is kialakítottak, ezek azonban napi megőrzési ponttá alakultak, szinte egész nap foglaltak. Ebből következően új parkolók létesítése szükséges.

1.7. KÖZMŰVESÍTÉS

Izsák tagja a „Kék Víz” – Észak Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulásnak, melynek Izsákon kívül 29 további tagtelepülése van, feladata pedig a lakosság számára egészséges ivóvízellátás biztosítása. A lakosság többségének a BÁCSVÍZ Zrt. szolgáltatja a megfelelő minőségű ivóvizet. A szennyvízhálózat kiépített a település belterületén, problémát a kiépített hálózatra történő további rácsatlakozások okoznak, ez azonban a járási hivatal hatáskörébe került. Kisizsák helyzete ebben a tekintetben különleges, ugyanis a BÁCSVÍZ bevonásával készült elemzés során körvonalazódott, hogy a vezetékes

rendszer kiépítése és csatlakoztatása a tisztítóműre nem gazdaságos. A megoldást egy zárt-tárolós rendszer kiépítése jelenthetné.

Az utóbbi években a nagy intenzitású esőzések során jelentős mennyiségű csapadékvíz folyt lefelé a magasabban fekvő területekről, aminek következtében karbantartási és tisztítási munkálatok váltak szükségessé. Ezeket a munkálatokat az önkormányzat biztosítja saját dolgozóival, beleépítve a zöldterületek rendezésével kapcsolatos munkálatok körébe. Ez azonban sok esetben kevés. A megfelelő módon történő vízvezetéshez szükséges az árkok mértékadó csapadékvízviszonyokhoz való bővítése, valamint burkolattal és szűrővel való ellátása.

A település energiaellátására a vezetékes energiahordozók, villamosenergia és földgáz áll rendelkezésre. A földgáz település szintűnek mondható kiépítettsége biztosítja a megfelelő és korszerű energiaellátást a lakosság számára.

Az energiahatékonyság növelése érdekében LED világítást szereltek be az óvodába, az iskola épületébe, a városházába és a művelődési házba. Legutóbb pedig 2017 decemberétől 2018 januárig egy új, LED rendszerű közvilágítás került kiépítésre Izsákon.

Napelemek is kihelyezésre kerültek a sportcsarnok, illetve a városháza tetejére a KEOP-4.10.0/N/14-2014-0191. számú projekt keretében.

A településen elérhető IPTV, műholdas TV, földi sugárzású TV, kábel TV, internet szolgáltatás és 4G mobilinternet-hálózat is.

1.8. KÖRNYEZETVÉDELEM

Környezetvédelmi (és nem mellesleg egészségügyi) szempontból kezelendő a több helyen is előforduló mezőgazdasági műveléssel felhagyott terület. A gondozatlan területeken megjelennek az invazív, tájidegen növényfajok, melyek amellet, hogy rontják a települési képet és tájéztétikát, allergiás reakciókat válthatnak ki a településen élőknel. Erre megoldást jelenthet az állattenyésztés támogatása legelők kialakítása végett, valamint a területek erdősítése.

A település alatt termákvíz-készlet húzódik, azonban jelenleg a vízkészlet nem hasznosított. A rendezési tervben korábban lehatárolásra került Kisizsák közelében egy terület, melyre gyógyfürdő építését tervezi az önkormányzat.

A felszín alatti vizek szennyező forrásai Izsák esetében nagy területen jellemző, diffúz szennyezések. Ezek forrása a mezőgazdasági tevékenységből származó szerves és szervetlen trágya, illetve a külterületen tartott állatállomány okozta terhelés, melyeknek a sekély mélységben lévő talajvíz testek vannak kitéve.

Légszennyezés tekintetében az épületek fűtése, a közlekedés során elégetett üzemanyag és a mezőgazdasági tevékenységek során felégetett területek a legjelentősebb szennyező források. Pozitív azonban, hogy a környéken a legforgalmasabb 52. sz. főút vonal elkerüli a

település belterületét, így jelenlétéből jelentős mennyiségű légszennyezés, illetve zajterhelés nem származik.

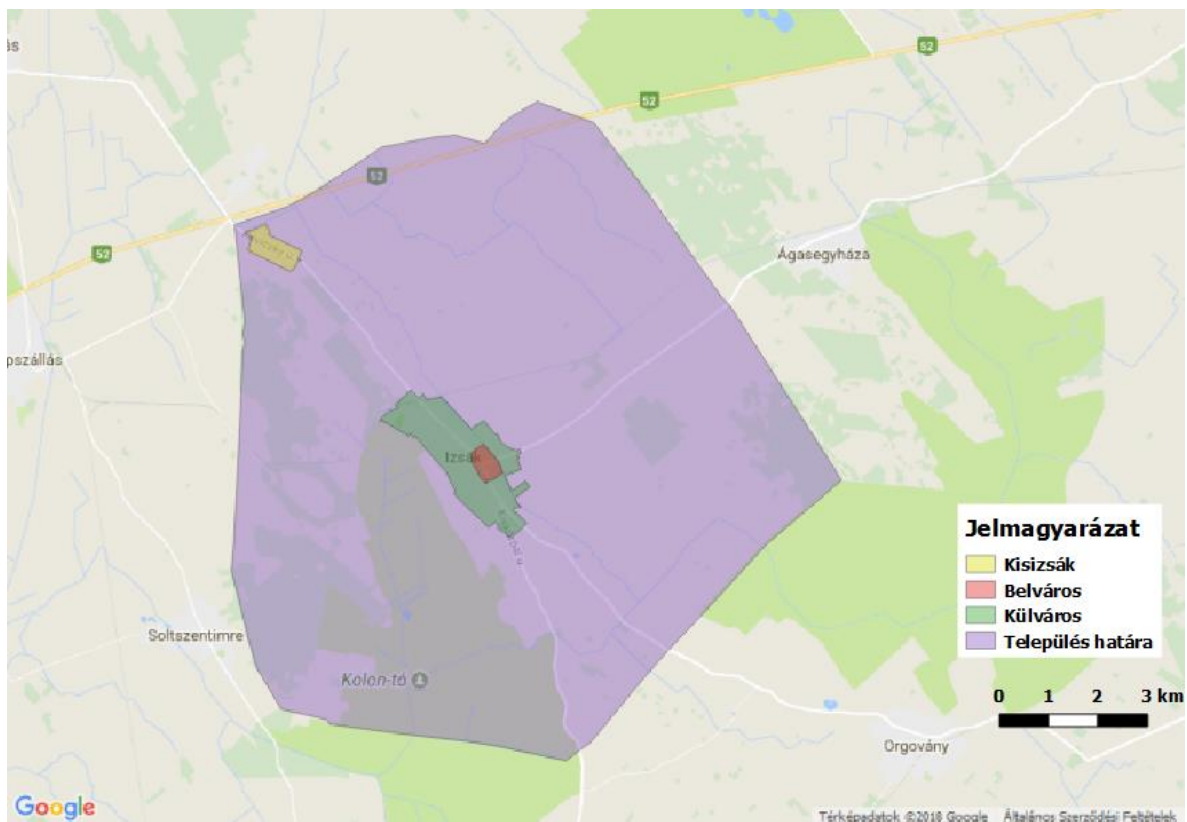
Izsákon állandó feladatként jelentkezik az illegális szeméttlerakó helyek felszámolása, valamint a közterületen keletkező, szétdobált hulladék begyűjtése, amire főként a közfoglalkoztatási programban foglalkoztatott munkaerőt kívánja alkalmazni a város.

1.9. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK LEHATÁROLÁSA

Méretéből és jellegzetességéből adódóan Izsákon 4 városrész került lehatárolásra, melyeket a 2. ábra szemléltet:

1. városrész: Belváros (a 2. ábrán piros színnel jelölve)
2. városrész: Kisizsák (a 2. ábrán sárgával jelölve)
3. városrész: Külváros (a 2. ábrán zölddel jelölve)
4. városrész: Külterület (a 2. ábrán lilával jelölve)

2. ábra: Izsák városrészei

Forrás: saját szerkesztés

1. Belváros

A lehatárolásának indoka, hogy vegyes területnek számít (lakó és kereskedelmi, szolgáltató gazdasági épületek is megtalálhatóak), intézmény-ellátottságával elkülönül a többi városrésztől.

2. Kisizsák

A településtesttől elkülönülve, attól mintegy 3,5 km-re északnyugati irányba található, az 52. sz. főút mellett.

3. Külváros

Többnyire lakófunkcióval rendelkező városrész, azon része a település belterületének, amelyik nem tartozik a belváros városrészhez, hanem gyűrűként öleli körbe azt.

4. Külterület

A város közigazgatási területének belterülethez nem tartozó, nagy kiterjedéssel rendelkező, ritkán lakott városrésze.

4. táblázat: Izsák városrészeinek 2011-es népszámlálás szerinti adatai

Városrész megnevezése	Lakónépesség száma (fő)	Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya (%)	Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya (%)	Lakónépességen belül 60-X évesek aránya (%)	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában (%)	Lakásállomány (db)	Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (%)	Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül (%)	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül (%)	Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%)	Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya (%)	Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (%)	A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül (%)	Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) (%)	Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) (%)	A komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya a lakott lakásokon belül (%)	Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül (%)
Belváros	573	16,4	57,4	26,2	26,1	9,5	312	17,3	37,1	12,2	57,8	46,3	50,2	57,1	11,8	8,9	13,8	9,8
Kisizsák	240	10,8	58,8	30,4	34	3,1	142	28,2	41,1	19,9	50,6	52,5	49,4	60	11,5	8,3	26,6	10,1
Külváros	4379	14,1	57,4	28,6	26	8,8	2003	11,1	39,6	14,1	55,7	43,9	46,8	57,9	13,5	8,2	7,5	4,6
Külterület	458	16,6	64	19,4	50,5	3	298	54,7	51,2	29,4	45,7	51,8	53,3	55,2	26,8	20	51,3	29,7

Forrás: KSH 2011-es népszámlálás adatai alapján saját szerkesztés

2. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK, ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Ahhoz, hogy elérjük a település számára meghatározott releváns jövőképet, szükséges felállítani hosszútávon (15-20 év) elérni kívánt célkitűzéseket, melyek segítségével könnyebben elérhető ez a jövőkép. A hosszú távú célok ágazonkénti lebontásban átfogó célokat (A) eredményeznek, melyek az adott ágazatot (gazdaság, környezet, társadalom, stb.) átölelő célokat és az adott ágazat jelenlegi problémájára illő megoldásokat fektetik le.

Az átfogó célok hosszútávon történő megvalósulását a stratégiai (középtávú, 7-10 éves) célok (S) segítik. E célok az épített- és természeti környezet, a gazdaság és a társadalom területéhez kapcsolódóan kerültek meghatározásra. A településfejlesztési koncepció feladata a település jövőképek és átfogó célkitűzéseinek meghatározása. A koncepcióban leírtak célként tűzik ki a hosszútávon fenntartható gazdasági növekedést és gazdasági fejlődést, a fiatalok népesség helyben tartását, a településen élők életminőségének javítását, a települési arculat és tájéskészítés javítását, valamint a település infrastruktúrájának fejlesztését.

Napjainkra a mennyiségről a minőségre helyeződött át a hangsúly a gazdaság fejlődését illetően. Emiatt a települések közötti verseny esetében is a minőségi feltételek a kedvezőbbek. Gazdasági versenyben azoknak a településeknek nagyobb az esélye, melyek kedvezőbb gazdasági, környezeti és társadalmi feltételeket tudnak biztosítani, mindeközben az élhetőség és a versenyképesség egyensúlyát, a fenntarthatóságot hosszú időn át biztosítani tudják. Ebben a helyzetben a város és térsége menedzsmentje új kihívásokkal néz szembe, a tervezés és szakszerűség is egyre hangsúlyosabban jelentkezik.

Izsák fejlesztése során tehát alapvető cél egy fenntartható gazdasági növekedés elérése, a település fiatalok népességének megtartása, a lakosság életminőségének javítása, a település arculatának és tájéskészítésének javítása, valamint a települési infrastruktúra fejlesztése.

A következő táblázatban látható átfogó célok és stratégiai célok Izsák Város Településfejlesztési Koncepciójával összhangban kerültek meghatározásra.

5. táblázat: A jövőkép, az átfogó célkitűzések (A) és a stratégiai célok (S) kapcsolata

Jövőkép: Egy olyan alföldi város, amely gazdag történelmi múltja révén, gazdasági teljesítménye, természeti- és épített környezeti állapota, valamint kikapcsolódási lehetőségei megteremtésével képes megőrizni lakosságát, és új letelepülőket vonzani			
(A1) Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezetű társadalom kialakítása	(A2) A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából	(A3) A települési arculat és tájlesztés javítása, természetvédelem	(A4) Közlekedés- és közműfejlesztés
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása	(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon
	(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése		(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása

Forrás: saját szerkesztés

2.2. A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

6. táblázat: A stratégiai célok és Izsák városrészeinek kapcsolata

Stratégiai célok	Városrészek			
	Belváros	Kisizsák	Külváros	Külterület
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása				
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése				
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése				
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása				
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása				
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával				
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése				
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása				
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása				
(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása				
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen				
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása				
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon				
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása				

Erős kapcsolódás	
Gyenge kapcsolódás	
Nincs kapcsolódás	

Forrás: saját szerkesztés

A stratégiai célok általában olyan, a település minden részét egyenlően érintő célkitűzések, melyeket nem minden esetben érdemes városrészenként külön alkalmazni és vizsgálni, mivel

általános érvénnyel, a település egészére határoznak meg tevékenységeket. Ilyenek például az „(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése”, vagy az „(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása”. Izsák esetében is van azonban olyan cél, melyek nem kifejezetten az egész településre értendő, csak bizonyos településrész esetében értelmezhető. Ilyen intézkedés az „(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon”, mely célkitűzés egy része kifejezetten Kisizsákra vonatkozik. Más célkitűzések területspecifikusak, így az intézkedéseket nem a település egészére, vagy adott településrészre kell értelmezni, hanem a célkitűzésben megfogalmazott tulajdonságokkal rendelkező területekre. Így például az „(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése” a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett területekre értelmezendő, az „(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása” célkitűzés főként a természetvédelmi területeket érinti, így például a Kolon-tó és környékét.

2.3. VÁROSRÉSZI (TERÜLETI) CÉLOK

A többnyire a város egész területére vonatkozó stratégiai célkitűzéseken kívül a városrészek is rendelkeznek külön célokkal, melyek az alábbiak:

7. táblázat: Városrészi (területi) célok

Városrész	Városrészi célok
1. Belváros	- Egy egységes szerkezetű és vonzó városközpont kialakítása - A városközpont középületeinek felújítása és karbantartása - A forgalom következtében túlterhelt városközpontban megfelelő mennyiségű parkolóhely kialakítása - Gyalogosok és kerékpárosok közlekedésbiztonsági helyzetének megoldása - A zöldfelületek problémáinak megoldása
2. Kisizsák	- Szennyvízelvezetés megoldása - A szilárd burkolattal nem rendelkező útszakaszok burkolattal való ellátása
3. Külváros	- Az úthálózat bizonyos szakaszain útburkolat javítása - A szilárd burkolattal nem rendelkező útszakaszok burkolattal való ellátása - A szegregátumok és szegregációval veszélyeztetett területeken a szegregációs folyamatok megfékezése
4. Külterület	- A belvízveszély elleni védekezés kialakítása - A mezőgazdasági műveléssel felhagyott területek funkcióval való ellátása

Forrás: saját szerkesztés

3. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1. A TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK ÉS A VÁROSRÉSZEK KAPCSOLATA

Az alábbi táblázatban felsorolt, tervezett és folyamatban lévő fejlesztéseket Izsák Város Önkormányzata saját gazdasági programjában meghatározta és a program kitűzött céljaiként kezeli. E fejlesztések több célcsoportot (gazdasági szereplők, civil szervezetek, lakosság, turisták, stb.) is érintenek és multiplikátor hatásuk révén megvalósításuk több városrészre is hatással van.

8. táblázat: A tervezett és folyamatban lévő fejlesztések és Izsák városrészeinek kapcsolata

Városrészek	Fejlesztések
Belváros	- A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása - Izsáki Városháza energetikai korszerűsítése - Kormányablak bővítésének elősegítése - Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása - A Polgármesteri Hivatal szervezeti és humánerőforrásának megerősítése, e-közigazgatás feltételeinek megteremtése, következetes adó végrehajtási politika - Helyi művelődési központ építése fiatalok és a felnőtt korosztály részére - Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése
Kisizsák	- Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése - Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása - Közend- közbiztonsági helyzet javítása, helyi tűzoltóbázis kialakításának elősegítése, valamint a város kulcsfontosságú részeit lefedő térfigyelő kamera hálózat kiépítése
Külváros	- Egészségház kialakítása Izsákon - Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése - Táncsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés - A szennyvíztisztító telep és a Kodály Zoltán utcai csatornahálózat felújítása, korszerűsítése - Izsák város nyugati részén a belterületi (felszíni) csatornahálózat kiépítése, a belvíz elleni védekezési tározók kiépítése - A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítása: az Esély Otthon pályázat keretében szolgálati lakások kialakítása - Izsák város kijelölt utcáiban a pályázati lehetőségek adta útfelújítások elvégzése, új burkolatok elkészítése - Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása - Sportöltöző és környékének felújítása, új sportkoncepció előkészítése, csapatépítés támogatás, osztályváltás előkészítése - Közend- közbiztonsági helyzet javítása, helyi tűzoltóbázis kialakításának elősegítése, valamint a város kulcsfontosságú részeit lefedő térfigyelő kamera hálózat kiépítése

Városrészek	Fejlesztések
	- Mentőállomás kialakítása a településen - Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése
Külterület	- Mezőgazdasági földterületeket érintő útépítési programokban való részvétel - Szabadidős programok eltöltésére alkalmas szabadidő központ kialakítása, a térségi települések lovas oktatásának kiszolgálására alkalmas Lovascentrum létrehozása és nemzetközi versenyek lebonyolítására alkalmas lovaspálya kialakítása szálláshelyek létrehozásával, továbbá a helyszínen uszoda, tanuszoda, futópálya, tenispálya, szabadtéri fitness edzőhely kialakítása - Kerékpárút meghosszabbítása Ágasegyháza Izsák között és Izsák Páhi nyomvonalon valamint az 52-es főút mellett tervezett kerékpárút való rácsatlakozás - A Kiskunsági Nemzeti Park bemutatása természeti szépségeinek feltárásával és ehhez szükséges bemutatókomplexum létrehozása szálláshelyekkel és konferencia rendezési lehetőséggel
Izsák egészére vonatkozóan	- A „Kék-Víz” Ivóvízminőség-javító program végrehajtása, a víz és csatornahálózat rekonstrukciós munkáinak elvégzése - A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelési gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közí vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederátalakításának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése - A hulladékgyűjtési feltételek javítása, teljes edényzet csere, chipes rendszer kialakítása, mérhető hulladék utáni díjfizetés - Öntevékeny művészeti csoportok, civil szervezetek, egyházak működési feltételeinek javítása pályázati források bevonásával - Startmunka programok, közfoglalkoztatás szervezése, melyhez szigorú településszisztasági ellenőrzések kerülnek csatolásra, közterület-felügyelői rendszer kialakítása - Hatékony, eredményes, ellenőrizhető és finanszírozott városüzemeltetési feladatellátás - Izsák város gesztorságával működő önkormányzati társulások adta lehetőségek kihasználása, pályázatok koordinálása, lakossági érdekképviselő és a rezsielőtérítés támogatása - Lakossági fórumok hatékony működtetése, a lakossági igények folyamatos felmérése

Forrás: Izsák Város Önkormányzatának adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

3.2. A TERVEZETT FEJLESZTÉSEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIAI CÉLOKHOZ

A megvalósítást szolgáló beavatkozásoknak alapvetően három csoportja van: akcióterületi projektek, akcióterületen kívüli projektek és hálózatos projektek.

1. akcióterületi projektek

A térben és időben koncentrált, komplex jellegű projekteket nevezzük akcióterületi projekteknek. A beavatkozások egy jól meghatározott határvonallal elkülöníthető területen zajlanak, és általában záros határidőn belül (legfeljebb néhány év alatt) megvalósulnak.

Komplex jellege révén, az akcióterületen többféle, egymással összhangban lévő fejlesztések, beavatkozások kerülnek megvalósításra.

Az akcióterületen megvalósuló beavatkozások:

- egy konkrét akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében valósulnak meg,
- volumenükkel, így várható hatásaikkal is érezhető hatást idéznek elő az akcióterületen,
- együttesen szinergikus hatásúak, vagyis az egyes projektelemek kihatnak más projektelemek megvalósulására, hatásuk terjedésére.

2. akcióterületen kívüli projektek

Olyan projektek, melyek térben vagy időben nem koncentráltak, vagy a beavatkozás jellege szerint nem komplexek. Térben nem koncentrált projekt például, mikor pontszerű beavatkozásokat teszünk a város különböző pontjain. Időben nem koncentrált egy projekt, ha megvalósítása csak hosszabb idő alatt lehetséges. Végül nem komplex a projekt, mikor csak egyetlen pontszerű beavatkozásból áll. Jellemzően akcióterületen kívüli projektek:

- önálló épületek, építmények felújítása, korszerűsítése, energetikai fejlesztése,
- közterület- és környezetrendezés a város egy-egy pontján,
- új, önálló létesítmény elhelyezése a városi szövetben,
- hosszabb idő alatt (nem akciószerűen) megvalósítható fejlesztések (meglévő lakóterületek átépítése, ipari területek funkcióváltása, stb.)

3. hálózatos projektek

Egymással összhangban lévő, térben egymáshoz kapcsolódó, beruházási jellegű projekteket nevezzük hálózatos projekteknek. A térbeli kapcsolódás több városrészre, vagy akár az egész város területére kiterjed. Ezen kívül kapcsolódhat térségi (járási, megyei, regionális, országos) hálózatokhoz is. A hálózatos projekt:

- egymáshoz kapcsolódó, akár azonos projektelemből álló,
- a város egy részére, vagy akár egészére kiterjedő,
- a projektelemek egy együttműködő rendszer részét képezik.

9. táblázat: A stratégiai célok és a tervezett és folyamatban lévő beavatkozások kapcsolata

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	-	Egészségház kialakítása Izsákon Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése Mentő állomás kialakítása a településen	-
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	-	A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítása az Esély Otthon pályázat keretében szolgálati lakások kialakítása	-
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	Táncsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítása az Esély Otthon pályázat keretében szolgálati lakások kialakítása Kormányablak bővítésének elősegítése Sportöltöző és környékének felújítása, új sportkoncepció előkészítése, csapatépítés támogatás, osztályváltás előkészítése Öntevékeny művészeti csoportok, civil szervezetek, egyházak működési feltételeinek javítása pályázati források bevonásával Izsák város gesztorságával működő önkormányzati társulások adta lehetőségek kihasználása, pályázatok koordinálása, lakossági érdekképviselő és a rezsielőcsészés támogatása Lakossági fórumok hatékony működtetése, a	-

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
		lakossági igények folyamatos felmérése Helyi művelődési központ építése fiatalok és a felnőtt korosztály részére Szabadidős programok eltöltésére alkalmas szabadidő központ kialakítása és a térségi települések lovas oktatásának kiszolgálására alkalmas Lovascentrum létrehozása és nemzetközi versenyek lebonyolítására alkalmas lovaspálya kialakítása szálláshelyek létrehozásával, a helyszínen uszoda tanuszoda futópálya tenispálya szabadtéri fitness edzőhely kialakítása	
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	-	Táncsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés	-
(S5) Vállalkozások betelepítésének elősegítése, helyivállalkozások létrejöttének támogatása	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	-	Mezőgazdasági földterületeket érintő útépitési programokban való részvétel, Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése Izsák város kijelölt utcáiban a pályázati lehetőségek adta útfelújítások elvégzése, új burkolatok elkészítése
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	-	-	Mezőgazdasági földterületeket érintő útépitési programokban való részvétel, Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése

Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése	-	A Kiskunsági Nemzeti Park bemutatása természeti szépségeinek feltárásával és ehhez szükséges bemutatókomplexum létrehozása szálláshelyekkel és konferencia rendezési lehetőséggel	-
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	-	A hulladékgyűjtési feltételek javítása, teljes edényzet csere, chipes rendszer kialakítása, mérhető hulladék utáni díjfizetés	A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelési gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közí hátság vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederátarásának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	-	-
(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	-	A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelési gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közí hátság vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederátarásának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása	Mezőgazdasági földterületeket érintő útépítési programokban való részvétel, Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése.

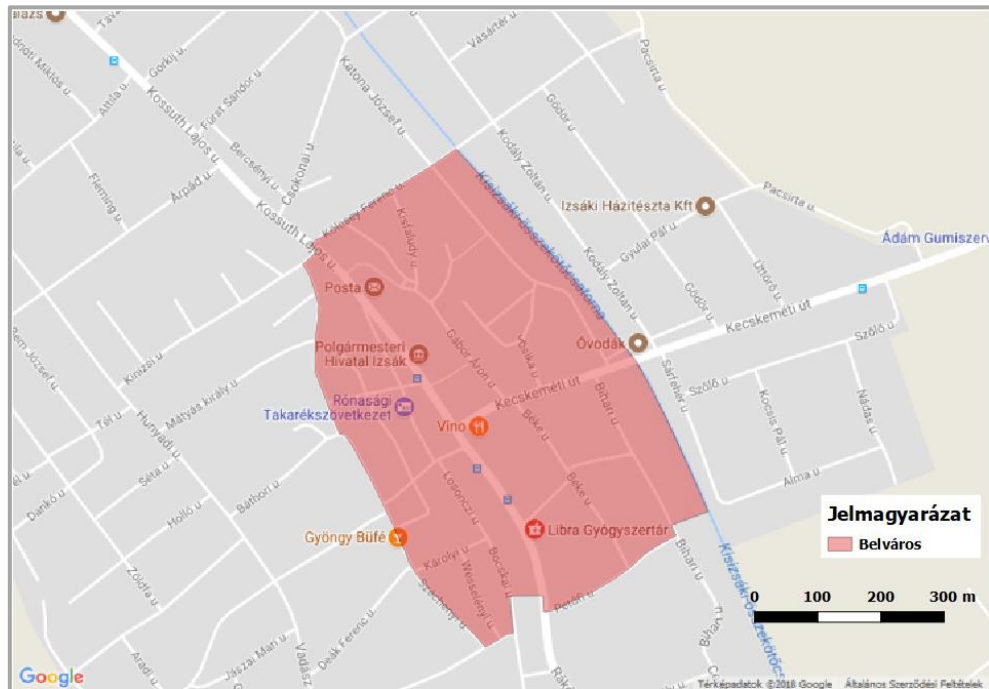
Középtávú városi célok	Akcióterületi fejlesztések	Akcióterületen kívüli fejlesztések	Hálózatos fejlesztések
			Izsák város kijelölt utcáiban a pályázati lehetőségek adta útfelújítások elvégzése, új burkolatok elkészítése Kerékpárút meghosszabbítása Ágasegyháza Izsák között és Izsák Páhi nyomvonalon valamint az 52-es főút mellett tervezett kerékpárútra való rácsatlakozás
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása	Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása	
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon	-	-	A szennyvíztisztító telep és a Kodály Zoltán utcai csatornahálózat felújítása, korszerűsítése A „KÉK – Víz” Ivóvízminőség-javító program végrehajtása, a víz és csatornahálózat rekonstrukciós munkáinak elvégzése Izsák város nyugati részén a belterületi (felszíni) csatornahálózat kiépítése, belvízelleni védekezési tározók kiépítése
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása	-	Izsáki Városháza energetikai korszerűsítése Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése	-

Forrás: Izsák Város Önkormányzata adatszolgáltatása saját szerkesztés

3.3. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE, A KIJELÖLÉS ÉS A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSÁVAL

1. Belváros akcióterület

3. ábra: A Belváros akcióterület

Forrás: Google maps felhasználásával, QGIS 2.18.16 szoftverrel saját szerkesztés

Az akcióterület lehatárolása

Kölcsey Ferenc utca – Kisizsáki-összekötőcsatorna – Petőfi utca – Bocskai utca – Damjanich utca – Széchenyi utca – Kinizsi utca – Kossuth Lajos utca

A lehatárolás indoklása

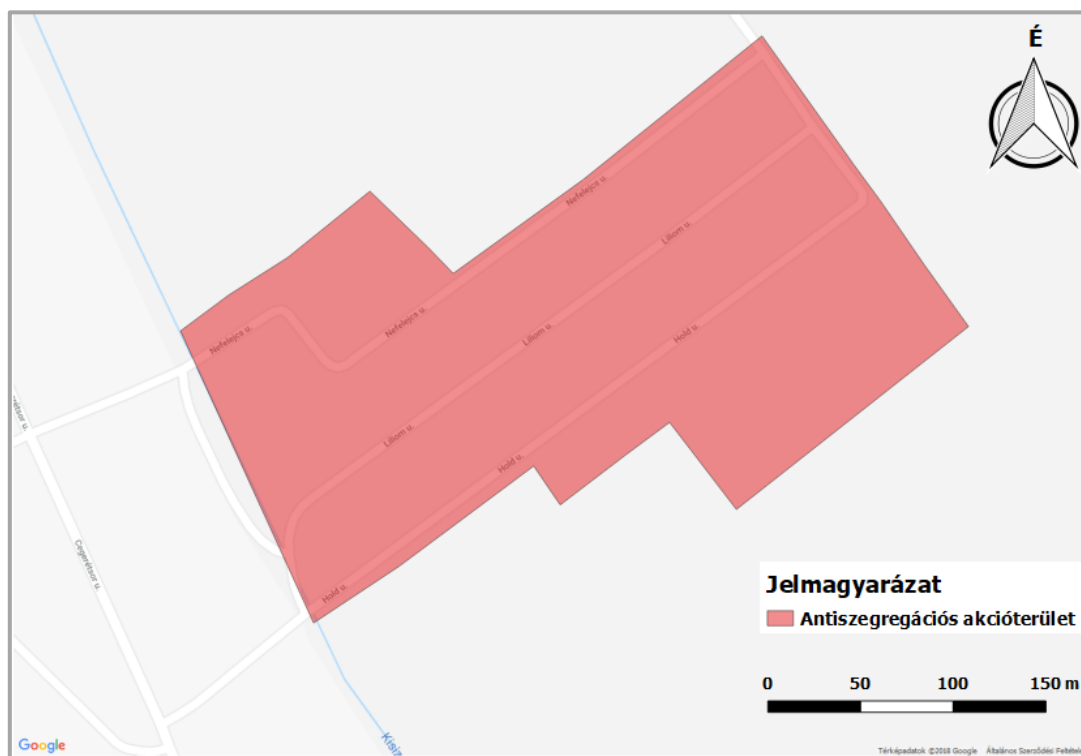
A TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 azonosítószámú, „A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása” című projekt akcióterületeként került kijelölésre a Belváros, mely intézmény ellátottsága tekintetében különül el a település többi részétől.

Az akcióterületen végbemenő fejlesztések fő célja

A fejlesztések fő célja egy vonzó településközpont kialakítása a meglévő funkciók erősítésével, vagy új funkciók kialakításával. További fő cél a gazdaság élénkítése és a helyi termékek népszerűsítése. A beavatkozások során kiemelt figyelmet kap a környezet minőségének javítása és minőségi zöldfelületek kialakítása.

2. Antiszegregációs akcióterület

4. ábra: Az Antiszegregációs akcióterület

Forrás: Google maps felhasználásával, QGIS 2.18.16 szoftverrel saját szerkesztés

Az akcióterület lehatárolása

Kisizsáki-összekötőcsatorna – Hold utca – Nefelejcs utca⁶

A lehatárolás indoklása

A KSH 2011. évi népszámlálási adatai alapján a lehatárolt terület szegregációs mutatója⁷ 35% feletti (41,2%) és a területen élő népességszám az 50 főt eléri (161 fő), így a terület szegregált területnek minősül, ennél fogva elkülönül a város többi részétől, így indokolt a lehatárolása.

Az akcióterületen végbemenő fejlesztések fő célja

A fejlesztések fő célja a szegregáció folyamatának megállítása, további szegregátumok kialakulásának megakadályozása és az akcióterületen élők életminőségének javítása. E

⁶ Mivel külterületi szegregátumról van szó, térképi vagy utcákkal történő lehatárolása nem képezi a KSH szegregációs adatszolgáltatásának részét. Az akcióterület határait az önkormányzat jelölte ki.

⁷ Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül.

célok eléréséhez szükséges, hogy a célcsoport tagjai (ebben az esetben a szegregátum területén élők) bevonásra kerüljenek a fejlesztések megvalósítása során, melyre az érintettek mentorálása, a folyamatos, jelenléten alapuló szociális munka készítése megfelelő eszköz lehet.

3.4. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN A MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK ÖSSZEFOGLALÓ JELLEGŰ BEMUTATÁSA, A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

1. BELVÁROS AKCIÓTERÜLET

A fejlesztések fő célja egy vonzó településközpont kialakítása a meglévő funkciók erősítésével, vagy új funkciók kialakításával. További fő cél a gazdaság élénkítése és a helyi termékek népszerűsítése. A beavatkozások során kiemelt figyelmet kap a környezet minőségének javítása és minőségi zöldfelületek kialakítása.

A tervezett projekt ismertetése:

A projekt egyik fő tevékenysége a Kossuth Lajos tér felújítása és ezzel együtt olyan arculat kialakítása, mely illeszkedik a néhány éve felújított Szabadság tér arculatához. Megújításra kerülnek a zöldfelületek és a burkolatok, valamint lecserélik az utcabútorokat is. Megújításra kerül a Klszásaki-összekötőcsatorna partján a zöldfelület növényzete, így illeszkedve az utcaképhez. A projekt által érintett területen mindenhová telepítésre kerülnek klimatikus, táji és helyi adottságokhoz alkalmazkodó növényfajok.

Az egyik legfontosabb és talán legmeghatározóbb eleme a projektnek az újonnan kialakítani kívánt piaccsarnok, amely az érintettek minden csoportjának (eladók, vásárlók, üzemeltetők, fenntartók) igényét igyekszik kielégíteni. A teljes akadálymentesítés követelményrendszerének megfelelő kialakítása mellett környezeti és pénzügyi fenntarthatóságot elősegítő energetikai mutatókkal rendelkezik majd.

A beavatkozások egyik kiemelkedő célja és eredménye is lehet egyben a gyalogos és kerékpáros közlekedés biztonságossá tétele. Ennek megvalósulása érdekében a projekt során tervezett a zöldfelületek megközelítését szolgáló közlekedőfelületek kiépítése, kerékpártámaszok elhelyezése, meglévő parkolóhelyek felújítása és gyalogátkelőhely kialakítása.

A közbiztonság javítása érdekében térfigyelő kamerák kerülnek majd kihelyezésre az akcióterület egyes pontjain.

A környezettudatosság erősítése érdekében, szemléletformáló kampányok, akciók kerülnek megtartásra, valamint helyi termékeket népszerűsítő és helyi identitást erősítő programok is megvalósításra kerülnek.

2. ANTISZEGREGÁCIÓS AKCIÓTERÜLET

A fejlesztések fő célja a szegregáció folyamatának megállítása, további szegregátumok kialakulásának megakadályozása és az akcióterületen élők életminőségének javítása. E célok eléréséhez szükséges, hogy a célcsoport tagjai (ebben az esetben a szegregátum területén élők) bevonásra kerüljenek a fejlesztések megvalósítása során, melyre az érintettek mentorálása, a folyamatos, jelenléten alapuló szociális munka megfelelő eszköz lehet.

Javaslatok az akcióterület fejlesztéséhez:

A lehatárolt Antiszegregációs akcióterület státuszának rendezése, valamint belterületté nyilvánítása elengedhetetlen a szegregáció megfékezése és megszüntetése szempontjából.

Az egyik legfontosabb, és a szociális városrehabilitációs, az emberek életminőségét javító projektek esetében javasolt a folyamatos szociális munka megteremtése, melynek során a szegregátumokban élők egyéni mentorálásban, tanácsadásban részesülnek oly módon, hogy fejlődésük hosszabb távon történő nyomonkövetése is biztosított. A szociális munkások feladata lehet továbbá pénzügyi, családszervezéssel kapcsolatos és életvezetési tanácsadás is.

Ahhoz, hogy a területen élők életminősége javuló tendenciát mutasson, szükséges a munkanélküliség csökkentése. Ennek elősegítése érdekében olyan programokra van szükség, melyek képzések keretében jövedelemszerzésre való képességet biztosítanak a célcsoport tagjai számára. Ez különböző szakmákhoz kapcsolódó tudás elsajátításával valósulhat meg, melyhez sok esetben szükséges egy általános iskolai képzettség megszerzését szolgáló képzés is. Ehhez felmérés szükséges, hogy mely szakmák iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés vagy igény.

Szükség lehet a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítására is, mivel sok esetben a szegregált területen élők számára a mindennapi szolgáltatások (hivatali ügyintézés, pénzügyek intézése, jogi tanácsadás, stb.) igénybevétele problémás. Az ilyen típusú programok elérhetőbbé és megérthetőbbé teszik a hivatalos ügyek intézését.

Az életvitel javításához hozzá tartozik, és kiemelkedően fontos szerepe van az egészségügyi helyzetnek, illetve annak javításának. A szegregált területen, esetenként mélyszegénységben élők sokszor nem figyelnek a táplálkozásuk minőségére, melynek során romlik egészségügyi helyzetük. Ezért ajánlott olyan program szervezése is, melynek során egészségügyi szűrővizsgálatokat vehetnek igénybe az érintettek. Az egészséges életmóddal kapcsolatos előadások, kiállítások, vásárok megtartása is lehetséges, melyek lényege a tartósítószer és ízfokozó mentes, háziilag elkészített ételek, termékek fontosságára való figyelemfelhívás, valamint a káros függőségek (drog, alkohol, cigaretta) veszélyeire való figyelmeztetés. Ehhez kapcsolódóan szükség lehet a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását hangsúlyozó figyelemfelhívásra is, illetve a házi zöldség és gyümölcs termesztést támogató előadásokra is. Az egészséges életmódhoz kapcsolódóan kiemelkedően fontos a környezet tisztasága is. Ebből kifolyóan lehet kezdeményezni hulladékgyűjtő akciókat is az akcióterületen, amennyiben található illegális hulladéklerakó, illetve szétdobált szemét.

Az egészséges életmódon, illetve a javuló életminőségen túl kiemelt szerepet játszik az szociális típusú városrehabilitációs projektekben az akcióterületi népesség közösségi életének fellendítése, ápolása. Községi programok szervezésével erősödik az összetartás, másrészt magának az akcióterületi lakosságnak az integrációs folyamata is megkönnyíthető. Ilyen programok lehetnek különféle (ismeretterjesztő, családok aktív pihenését szolgáló) kirándulások, események (gyermeknap, tábor, hagyományokkal kapcsolatos napok, stb.) szervezése.

A megfelelő életminőség és életvitel kialakításában fontos szerepet játszik az emberek mindennapi biztonságérzete és biztonsága. Az ehhez szükséges szemléletformálás prevenciós előadások és bemutatók biztosításával lehetséges. Ezek témája lehet a bűnelkövetővé és áldozattá válás megelőzése, a drogfogyasztás veszélyei és következményei, valamint a rendfelügyelő szervek iránti bizalom megerősítése.

Az akcióterületnek kijelölt szegregált területek esetében nem kizáróan „soft” (nem infrastrukturális, pl.: a közösségek fejlesztését elősegítő tevékenységek, képzések, szemléletformálás) jellegű tevékenységek megvalósítása lehetséges. A terület esetén a legfontosabb infrastrukturális jellegű beruházás a csatornahálózat kialakítása, az utak útburkolattal való ellátása, valamint a terület környezetének rendezése.

3.5. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

10. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve

Fejlesztések	Indikatív költségbecslés
Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	330 millió Ft
Izsáki Városháza energetikai korszerűsítése	67,701 millió Ft
Egészségház kialakítása Izsákon	80 millió Ft
Egészségügyi centrum energetikai korszerűsítése	93 millió Ft
Táncsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés	800 millió Ft
A szennyvíztisztító telep és a Kodály Zoltán utcai csatornahálózat felújítása, korszerűsítése	800 millió Ft
A „KÉK – Víz” Ivóvízminőség-javító program végrehajtása, a víz és csatornahálózat	10 milliárd Ft
Izsák város nyugati részén a belterületi (felszíni) csatornahálózat kiépítése, belvízelleni védekezési tározók kiépítése.	3 milliárd Ft
A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítása az Esély Otthon pályázat keretében szolgálati lakások kialakítása	100 millió Ft
A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelési gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közi hátság vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederkostrásának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése.	1,2 milliárd Ft

Fejlesztések	Indikatív költségbecslés
Helyi művelődési központ építése fiatalok és a felnőtt korosztály részére	900 millió Ft
Szabadidős programok eltöltésére alkalmas szabadidő központ kialakítása és a térségi települések lovas oktatásának kiszolgálására alkalmas Lovascentrum létrehozása és nemzetközi versenyek lebonyolítására alkalmas lovaspálya kialakítása szálláshelyek létrehozásával, a helyszínen uszoda tanuszoda futópálya tenispálya szabadtéri fitness edzőhely kialakítása	6 milliárd Ft
Kerékpárút meghosszabbítása Ágasegyháza Izsák között és Izsák Páhi nyomvonalon valamint az 52-es főút mellett tervezett kerékpárút való rácsatlakozás	400 millió Ft
A Kiskunsági Nemzeti Park bemutatása természeti szépségeinek feltárásával és ehhez szükséges bemutatókomplexum létrehozása szálláshelyekkel és konferencia rendezési lehetőséggel	300 millió Ft

Forrás: Izsák Város Önkormányzata adatszolgáltatása alapján saját szerkesztés

3.6. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓ, A TELEPÜLÉS EGÉSZÉ SZEMPONTJÁBÓL JELENTŐS FEJLESZTÉSEK ÉS EZEK ILLESZKEDÉSE A STRATÉGIA CÉLJAIHOZ

A 8. táblázat utolsó sorában található azok a fejlesztési elképzelések, melyek nem köthetők egyértelműen egy vagy több városrészhez. Ezek közül most a legfontosabbakat mutatjuk be részletesen.

Izsák szempontjából tekintve az egyik legjelentősebb fejlesztés, amely a megjelölt akcióterületeken kívül esik, a KEHOP-4.1.0-15-2016-00071 azonosítóval rendelkező, a „Natura 2000 vizes élőhelyek bemutatása a Duna-Tisza közén” című projekt, melyet a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága pályázott meg. A projekt keretében tanösvények és bemutatóhelyek kerülnek kialakításra a nemzeti park működési területén található Natura 2000 vizes élőhelyekhez kapcsolódó bemutatás és szemléletformálás céljából. Az e célból kialakított bemutatósi infrastruktúra kapcsolódik a nemzeti park már meglévő infrastruktúra hálózatához.

A projekt részeként az Izsákon található Kolon-tó területén épül meg a Kolon-tavi Fürkésző. Az épület egy 48 fő befogadására alkalmas létesítmény, ahol a látogatóknak lehetősége nyílik előadásokon és fórumokon való részvétel. Az előadóterem kiegészül egy gyermekek számára kialakított, a korosztályuknak megfelelő foglalkoztatások rendezésére alkalmas terem. Kialakításra kerül továbbá egy digitális tanösvény a házhoz kapcsolódó közösségi térben. A tanösvényen digitális tanösvény táblákat helyeznek el, melyeken számos programot futtatnak majd. Olyan tanösvény és túraútvonal hálózat is kiépül, amely bemutatja a védett területek és természeti értékek vízrajzi és ökológiai kapcsolatát. A Fürkészőből kiinduló foglalkoztató tanösvény az általános iskolások számára nyújt majd programot, így a gyermekek megismerhetik a legfontosabb helyi természeti értékeket és azok élővilágát (nadasok, erdők, rétek, homokbuckák). További két természetismereti túraútvonal is a bemutatóházból fog indulni, melyek főként a túrázók és kirándulni vágyók igényeit elégítik ki. Körbevezetnek a

Kolon-tavon és településeket kötnék össze (Kolon-kerülő túra, Három Határ túra). E hosszabb körtúrákból való lecsatlakozásokkal kapcsolódnak az útvonalak az Orgoványi rétek és a Felső-Kiskunsági tavak meglévő tanösvényeihez. Ennek fő célja a Natura 2000 területek hálózatának fontosságára való figyelemfelhívás.

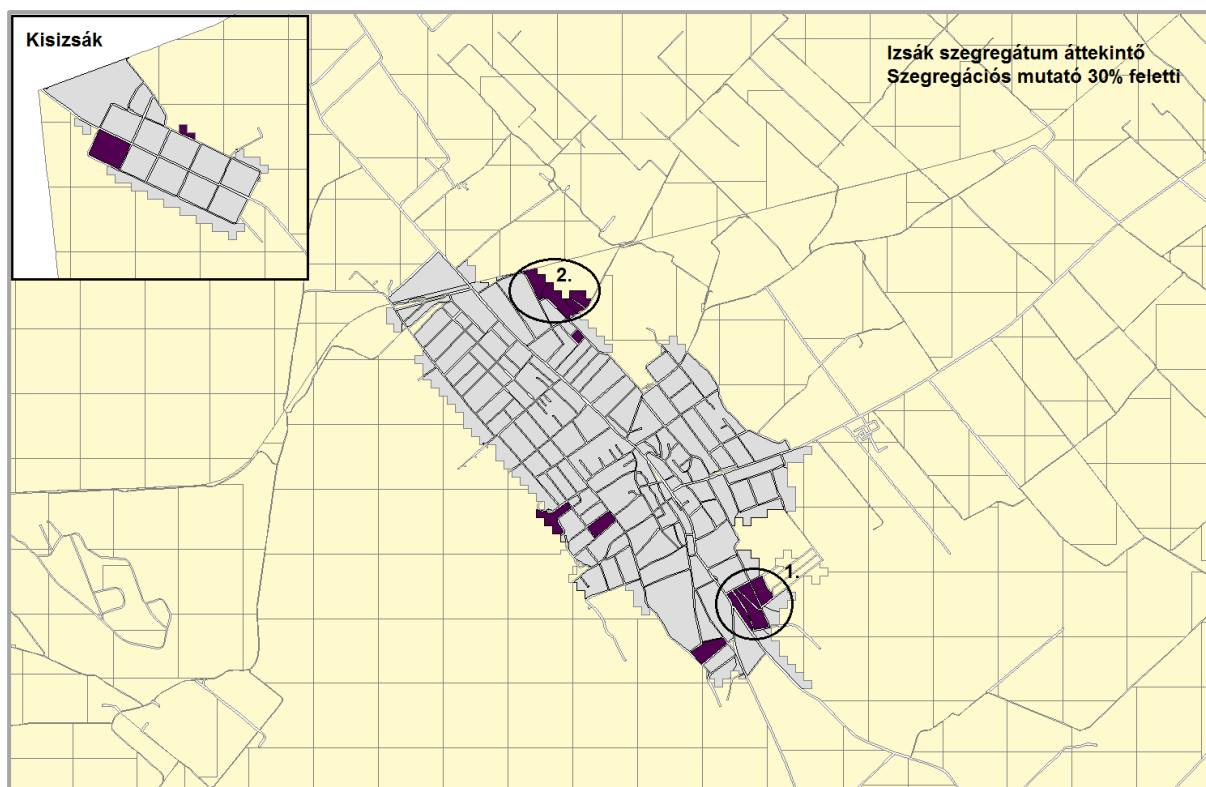
További, a település szempontjából kiemelkedő fontossággal bíró fejlesztés a „Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program”, mely a 7.3. fejezetben kerül bemutatásra.

4. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM (AMENNYIBEN A TELEPÜLÉSEN TALÁLHATÓ SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLET)

4.1. A SZEGREGÁLT ÉS SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK ELHELYEZKEDÉSE

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján Izsák területén a KSH három szegregátumot különített el, ahol a szegregációs mutató értéke 30-35% közötti vagy 35% feletti és a terület népessége eléri az 50 főt. Izsák, mint 2 000 főnél népesebb, nem járásszékhely település esetén szegregált terület az a tömb, ahol a szegregációs mutató 35% vagy afeletti, szegregációval veszélyeztetett területnek pedig az minősül, ahol ez a mutató 30-35% közötti. A három lehatárolt terület közül kettő esetében a szegregációs mutató 35% feletti, így szegregált területnek minősül, míg egy területnél a mutató 30-35% közötti, így ez szegregációval veszélyeztetett terület. Találhatók továbbá olyan tömbök is a településen, melyek szegregációs mutatója bár eléri a küszöbértéket, viszont a lakosság száma 50 fő alatti.

5. ábra: KSH által lehatárolt szegregátumok Izsák belterületén

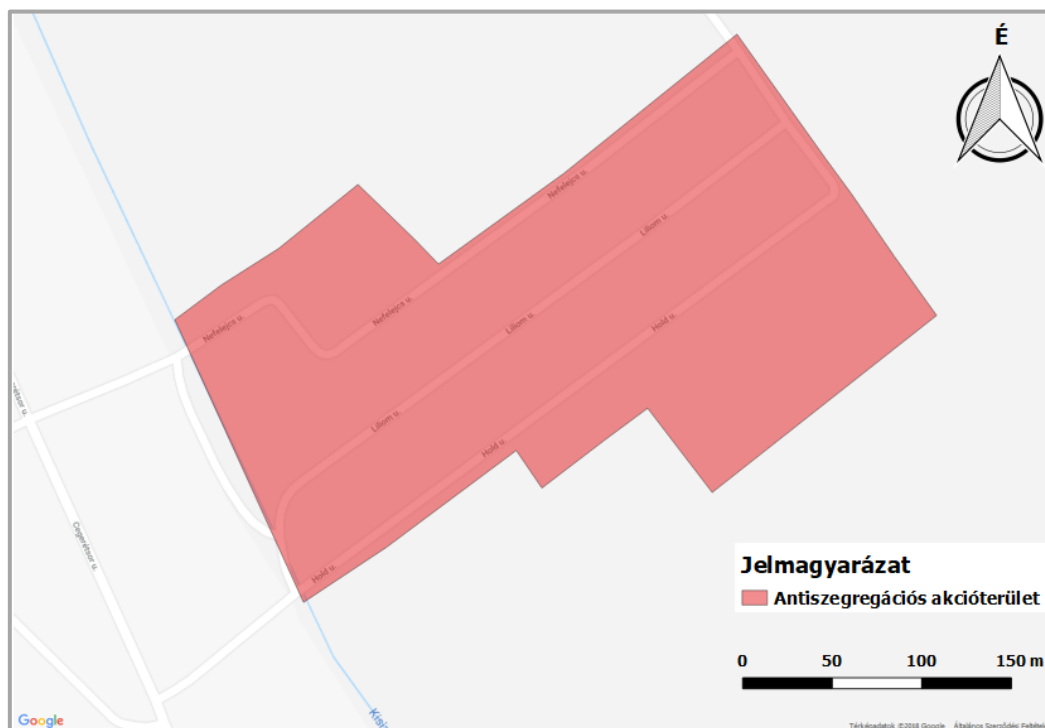

Forrás: KSH

A 2011-es népszámlálás óta megváltozott a helyzet az akkor szegregált területek tekintetében. Napjainkban Izsákon már csak a külterülethez tartozó, éppen ezért a KSH által térképen nem ábrázolt Szajordűlő minősül szegregált területnek az önkormányzat által szolgáltatott adatok alapján. A másik két terület mind közösségi infrastruktúráját és

lakóépületei állapotát tekintve, mind a társadalmi státuszában felzárkózott a város többi részéhez.

6. ábra: A Szajordúlón elhelyezkedő szegregált terület

Forrás: Google maps felhasználásával, QGIS 2.18.16 szoftverrel saját szerkesztés

4.2. A SZEGREGÁTUMOK HELYZETÉRTÉKELÉSE

A külterületen elhelyezkedő szegregált területen, Szajordúlón a 2011-es népszámlálás adatai alapján 161 fő lakik. Legnagyobb arányban itt is a munkaképes korúak (15-59 évesek) képviseltetik magukat 60,2%-kal. A 0-14 éves korúak aránya 18,6%, amely valamivel magasabb a települési értéknél (14,4%). A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 58,8%, amely több, mint a városi arány kétszerese. A foglalkoztatottak aránya relatív magas, 36,9%, azonban a foglalkoztatottak több, mint 60%-a alacsony presztízsű munkát végez. A munkanélküliségi ráta 33,9%, a települési érték több mint kétszerese.

Lakásállomány tekintetében Szajordúlón 70 db lakás található. Ezen belül az egyszobás lakások aránya 27,7%, a komfort nélküli, félkomfortos és szükségslakások aránya pedig 56,9%, amely a legmagasabb a településen.

4.3. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

Izsák célja, hogy az élet minden területén biztosítsa a városban az esélyegyenlőséget, az egyenlő bánásmódot, a diszkriminációmentességet, valamint a szegregációmentességet. Mindehhez szükség van a megfelelő minőségű lakhatási feltételek kialakítása mellett, a

szívnonalas oktatáshoz való hozzáférés biztosítására, a munkaerőpiaci elhelyezkedést javító intézkedések bevezetésére, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítására. A jövőt illetően mindennemű fejlesztés és beruházás kapcsán kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetben lévő csoportokra.

11. táblázat: Az anti-szegregációs program céljai és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztési lehetőségek

Antiszegregációs célok	Kapcsolódó, javasolt fejlesztési lehetőségek
1. Megfelelő minőségű lakhatási feltételek kialakítása	Szociális bérlakások kialakítása az önkormányzat részéről Lakásfelújítási támogatás A szegregátumokban élők integrálása a város egyéb részeibe Háztartásvezetési tanácsadás
2. Integrált oktatási környezet megteremtése, az iskolalátogatásra irányuló kötelezettség betartása	Korai óvodáztatási lehetőség Az általános iskolába időben történő beiratkozás segítése A korai iskola elhagyások megakadályozása Tanulási lehetőség biztosítása az általános iskolai tanulmányokat be nem fejezettek számára A fiatalok ösztönzése a közép- és felsőoktatásban való részvételre
3. A mélyszegénységben élők és romák munkaerőpiaci helyzetének javítása	Felnőttképzések indítása Foglalkoztatást elősegítő programok Munkaerőpiaci mentor alkalmazása
4. A szegregált területeken élők egészségügyi helyzetének javítása	Szűrővizsgálatok biztosítása Egészséges életmódhoz kapcsolódó szemléletformálás Higiéniai szemléletformálás
5. Az integrációt elősegítő közösségfejlesztés megvalósítása	Közösségi programok szervezése Adományozási lehetőség biztosítása, hirdetése Intézmények és lakosság szoros együttműködése a szegregáció ellen
6. Közbiztonság javítása	Prevenációs előadások (alkohol, kábítószer, bűnelkövetés, stb.) Családon belüli erőszak megfékezése, biztatás a hatóságokkal való együttműködésre Hatóságokban való bizalom megszilárdítása (például rendőrségi nyílt napok)

Forrás: saját szerkesztés

4.4. A FEJLESZTÉSEK SZEGREGÁCIÓS HATÁSÁNAK KIVÉDÉSÉRE HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A településen élőkkel való egyenlő bánásmódra törekvés céljából Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 47/2013 (07. 09.) számú határozatával elfogadta a Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjával érvényesíteni kívánja a következőket:

- egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelménye,
- közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve,
- diszkriminációmentesség és szegregációmentesség,
- foglalkoztatás, szociális biztonság, egészségügy, oktatás és lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák átfogó kezelése érdekében szükséges intézkedések. A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.

A tervezett, jövőben végrehajtani kívánt fejlesztések és projektek megvalósításának a Helyi Esélyegyenlőségi Programban megfogalmazottak szerint kell végbemennie. Ez annyit jelent, hogy minden fejlesztésnek és projektnek úgy kell lezajlania a lakosság felé irányuló kommunikációtól kezdődően, a megvalósításon át az üzemeltetésig, hogy az diszkriminációt, illetve szegregációt ne közvetítsen.

4.5. A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

Az önkormányzat a településen működő intézményeket a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítására és támogatására kéri, valamint arra, hogy az intézmények működését befolyásoló dokumentumokba építsék bele és érvényesítsék a programot.

A jövőben a szegregált és szegregációval veszélyeztetett területeken megvalósítani kívánt intézkedéseket, fejlesztéseket Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjával összhangban kell végrehajtani a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, és fogyatékkal élők teljes esélyegyenlőségének megteremtésével.

Intézkedések, melyek csökkenthetik a szegregáció mértékét:

- Segélyezés mértékének csökkentése, helyette a munkaerőpiacon való elhelyezkedés nagyobb mértékben való támogatása.
- A városban található általános iskola számára többletforrás biztosítása, abban az esetben, ha nagyobb számú hátrányos helyzetű tanulót oktat.
- Felnőttképzés biztosítása az általános iskolai tanulmányokat be nem fejezettek számára.
- Az oktatási területen dolgozók továbbképzésének támogatása, szakmai kompetenciájuk fejlesztése a hatékonyabb oktatás jegyében.
- Szociális jellegű szolgáltatások nagyobb aránya a pénzübeli támogatások mellé, melyeket viszont csökkenteni szükséges.
- Az egészséges életmód erősítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a település tisztaságára, az illegális hulladéklerakók felszámolására, mely utóbbi Izsák esetében rendszeresen felmerülő probléma.
- Az egészség megőrzése érdekében az egészségügyi szolgáltatások igénybevételének könnyítése is szükséges a szegregált területeken élők részéről.

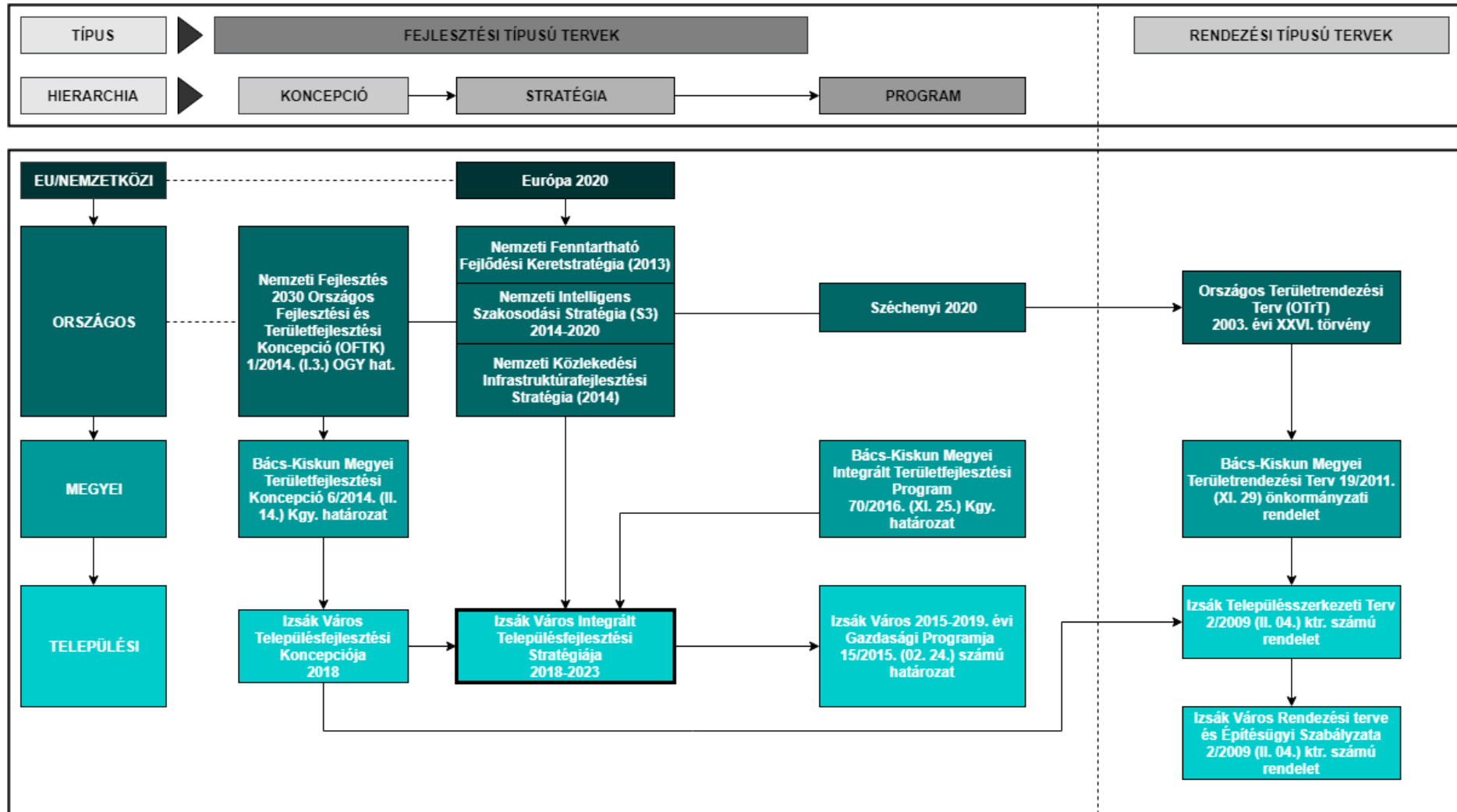
5. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet célja, hogy felvázolja a stratégia és annak céljainak illeszkedését a településrendezési eszközökhöz, az ágazati stratégiákhoz és a területfejlesztési tervdokumentumokhoz. Az alábbi ábra a településrendezési eszközök és településfejlesztési dokumentumok különböző típusait, szintjeit, hierarchiáját szemlélteti, továbbá bemutatja a stratégia kapcsolatait e dokumentumokkal és helyét a hierarchián belül.

Látható, hogy a hierarchia majdnem minden szintje kapcsolódik az ITS-hez. A kapcsolódás a dokumentum stratégiai szemléletével és megvalósítás orientáltságával magyarázható. Ez azt jelenti, hogy a hosszú- és középtávú célok felvázolása mellett tartalmazza a célok eléréséhez szükséges konkrét időtávot, forrást, valamint műszaki tartalmat. Céljaival és felvázolt jövőképeivel elősegíti a település gazdasági programjában megfogalmazottakat.

7. ábra: A stratégia külső összefüggései

Forrás: saját szerkesztés

5.1.1. ILLESZKEDÉS AZ EURÓPA 2020 CÉLKITŰZÉSEIHEZ

Az Európa 2020 stratégia három, egymást erősítő prioritást tart szem előtt:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdag kialakításának ösztönzése.

A kohéziós politika a 2014-2020 közötti időszakra 11 tematikus célt tűzött ki:

1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése.
2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének és használatának terjesztése, minőségük javítása.
3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése.
4. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása.
5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása.
6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.
9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem.
10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
11. A közigazgatás hatékonyságának javítása.

12. táblázat: Az ITS célrendszer és az EU2020 tematikus célok közötti összefüggés

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	-
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása. 9. A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és a diszkrimináció elleni küzdelem. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	2. Az információs és kommunikációs technológiák hozzáférhetőségének és használatának terjesztése, minőségük javítása. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
	10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése. 7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	1. A kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése. 5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és -kezelés előmozdítása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása. 10. Befektetés az oktatásba, a képzésbe és az élethosszig tartó tanulásba.
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése	3. A kkv-k versenyképességének fejlesztése. 8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása.
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	4. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági modellre való áttérés támogatása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S10) A Kiszsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása	6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen	7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása	7. A fenntartható közlekedés előmozdítása és a hálózati infrastruktúrák javítása.
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kiszsákon	-

Az ITS célrendszere	A kapcsolódó EU tematikus célok
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása	5. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázat megelőzés és –kezelés előmozdítása. 6. A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása.

Forrás: saját szerkesztés

5.1.2. AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓHOZ (OFTK) VALÓ ILLESZKEDÉS

Az Országgyűlés az 1/2014. (I.3.) OGY határozattal elfogadta Magyarország hosszú távú fejlesztési irányait meghatározó Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót (OFTK) azzal, hogy „a Konceptió integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok (partnerségi megállapodás, operatív programok) megalapozását is szolgálja, továbbá az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2020 Stratégiához és a Nemzeti Reform Programhoz illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg Magyarország számára”. Az OFTK négy hosszú távú (2030-ig szóló) átfogó fejlesztési célt és teljesítésük érdekében hét szakpolitikai jellegű, valamint hat területi célt fogalmaz meg. Annak érdekében, hogy e hosszú távú célok könnyebben mérhetőek és számszerűsíthetőek legyenek, középtávú (2014-2020) fejlesztési célokat is meghatároz.

Szakpolitikában érvényesítendő specifikus célkitűzések:

1. Versenyképes, innovatív gazdaság
2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság
3. Életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és –ellátás
4. Kreatív tudásalapú társadalom, piacképes készségek, K+F+I
5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom
6. Jó állam: szolgáltató állam és biztonság
7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme

Területi specifikus célok:

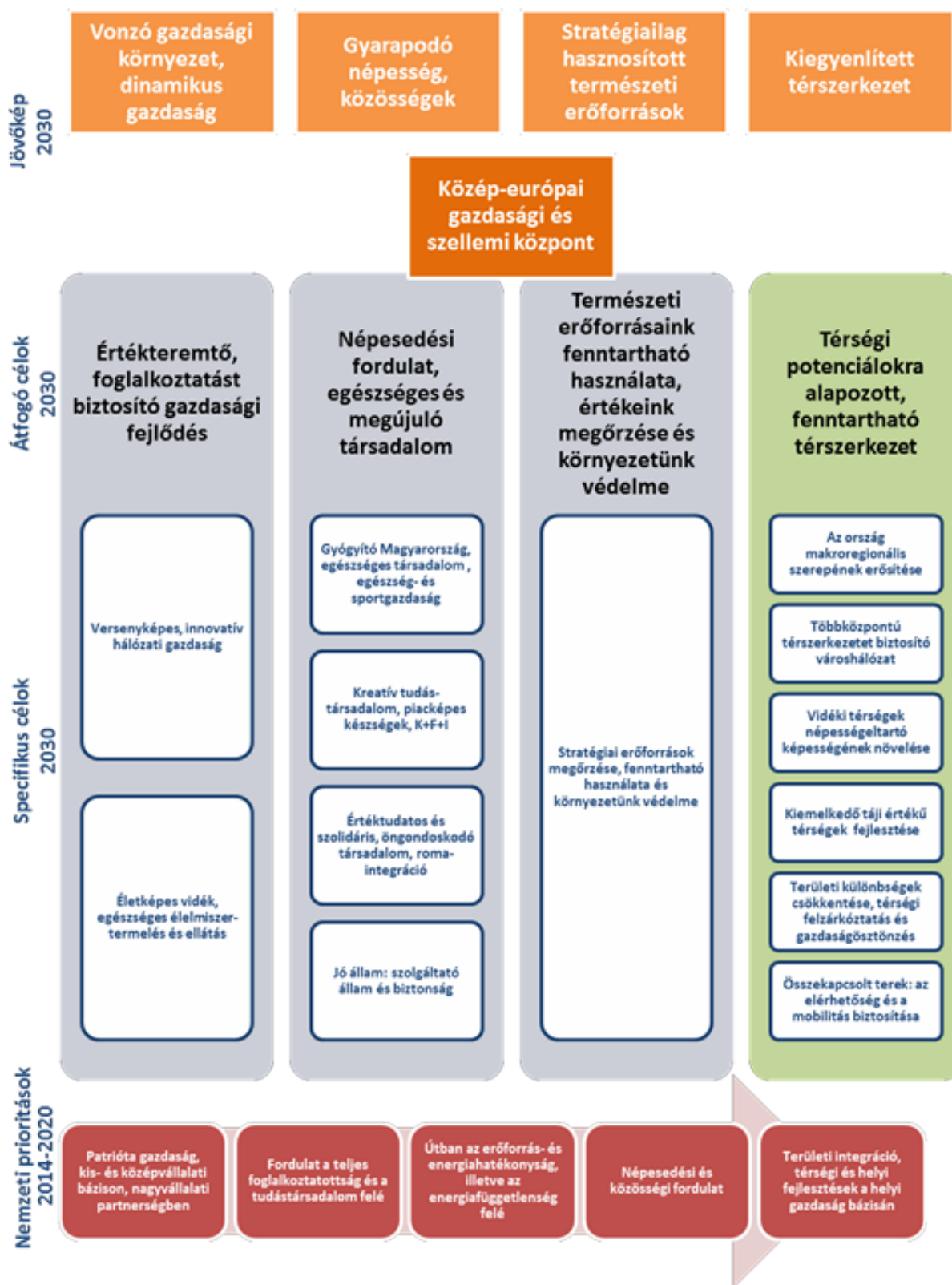
1. Az ország makroregionális szerepének erősítése
2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat
3. Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése
4. Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés
6. Összekapcsolt terek az elérhetőség és mobilitás biztosítása

Középtávú fejlesztési prioritások (2014-2020):

1. Patrióta gazdaság, kis- és középvállalati bázison, nagyvállalati partnerségben

2. Fordulat a teljes foglalkoztatottság és a tudástársadalom felé
3. Útban az erőforrás- és energiahatékonyság, illetve az energiafüggetlenség felé
4. Népesedési és közösségi fordulat
5. Területi integráció, térségi és helyi fejlesztések a helyi gazdaság bázisán

8. ábra: Az OFTK célrendszere

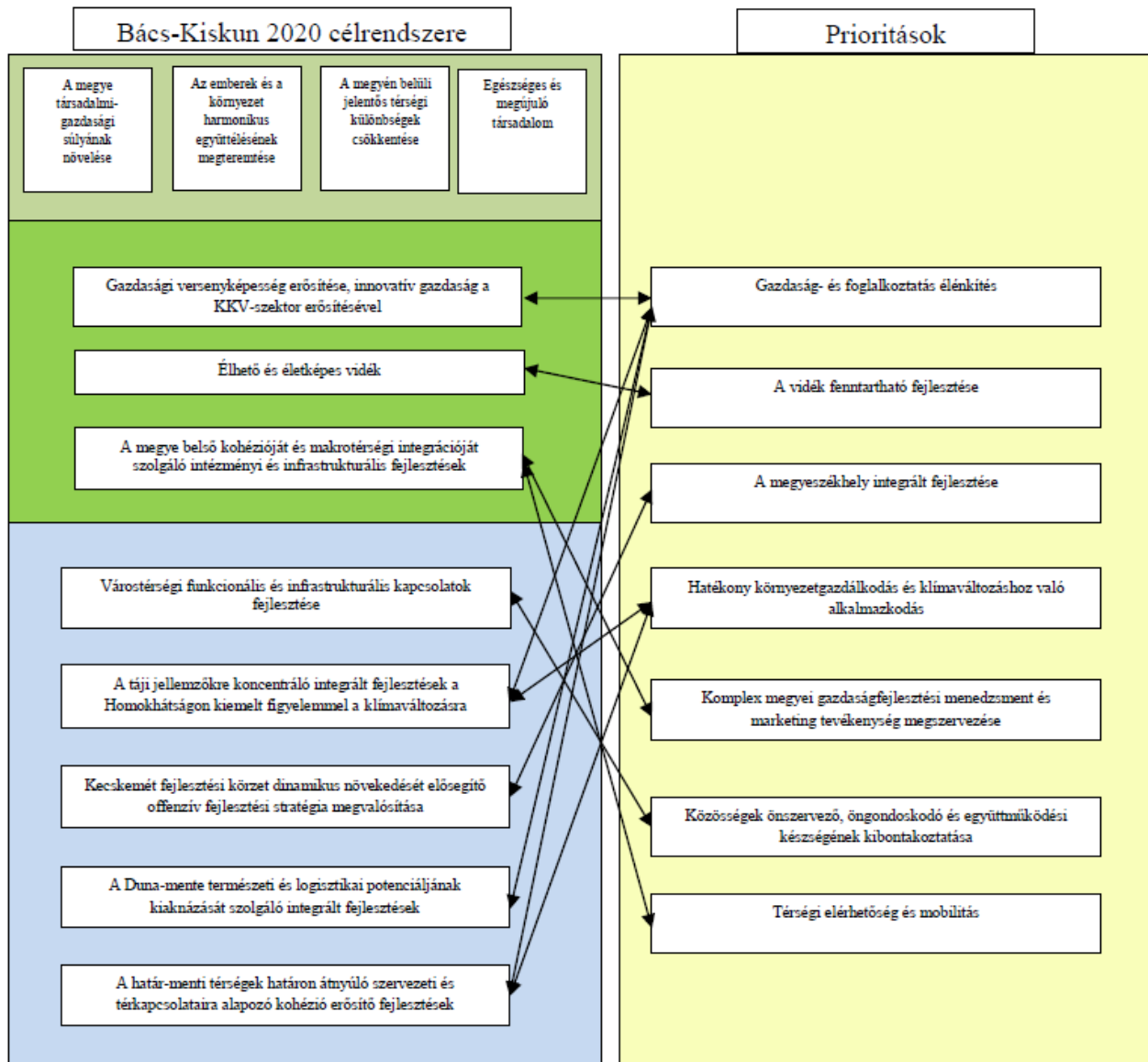
Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Az OFTK által meghatározott célkitűzésekből látható, hogy az Izsák számára felállított hosszú- és középtávú célok által orvosolni kívánt problémák nem kizárólag Izsákot érintik, hanem országsszerte jelentkező problémák. Ezért kijelenthető, hogy jelen ITS célkitűzései összhangban vannak az OFTK által felállított hosszú- és középtávú célkitűzésekkel.

5.1.3. ILLESZKEDÉS BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2014-2020 DOKUMENTUMHOZ

A Bács-Kiskun 2020 – Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja nevű dokumentumban kerültek kijelölésre a megye fejlesztési irányai. A Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Konceptió javaslattevő fázisában elfogadott célok kapcsolata a prioritásokkal meglehetősen erős. Három tematikus és négy területi cél, valamint ezekhez kapcsolódóan hét prioritás került kijelölésre.

9. ábra: Bács-Kiskun megye célrendszere

Forrás: Bács-Kiskun 2020 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

A jövőkép elérésnek érdekében átfogó, tematikus és területi célokat fogalmaz meg. Négy, fejlesztési szempontból speciális igényű területet (körzetet) határol le a megyén belül, ezek a Homokhátság, a Határmenti Fejlesztési Körzet, a Dunamenti Fejlesztési Körzet és a Kecskeméti Fejlesztési Körzet. Ezen kívül horizontális célokat jelöl ki, melyeket a célrendszer egészének meghatározásánál, a megvalósítást szolgáló eszközök és intézkedések kialakításánál, ezek végrehajtásánál egyaránt következetesen érvényesíteni kell.

A területi célkitűzések közül kettő kiemelten fontos Izsák számára, melyeket a következő táblázat szemléltet:

13. táblázat: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Kon koncepciója 2013 Izsákhhoz kapcsolódó területi célkitűzései

Ter 1. A táji jellemzőkre koncentrááló integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra	
Tartalom	A cél fókusza a klímaváltozással leginkább érintett Homokhátság gazdasági, társadalmi, környezeti leszakadásának visszafordítása, a hatások mérséklése, valamint a szélsőséges időjárási körülményekből fakadó kockázatok (pl. árvizek) csökkentése. Ennek keretében orvosolni kell a megfelelő térségi vízgazdálkodást lehetővé tevő infrastruktúra rossz állapotát és hiányosságait, és fokozott figyelmet fordítani a vízmegtartást, a vízfelhasználás racionalizálását szem előtt tartó, valamint a felszíni és felszín alatti vizeink minőségjavítására irányuló fejlesztésekre. A cél eléréséhez a klímaváltozás kapcsán érintettek közötti kooperáció változatos kereteit szükséges használni a megye- és országhatáron átnyúló formáktól a transznacionális együttműködésekig.
Beavatkozási területek	1. Energetikai beruházások, energiaszolgáltatás racionalizálása és az ezt szolgáló beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában 2. Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában, vízmegtartást megvalósító vízgazdálkodás 3. A Homokhátság problémáinak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése 4. Szemléletformáló akciók támogatása 5. Kutatás- fejlesztés-innováció támogatása a Homokhátságon 6. Alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése
Ter 3. Városterületi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése a népességmegtartó-képesség javítása érdekében	
Tartalom	A cél megerősíteni a megye hatékony közszolgáltatásra és funkcionális központ szerepre alkalmas településeit, figyelemmel mindazokra a feltételekre (szervezési, közlekedési, kommunikációs), melyek a szolgáltatások igénybe vevői szempontjából a megfelelő elérést és szolgáltatási minőséget garantálják a város-vidék kapcsolat harmonizálása érdekében. A városok sokoldalú szolgáltató és intézményi struktúráját, épített örökségét további kitörési pontként értelmezve szükséges a fejlesztés az oktatás, egészségügy, örökségturizmus, rekreáció területén, úgy, hogy a vidékkel való szerves kapcsolatát ezeken a területeken megerősítse (pl. egészséges, biztonságos élelmiszerek, szabadidő rekreációs formák, hagyományokra alapuló rendezvények, fesztiválok) A funkciók fejlesztése során enyhíteni kell az egyenlőtlen intézményi infrastrukturális feltételeket az oktatási, egészségügyi és szociális területeken.
Beavatkozási területek	1. Városterületi integrált és komplex programok kidolgozása és megvalósítása 2. Esélyteremtés: a nevelés-oktatás módszertanának, személyi és infrastrukturális feltételeinek, valamint hozzáféréseinek javításával és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjával 3. A sokoldalú szolgáltató- és intézményrendszerre épülő kitörési pontokra alapuló fejlesztések (design, egészségügy, rekreáció, interaktív élményközpontok stb.)

Forrás: Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

Az alábbi táblázat az ITS középtávú célok és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Kon koncepció tematikus célok közötti összefüggéseket mutatja be.

14. táblázat: Az ITS középtávú céljainak és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Kon koncepció tematikus céljainak kapcsolata

ITS középtávú célok	Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Kon koncepciója – tematikus célok		
	Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével	Élhető és életképes vidék	A megye belső kohézióját és makrotársági integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása		++	+
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése		++	+
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	++	+	++
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	++	+	++
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	++	++	++
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	++	++	
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése	++		
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása		++	
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása		+	
(S10) A Kis-száki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása		+	
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen	+		++
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása			+

ITS középtávú célok	Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója – tematikus célok		
	Gazdasági versenyképesség erősítése, innovatív gazdaság a KKV-szektor megerősítésével	Élhető és életképes vidék	A megye belső kohézióját és makrotársági integrációját szolgáló intézményi és infrastrukturális fejlesztések
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon		+	
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása	+		

Megjegyzés: erős kapcsolat: ++; gyenge kapcsolat: +

Forrás: saját szerkesztés

5.1.4. A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖKHÖZ VALÓ ILLESZKEDÉS

Izsák város településszerkezeti tervének jóváhagyásáról szól Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 92/2012. (12.18.) számú határozata, mely módosult a 90/2015 (XI.10.) határozattal.

Izsák Város Önkormányzata a 2/2009. (II. 04.) ktr. számú rendelettel fogadta el Izsák Város Rendezési terve és Építésügyi Szabályzatát, amely módosult:

- 18/2012. (XII.18.) önkormányzati rendelettel,
- 16/2015. (XI.11.) önkormányzati rendelettel,
- 8/2016. (VII.6.) önkormányzati rendelettel,
- 10/2016. (VII.20.) önkormányzati rendelettel,
- 2/2017. (IV.26.) önkormányzati rendelettel.

Jelen ITS-ben fogalt fejlesztési elképzelések a jelenleg hatályban lévő területrendezési tervhez illeszkednek. A város 2018-ban tervezi a rendezési terv felülvizsgálatát, melynek során a jelen dokumentumban foglaltak figyelembevételével kell eljárni.

5.1.5. ILLESZKEDÉS A VÁROS GAZDASÁGI PROGRAMJÁHOZ

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 15/2015. (II.24.) önkormányzati határozattal hagyta jóvá Gazdasági Programját, melynek fő célkitűzései a következők:

- Tancsics Mihály Általános Iskola új épületének és a kapcsolódó tanuszodának a megépítése, akadálymentesítés.

- A szennyvíztisztító telep és a Kodály Zoltán utcai csatornahálózat felújítása, korszerűsítése.
- A „KÉK – Víz” Ivóvízminőség-javító program végrehajtása, a víz és csatornahálózat rekonstrukciós munkáinak elvégzése.
- Izsák város nyugati részén a belterületi (felszíni) csatornahálózat kiépítése, belvízelleni védekezési tározók kiépítése.
- A Kossuth Lajos utcai óvodaépület hasznosítási céljainak meghatározása. Például a gondozási ellátórendszer elhelyezése, idősek nappali ellátásának biztosítása, tanyagondnoki feladatok ellátása, stb.
- Mezőgazdasági földterületeket érintő útépítési programokban való részvétel, Izsák város belterületi útjainak tehermentesítése.
- Izsák város kijelölt utcáiban a pályázati lehetőségek adta útfelújítások elvégzése, új burkolatok elkészítése.
- A KEOP-7.9.0/12-2013-0011 számú „Vízkezelési gazdálkodási projekt előkészítése a Duna-Tisza közí vízhiányos, ökológiai állapotának javítása érdekében” projekt keretében az Izsákon átmenő csatorna teljes mederkotrásának, nádmentesítési munkáinak elvégzése, szilárd támfal kiépítése.
- Kormányablak kialakításának elősegítése.
- Új közlekedési koncepció kidolgozása Izsák város teljes területére, parkolási feltételek biztosítása a Holló utcai ingatlanok bevonásával.
- A hulladékgyűjtési feltételek javítása, teljes edényzet csere, schippes rendszer kialakítása, mérhető hulladék utáni díjfizetés.
- Sportöltöző és környékének felújítása, új sportkoncepció előkészítése, csapatépítés támogatás, osztályváltás előkészítése.
- Öntevékeny művészeti csoportok, civil szervezetek, egyházak működési feltételeinek javítása pályázati források bevonásával.
- A Polgármesteri Hivatal szervezeti és humán erőforrásának megerősítése, e-közigazgatás feltételeinek megteremtése, következetes adó végrehajtási politika.
- Startmunka programok, közfoglalkoztatás szervezése, melyhez szigorú településtisztasági ellenőrzések kerülnek csatolásra, közterület-felügyelői rendszer kialakítása.
- Hatékony, eredményes, ellenőrizhető és finanszírozott városüzemeltetési feladatellátás.
- Közrend-közbiztonsági helyzet javítása, helyi tűzoltóbázis kialakításának elősegítése.
- Izsák város gesztorságával működő önkormányzati társulások adta lehetőségek kihasználása, pályázatok koordinálása, lakossági érdekképviselés és a rezsi-csökkentés támogatása.
- Lakossági fórumok hatékony működtetése, a lakossági igények folyamatos felmérése.

Az önkormányzat gazdasági programjának célkitűzéseként megvalósítani kívánt fejlesztéseket irányzott elő, melyek összhangban állnak mind a településfejlesztési koncepcióval, mind jelen ITS-sel a középtávú célokat tekintve. A Gazdasági Programban szereplő azon fejlesztési elképzelések, melyek továbbra is aktuálisak, beemelésre kerültek jelen dokumentumba is.

5.1.6. ILLESZKEDÉS A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMHOZ

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben foglaltak alapján a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatai között szerepel a Települési Környezetvédelmi Program kidolgozása. A törvény iránymutatásai alapján Izsák Város Önkormányzata 2011-ben fogadta el környezetvédelmi programját, melynek felülvizsgálata 2018-ban esedékes.

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete 9/2011. (V.4.) önkormányzati rendelettel döntött Környezetvédelmi Alap létrehozásáról, amely a város környezetvédelmi feladatainak megoldását segíti elő. Fontosnak tartja továbbá a képviselő-testület a környezeti ismeretek terjesztését és fejlesztését főként az óvodai és iskolai nevelés területén. E célkitűzések megvalósítására intézményei éves költségvetésében céljellegű előirányzatot biztosít.

Izsák Város Környezetvédelmi Programja a következő elérni kívánt célállapotokat tűzte ki magának:

- Izsák Város Önkormányzatának kitűzött célja, hogy megfelelő környezeti állapot elérésével megteremtse a településfejlesztés lehetőségét. Mivel a természeti, környezeti adottságok alapvetően kedvezőek, ez a településfejlesztés jó kiindulási alapját jelentheti. Ehhez azonban létre kell hozni a környezet és a természet tudatos és kímélő használatát biztosító körülményeket.
- A környezeti célállapot a természet- és környezetvédelmi szempontból kedvező módon kezelt környezet biztosítása a külterületen, a belterületen pedig az esztétikus településkép elérése mellett az egészséges, tiszta települési környezet biztosítása.
- A település fejlesztésénél kitörési pont lehet az egészséges lakókörnyezet és az érintetlen természeti adottság. Ki kell emelni, hogy a környezet kedvezően befolyásolja a településökológiai adottságokat, ezért ennek javítása lényeges szempont.
- A településen belül a környezet tisztaságának megőrzését és javítását kell célul kitűzni.
- A településen belül a zöldterület aránya jónak ítéltető. A zöldterületek arányának és állapotának megőrzése célként határozható meg. Az úthálózat fejlesztésénél a zöldterületi arány megőrzését figyelembe kell venni.
- Átfogó tervet kell készíteni a zöldterületeken telepítendő növényekről, és ezek ültetését, telepítését ütemezve meg kell kezdeni.
- Szükség van olyan közösségi rendszeres programra, mely a település lakóit vonná be környezetünk tisztábbá tételébe. Az általános iskolásoktól kezdve minden korcsoportot meg kell szólítani.

Jelen ITS kapcsolódása a város környezetvédelmi programjához az „(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása”, az „(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása”, valamint az „(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása” célkitűzések mentén valósul meg.

5.1.7. ILLESZKEDÉS A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMHOZ

A Helyi Esélyegyenlőségi Program által feltérképezett problémák, valamint az ezek orvoslására született fejlesztési lehetőségek összhangban állnak jelen ITS „(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása”, „(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése”, valamint „(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése” nevezetű középtávú célkitűzéseivel.

15. táblázat: A város Helyi Esélyegyenlőségi Programja által beazonosított problémák és azok lehetséges megoldásai

Célcsoportok	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	Komoly megélhetési gondok, élelmiszeradományokra való fokozott igény	Adományozók körének szélesítése, vállalkozók megkeresése
	Társadalmi kirekesztettség	Társadalmi érzékenyítés, közös kulturális programok szervezése, integráció elősegítése
	Alacsony foglalkoztatottság	Foglalkoztatást elősegítő programok felderítése, álláskeresés további támogatása
A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége	Prevenációs foglalkozások forráshiány miatt csak korlátozott számban valósulhatnak meg az oktatási intézményekben	Komplex prevenációs program kidolgozása az óvodában és az általános iskolában, azok anyagi fedezetére pályázati és egyéb források felkutatása
	Esélyegyenlőségi szakember hiány az oktatási intézményekben	Esélyegyenlőségi szakember képzése, bekapcsolása az iskola IPR programjába, preventív programok kidolgozásába, napi jelenléte az intézményi munkában
	Pedagógusok továbbképzése az esélyegyenlőség jegyében hiányos	Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elveinek folyamatos érvényesítése, pedagógus továbbképzések szervezése, szemléletformálás
	A hh és hhh gyermekek aránya párhuzamos csoportok és feladatellátási helyek vonatkozásában kiegyenlítetlen	A gyermekek iskolai sikerességének javítása, kiegyensúlyozott csoportszervezés, szegregáció elkerülése
	Esélyegyenlőséggel kapcsolatos statisztikai adatok azonnali lekérdezhetőségének hiánya, pontatlanságok a nyilvántartásokban	A feladatra szakember kijelölése, a nyilvántartásra alkalmas számítógépes program kidolgozása

Célcsoportok	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
	Szükségterekben is folyik oktatás	A minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása a szükséges infrastruktúra megteremtésével
A nők helyzete, esélyegyenlősége	A családdal és a háztartással kapcsolatos feladatok - a nőknél gyakrabban, mint a férfiaknál - megakadályozzák a karrierépítéshez szükséges szakképzettség vagy szakmai tapasztalat megszerzését.	Családbarát munkahelyek támogatása, szakképzési lehetőségek kiaknázása, workshopok szervezése a Munkaügyi Szervezettel közösen.
	A szakképzetlen nők számára komoly segítség volt a településünkön működő cipőfűzőkészítő üzemegység, ahol hivatali munkaidő szerint dolgozhattak, mellette gyermeket nevelhettek, de ez a lehetőség megszűnt. A nőknek nem mindig van elegendő bátorsága ahhoz, hogy saját vállalkozásba kezdjen, így igen nagy számú munkanélküli nő él Izsákon.	Nők nagy csoportját foglalkoztató vállalkozások támogatása, lehetőségek feltérképezése annak érdekében, hogy munkahelyteremtő vállalkozások települjenek városunkba. Kisvállalkozások támogatása, mentori segítség a vállalkozások beindításához, falusi turizmus fellendítése. Ugyanakkor a túlzó remények és hamis illúziók eloszlátása fontos feladat!
	Megszűntek a nőket érintő, kampányszerű szűrővizsgálatok, nőgyógyászati problémáikkal a nők más településekre kénytelenek utazni.	Szűrővizsgálatok fontosságának hangsúlyozása, propagálása, azok megszervezése településünkön preventív célzattal (nőgyógyászati szűrések). Nőgyógyász szakorvos rendszeres jelenlétének (magánrendelés) támogatása, erre alkalmas helység biztosításával. Egészségközpont kulcsszerepének hangsúlyozása.
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, tanyagondnok, nyugdíjas klub hiánya	A kialakításhoz szükséges pályázati és egyéb források felkutatása
	Támogató szolgálat hiánya	A létrehozáshoz szükséges pályázati források felderítése
	Házi segítségnyújtásban csak korlátozott számú idős részesülhet, mivel az igények meghaladják a gondozási központ kapacitását	Gondozási központ szakmai létszámának növelése, szociális vállalkozás ösztönzése
	Idősellátásra szakosodott non profit, civil szervezetek hiánya a városban	Kapcsolatfelvétel civil szervezetekkel, azok munkájának támogatása, jó gyakorlat elsajátítása

Célcsoportok	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	Sztereotípiák a fogyatékosokkal kapcsolatban.	Az élet minden területén küzdelem a fogyatékosokkal élő személyekkel kapcsolatos sztereotípiák, előítéletek és ártalmas gyakorlatok ellen, beleértve a nemmel és életkorral kapcsolatosakat is, elő kell segíteni a fogyatékosokkal élő személyek jogainak és méltóságának tiszteletét.
	Megkérdőjelezzik a munkáltatók a fogyatékosokkal élő személyek képességeit, így nem is alkalmazzák őket. A társadalom szereplői úgy mond „leírják”, hasznavehetetlennek gondolják a fogyatékos embereket.	Társadalmi tudatosság formálását célzó kampányok kezdeményezése és támogatása.
	Akadálymentesítés hiánya a közintézményekben, a közlekedési útvonalakon.	A fogyatékosokkal élő személyek önálló életvitelének és az élet valamennyi területén történő teljes körű részvételének lehetővé tétele. A fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. Ezek az intézkedések magukban foglalják a hozzáférési akadályok és korlátok beazonosítását és felszámolását.
	Védett munkahelyek, rehabilitációs munkahelyek hiánya.	A fogyatékosokkal élő személyek szakértelmének, érdemeinek, képességei, valamint a munkahelyi és a munkaerő-piaci hozzájárulásuk elismerésének elősegítése, védett munkahelyek létesítése, fogyatékos emberek alkalmazása közintézményekben is. Az önfoglalkoztatás, a vállalkozás, a szövetkezetek fejlesztésének és az egyéni vállalkozás elindításának támogatása.
	Közművelődési intézmények, az egészségügyi ellátás intézményei, gyógyszerár akadálymentesítésének hiánya.	A mindenki számára nyújtott közösségi szolgáltatások és létesítmények azonos alapon hozzáférhetőek a fogyatékosokkal élő személyek számára is, és igényeikhez igazítottak.

Célcsoportok	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
	Mentorhálózat, támogatószolgálat hiánya. Civil szervezetek, for-profit szervezetek, társadalmi összefogás hiánya.	Személyes segítség biztosítása, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából szükséges. Társadalmi kezdeményezések, civil szervezetek támogatása. A fogyatékossgal élő személyek elhelyezkedési és előrelépési lehetőségeinek előmozdítása a munkaerőpiacon, valamint segítségnyújtás a munkahely felkutatása, megszerzése, megtartása és a munkához való visszatérés során a mentorhálózatba bekapcsolódással.

Forrás: Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja alapján saját szerkesztés

5.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet alapvetően két szempont alapján vizsgálja a stratégiai céljelölés belső összefüggéseit. Egyrészt bemutatja, hogy a megfogalmazott célok a helyzetelemzés által feltárt problémákra összpontosítanak, és a település adottságaira, erősségeire támaszkodva kerülnek meghatározásra. Másrészt felfedi, hogy az egyes célok milyen hatással vannak egymásra, miként erősítik egymást. Végül a stratégiai célok és a városrészi célok közötti tartalmi kapcsolatokat mutatja be. Jelen ITS 2. fejezete mutatta be a stratégiai célok és városrészi célok kapcsolatát.

16. táblázat: Az ITS céljainak illeszkedése a feltárt problémákhoz és Izsák adottságaihoz

Stratégiai célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	Az országos tendenciához hasonló népesség előregedés Izsák esetében is jelen van Az egészségügyi alapellátás épületei (orvosi rendelők) előregedtek, leamortizálódtak	Folyamatban van egy egészségügyi centrum kialakítása
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	Szegregációs folyamatok jelenléte Az álláskereső és segélyezettek száma egyre növekszik A családok életkörülményei nem a megyei és az országos tendenciáknak megfelelően alakulnak Az illegális hulladéklerakás jelenléte A település arculatát rontják a romos állapotú épületek	A szegregációs folyamatok ellenére alacsony a kisebbség aránya A településen kevés társadalmi konfliktus jelentkezik Az önkormányzat közmunkaprogrammal igyekszik tenni a munkanélküliség ellen A Roma Nemzetiségi Önkormányzat együttműködik a köznevelési intézményekkel
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	Az országos tendenciához hasonló népesség előregedés Izsák esetében is jelen van A lakosságszám csökkenő tendenciát mutat A környező nagyobb városok (elsősorban Kecskemét) munkaerő-elcsúszó erejének jelenléte Külföldi munkavállalás miatt a fiatalabb korosztály elhagyja a települést	Aktív közösségi élet a városban A közszolgáltatásoknak széles köre elérhető (pl.: Kormányablak) Jó közlekedéshálójai helyzet, amely lehetővé teszi az ingázást Egyetem és munkahelyek közelsége (Kecskemét)
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	Az álláskereső és segélyezettek száma egyre növekszik Középfokú oktatás hiánya A viszonylag alacsony foglalkoztatottsági szint nagy valószínűséggel összhangban van	Izsák Kecskeméttel/Budapesttel való kapcsolata és együttműködése sok lehetőséget rejt magában Jó közlekedéshálójai helyzet, amely lehetővé teszi az ingázást

Stratégiai célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
	az alacsony képzettségi szinttel Izsákon kevésbé van jelen magasan képzett, vagy megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkaerő	A kecskeméti egyetemi képzések bővülése ösztönzően hathat.
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	Csekély a társas vállalkozások aránya, a nagyvállalatok hiányoznak a településről, mindemellett a vállalkozások aránya csökken Izsákon kevésbé van jelen magasan képzett, vagy megfelelő szakképesítéssel rendelkező munkaerő A környező nagyobb városok (elsősorban Kecskemét) munkaerő-elszívó erejének jelenléte Kevésbé körvonalazódott önkormányzati gazdaságfejlesztési tevékenység Megtorpanás a gazdasági folyamatokban	Izsák Kecskeméttel/Budapesttel való kapcsolata és együttműködése sok lehetőséget rejt magában Jó közlekedéshálójának helyzete, mely az ingázást, a szállítmányozást és raktározást is lehetővé teszi Gazdálkodásra alkalmas talajtípusok nagy aránya. A hagyományoknak örvendő mezőgazdasági termelésre épülő élelmiszeripar jelenléte kiemelkedő, továbbá sikeres építőipari vállalkozások is jelen vannak
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	K+F+I szektor hiánya Izsákon A környező nagyobb városok (elsősorban Kecskemét) munkaerő-elszívó erejének jelenléte	A kecskeméti egyetemi képzések bővülése és színvonalának emelkedése hatással lehet a megyében lévő vállalkozások K+F+I tevékenységére is
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése	Minimális a város turisztikai értékeinek és a helyi termékeknek a népszerűsítése	A településen lévő táji és épített környezeti értékek turisztikai potenciállal rendelkeznek
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	A helyi jogszabályok által védett táji értékek esetében a védettség gyakorlatban történő lekövetésének hiánya A településen jelen van az illegális hulladéklerakás Az invazív fajok és özönnövények elterjedése, az őshonos fajok visszaszorulása	A helyi jogszabályok védik a fontos táji értékeket Nincs jelen olyan összefüggő iparterület, amely komolyabb légszennyezést okozna Természetes élőhelyek jelenléte (pl.: Kolon-tó) Vannak olyan civil szervezetek a településen melyek a természetvédelem köré szerveződnek Országos szintű törekvések a Homokhátság kulturális és táji értékeinek megőrzésére
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	A zöldfelületek fenntartása problémás, tervszerű fenntartása pedig hiányos	A rekreációs hasznosítású zöldfelületek népességmegtartó erővel rendelkeznek

Stratégiai célok	Beazonosított problémák	Beazonosított adottságok
(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása	A csatorna part rekreációs célú hasznosítása még nem megoldott	Jelentkezik igény a rekreációs célú hasznosításra
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen	Az utak egy részének burkolata felújításra szorul, több útszakasz pedig nem rendelkezik burkolattal Kevés a biztonságos gyalogos és kerékpáros út A városközpont túlterhelt, nem megfelelő a parkolóhelyek száma Vasúti személyszállítás nem elérhető Izsákon, de igény mutatkozik rá a lakosság részéről	Jó közlekedésföldrajzi fekvésű település A város nagyobb forgalmú létesítményeit lefedi a burkolt úthálózat A helyi igényeket kielégítő távolsági buszközlekedés
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása	Emelkedik a közúti balesetek száma, valamint a belterületi csomópontok egy része közlekedésbiztonságilag fejlesztésre szorul	Az elmúlt évek során megvalósult számos közlekedésbiztonsági és közlekedési infrastruktúrával kapcsolatos fejlesztés
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon	Kisizsák bekapcsolása a szennyvízhálózatba még nem történt meg, de egy elemzés során született gazdaságtalan mutatók alapján más módszert kell választani a szennyvízelvezetés problémájának megoldására	Megoldást jelenthet egy zárt-tárolós rendszer kialakítása
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása	A település alatt található termálvízkészlet jelenleg hasznosítatlan	Izsák részt vett a „KÉK – Víz” Ivóvízminőség-javító programban, melynek köszönhetően felújításra került az ivóvíz hálózat Az önkormányzati intézmények energiahatékony üzemeltetése (LED világítás az intézményekben, LED rendszerű közvilágítás) Napelemek a sportcsarnok és a városháza tetején A termálvíz hasznosítása érdekében elkészült egy terv a gyógyfürdőről

Forrás: saját szerkesztés

Látható, hogy a célkitűzések szinte teljes egészében megoldást kínálnak Izsák feltérképezett problémáira. Adottságai, melyek részben ellensúlyozzák a beazonosított problémákat jó alappal szolgálnak az elérni kívánt célkitűzések számára.

17. táblázat: Izsák átfogó céljainak és stratégiai céljainak koherenciája

JÖVŐKÉP: Egy olyan alföldi város, amely gazdag történelmi múltja révén, gazdasági teljesítménye, természeti- és épített környezeti állapota, valamint kikapcsolódási lehetőségei megteremtésével képes megőrizni lakosságát, és új letelepedőket vonzani				
Stratégiai célok	Átfogó célok			
	(A1) Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezetű társadalom kialakítása	(A2) A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából	(A3) A települési arculat és tájlesztés javítása, természetvédelem	(A4) Közlekedés- és közműfejlesztés
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	++	+		
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	++	++	+	
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	++	++	+	+
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	++	++		
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	++	++	+	+
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	++	++		+

Stratégiai célok	Átfogó célok			
	(A1) Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezettű társadalom kialakítása	(A2) A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából	(A3) A települési arculat és tájlesztés javítása, természetvédelem	(A4) Közlekedés- és közműfejlesztés
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése	+	++	++	+
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	+		++	
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	+	+	++	
(S10) A Kisizsáki- összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása		+	++	
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen		++	+	++
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása	+			++
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon	+	+		++
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása	+	++	+	++

Megjegyzés: erős kapcsolat: ++; gyenge kapcsolat: +

Forrás: saját szerkesztés

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

A fejezet célja, hogy bemutassa a kockázatok megelőzésének és kezelésének jelentőségét, valamint meghatározza, hogy bizonyos kockázatok bekövetkezése esetén milyen módszerekkel lehetséges hatásuk minimálisra csökkentése, vagy akár teljes körű megelőzésük. A projektek előkészítése során készülnek olyan dokumentumok is, melyek a lehetséges kockázatokat és azok kivédésének vagy hatásuk csökkentésének módszereit tartalmazzák. Ha a kockázatok megelőzése nem lehetséges, úgy hatásuk minimalizálása, több negatív hatás esetén pedig ezek összekapcsolódásának megakadályozása a fő cél.

Számos kockázattal járhat az ITS megvalósítása, lényegében azonban e kockázatok két csoportba sorolhatók, aszerint, hogy milyen mértékben tudja azokat az adott település befolyásolni.

A kockázatok két fő típusa:

- belső tényezők: a város által befolyásolható tényezők,
- külső tényezők: a város hatáskörén túlnyúló tényezők.

A kockázat a veszély megvalósulásának, azaz a káros hatás bekövetkezésének valószínűségét jelenti, amelyet a káros események száma, gyakorisága és a káros esemény bekövetkezésének valószínűsége jellemez. A kockázatok kezelése mind az ITS kapcsán, mind a különböző projektek megvalósítása során kiemelt figyelmet érdemel. Megelőzésük, vagy az általuk generált káros hatás csökkentése, minimalizálása érdekében intézkedéseket szükséges meghatározni. Az ITS Megalapozó Vizsgálatának SWOT analízise meghatározza a település – erősségei és lehetőségei mellett – gyengeségeit és veszélyeit, melyek a település fejlődése szempontjából kockázattal járhatnak. Azt, hogy pontosan milyen kockázatokkal járhat egy projekt megvalósítása, vagy akár az ITS megvalósulása, nem lehet pontosan tudni, így a meghatározott kockázatok és megelőzési vagy kezelési módszerük csupán iránymutatásként szolgál.

A kockázatkezelési stratégia általános alapelve szerint az alábbi módszerekkel lehet a kockázatokat kezelni:

- Kockázat elkerülése: A kockázat lehetséges okait kell vizsgálni, melyet követően módosításokat szükséges ejteni a terveken, hogy a kockázat okai ne jelenhessenek meg.
- Kockázat csökkentése: Ebben az esetben a kockázat valószínűségét vagy súlyosságát próbálhatjuk meg csökkenteni úgy, hogy a kockázatok várható következményeit vizsgáljuk és ezek hatását próbáljuk csökkenteni.
- Tartalékterv (vészhelyzeti terv) készítése: A tartalékterv meghatározza, hogy milyen lépéseket szükséges tenni a kockázat bekövetkezése esetén.

A felsorolt három alapelvet érdemes alkalmazni az ITS megvalósítása során, mivel nagyban függhet ezektől az elvektől az ITS megvalósításának sikeressége.

18. táblázat: A tervezett fejlesztések és az ITS megvalósíthatóságának főbb kockázatai

Kockázatok	A kockázat hatásának mértéke	A kockázat bekövetkezésének valószínűsége	A kockázat kezelésének lehetséges módja
A stratégia projektjeinek finanszírozása a Széchenyi 2020 programok intézkedéseiből nem lehetséges.	magas	közepes	Nemzetközi partnerekkel közösen nemzetközi pályázatokban való részvétel. Hazai partnerekkel való kapcsolatfelvétel és kooperáció
Bizonyos projektek kapcsán többletmunka merül fel.	magas	közepes	A tervezés, előkészítés legyen pontos és alapos. A költségek folyamatos és alapos nyomon követése, folyamatos költségkalkuláció és átcsoportosítás. Folyamatos kapcsolattartás a partnerek között.
Beruházási költségek emelkedése jogszabályi változások következtében.	magas	alacsony	Jogi változások nyomon követése, alapos pénzügyi tervezés.
Hatósági engedélyek, önkormányzati rendelkezések hiánya, késése.	közepes	magas	Tartalékidő tervezése, folyamatos kapcsolattartás a partnerek között.
Nem megfelelő tervezés és definiálás, melyek kiváltó okai lehetnek például a rugalmatlanság, a változások nem megfelelő menedzselése, motivátlanság.	közepes	magas	Folyamatos egyeztetés és kapcsolattartás, munkavállalók motiválása, a projektek folyamatos nyomon követése.
Múltbéli projektek hibáinak figyelmen kívül hagyása.	közepes	közepes	A múltbéli rossz gyakorlatok vizsgálata, a negatív hatásokat gerjesztő tényezők elhagyása a megvalósítandó projektek esetében.
Tevékenységek „összecsúszása”, teljesítőképességet meghaladó mennyiségű feladat egyszerre való végzése.	magas	közepes	A feladatok megfelelő elosztása mind időben, mind munkavállalók tekintetében, határidők betartása, folyamatos ellenőrzése.
Saját erőforrás hiánya	magas	közepes	Egyéb, külső források felkutatása (BM önerő alap, hitelek felvétele, stb.)

Kockázatok	A kockázat hatásának mértéke	A kockázat bekövetkezésének valószínűsége	A kockázat kezelésének lehetséges módja
Közbeszerzési, közigazgatási eljárások változása, közbeszerzési eljárás csúszása.	közepes	közepes	Az ütemterv pufferrel való ellátása. Az ütemezés folyamatos felülvizsgálata, ha szükséges, akkor korrigálása is. Folyamatos kommunikáció.
Az akcióterület kialakult ökológiai egyensúlyát felborítja a tervezett fejlesztés	magas	alacsony	A környezeti szempontok figyelembe vételével történő tervezés és kivitelezés. Kiviteli tervek szerinti megvalósítás gondos követése. A kivitelező tájékoztatása az esetlegesen felmerülő kockázatokról. A megvalósuló fejlesztések hatásainak akcióterületi, települési szinten történő vizsgálata.
A megvalósítani kívánt fejlesztés kihasználtsági szintje alacsony	közepes	közepes	Előzetes vizsgálatok, kihasználtsági terv készítése.
A projektek esetleges rossz menedzselése	alacsony	közepes	Megfelelő kommunikáció a felek között. Megfelelő képzettségű munkaerő alkalmazása.

Forrás: saját szerkesztés

A táblázatban felsorolt kockázatok és kezelési módszerek – néhány kivétellel – projekt típusonként eltérőek lehetnek, így elővigyázatosan érdemes őket alkalmazni, azonban minden megvalósítani kívánt projekt esetén ajánlott figyelembe venni a felmerülő kockázatokat, és felkészülni megelőzésükre, hatásaik csökkentésére, vagy kezelésére. A felsorolt kezelési módszerek iránymutató jellegűek csupán, a kockázatok kezelésére számos eltérő módszer alkalmazható.

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet célja, hogy bemutassa azokat az önkormányzat által végzett tevékenységeket, melyek segítik az ITS-ben, illetve más, stratégiai jellegű dokumentumokban megfogalmazott fejlesztési célok megvalósulását. Ezt biztosíthatja a város a megfelelő keretek megteremtésével, szabályozó és rendeletalkotó tevékenységével.

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének a partneri egyeztetés szabályairól szóló 8/2017. (V. 30.) önkormányzati rendelete a 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet alapján lefekteti a város településfejlesztési koncepciójának, ITS-ének, településrendezési eszközeinek, a településrendezési arculati kézikönyvnek és a településképi rendeletnek vagy azok módosításának a partnerekkel történő partnerségi egyeztetésének szabályait.

A partneri egyeztetésről szóló rendelet lehetővé teszi, hogy a résztvevők közreműködésével pontosabban és körültekintően kerüljön meghatározásra a településképi önkormányzati támogatási és ösztönző rendszer, mely szorosan kapcsolódik a város gazdasági stabilitásához és éves költségvetési forrásaihoz.

7.1.1. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉS

A településrendezési szerződés egy olyan dokumentum, amely lehetővé teszi az egyes településeken végbemenő nagyberuházások esetén, hogy a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés jöjjön létre, mely mindkét fél számára előnyös és rögzített feltételekkel bír. A szerződés lényege, hogy az önkormányzatok szabályozási tevékenységében a magántőke olyan módon érvényesül, hogy a településrendezés közhatalmi, önkormányzati feladatait részben a beruházni, fejleszteni szándékozó befektetők végzik el. Ennél fogva az egyébiránt önkormányzati költségvetést terhelő településrendezési feladatok előkészítését az egyes érdekelt résztvevők végzik el.

Izsák Város Önkormányzata jelenleg nem rendelkezik hatályban lévő településfejlesztési és településrendezési szerződéssel.

7.1.2. GAZDASÁGFEJLESZTÉS

Ahogy a települési önkormányzatok többsége, így Izsák is legfőképp a helyi adók, elsősorban a helyi iparűzési adó szabályozása révén képes komolyabban befolyásolni a város gazdasági életét. Izsák Város Képviselő-testülete iparűzési adóról szóló 1/2016 (I. 27.) önkormányzati rendelete alapján az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység során a helyi iparűzési adó mértéke az adóalap 1,7%-a, mely kedvezőbb adózási feltételeket biztosít a vállalkozások számára, mint a legtöbb település által alkalmazott jogszabályi maximum 2%.

Jelenlegi gazdasági (pénzügyi) helyzetét tekintve Izsák a 0,3%-os iparűzési adó kedvezmény mellett más közvetlen támogatást nem tud nyújtani a településen befektetési szándékkal jelentkezők részére. Hatósági eszközökkel azonban – rendezési terv módosítása, hatósági eljárások gyors lebonyolítása – tudja segíteni a vállalkozásokat. Az elmúlt évek során számos alkalommal módosították a rendezési tervet a vállalkozások kezdeményezésére, tevékenységük elősegítése céljából. A gazdaságszervezéssel kapcsolatban Izsák Város Gazdasági Programja az alábbi feladatot határozza meg:

- Vizsgálni kell egy településszintű gazdasági együttműködést koordináló fórum megalakításának lehetőségét, valamint fel kell mérni az erre irányuló igényt.

A gazdaságfejlesztés és a településfejlesztés nem különül el Izsák Város Önkormányzata és az Izsáki Polgármesteri Hivatal esetében. A helyi adókkal kapcsolatos jogszabály-tervezeteket a képviselő testület által felállított bizottságok⁸ közül a Jogi- Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság véleményezi. További komoly szerep jut a gazdaságfejlesztésben a Mezőgazdasági Bizottságnak is, mely:

- képviseli a helyi állattartók, mező- és erdőgazdálkodók érdekeit a képviselő-testület előtt,
- együttműködik a hegyközséggel és a falugazdással,
- együttműködik a gazdakörrel,
- közreműködik a szőlő- és gyümölcsértékesítés megszerzésével,
- véleményezi a külterületi útépfűzési beruházásokat és karbantartási munkákat.

A helyi adópolitikával kapcsolatban a következő feladatokat határozza meg a város gazdasági programja:

- Meg kell találni azt a szervezeti megoldást, mely a bírósági végrehajtótól hatékonyabban tudja a város érdekeit képviselni és minden jogszabályi lehetőséget felhasználva eredményes végrehajtói munkát képvisel.
- Meg kell akadályozni a két éven túli tartozások kialakulását, az adósságok felhalmozása után bekövetkező felszámolási eljárásokat.
- A település vállalkozóival naprakész információs rendszert kell kialakítani.
- A jogszabályi előírásoknak megfelelően évente elszámolást kell készíteni a helyi adó felhasználásáról.

7.2. AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

Az Mőtv. 13. § (1) bekezdés értelmében „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: 1. településfejlesztés, településrendezés”. Izsákon a városfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb

⁸ Jogi- Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság, Közművelődési- Oktatási és Sportbizottság, Egészségügyi és Szociális Bizottság, Mezőgazdasági Bizottság

döntési jogkörrel a képviselő-testület rendelkezik. A képviselő-testület az általa elfogadott rendeletek és határozatok révén dönt többek között az e célra rendelkezésre álló pénzeszközök nagyságáról, az egyes pályázatokhoz szükséges önerő biztosításáról. A testület további feladata a város térbeli fejlődését meghatározó településrendezési eszközök jóváhagyása is.

Izsák Város Képviselő-testületének Az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 9/2014 (XII.4.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: önkormányzati SZMSZ) értelmében a képviselő-testület az alábbi településfejlesztéssel kapcsolatos jogköröket ruházza át a polgármesterre:

- Döntés az önkormányzatok, önkormányzati költségvetési szervek számára kiírt pályázatok benyújtásáról a költségvetési rendeletben meghatározott feladatok, beruházások, felújítások körében.
- Döntés az önkormányzati kötelezettségvállalást – ide nem értve a működési költséget is – nem igénylő pályázatok benyújtásáról.
- A szomszédos települések településszerkezeti tervének véleményezése.
- Döntés az Önkormányzat tulajdonában lévő nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásáról.

A település jegyzőjére főként a települési közlekedés, elsősorban a közutak fejlesztésével kapcsolatos képviselő-testületi feladatokat ruház át az önkormányzati SZMSZ.

Az állandó képviselő-testületi bizottságok közül leginkább a Jogi- Pénzügyi és Városfejlesztési Bizottság tevékenysége kötődik erősen a témához:

- Figyelemmel kíséri az önkormányzatnál és intézményeinél a költségvetési bevételek és kiadások alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (növekedés-csökkenés) alakulását, értékeli az előidéző okokat.
- Vizsgálja az önkormányzatnál és intézményeinél a hitel-felvétel indokait, gazdasági megalapozottságát, ellenőrzi a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és fegyelem érvényesítését.
- Javaslatot tesz a képviselő-testületnek pályázatok benyújtására.
- Döntésre előkészíti az önkormányzati vagyonnal történő gazdálkodás szabályait.
- Ellátja a településfejlesztéssel kapcsolatos előkészítését.
- Véleményezi a városrendezési tervet.

A Szociális és Egészségügyi Bizottság, valamint a Mezőgazdasági Bizottság a kapcsolódó beruházások véleményezésével járul hozzá a településfejlesztési tevékenységekhez.

Izsák Város Képviselő-testületének 32/2014 (04. 15.) számú képviselő-testületi határozattal fogadta el Izsák Polgármesteri Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzatát (hivatali SZMSZ), mely szerint az Ügyfélszolgálati Iroda látja el a rendezési terv előkészítésének és a kapcsolódó koordinációs feladatoknak az ellátását. Ezen felül megszervezi az önkormányzati tulajdonon történő felújításokat, beruházásokat, valamint koordinálja az önkormányzat pályázatait. A Költségvetési és Vagyongazdálkodási Iroda a kapcsolódó pénzügyi és költségvetési feladatokat látja el.

A hivatali SZMSZ értelmében Izsák Város Önkormányzatának kötelezően vállalt településfejlesztési feladatai a településfejlesztés és településrendezés, a helyi építészeti örökség értékeinek védelme, valamint egyéb településrendezési sajátos jogintézmények. Önként vállalt településfejlesztési feladatai közé tartozik, hogy részt vesz az Új Széchenyi Terv Operatív Program végrehajtásában projektjavaslatok benyújtásával az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és Kohéziós Alap támogatási forrásainak elnyerése és felhasználása érdekében.

Jelen ITS-ben foglaltak megvalósítása során a döntéshozó Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete. Az ITS-hez kapcsolódó feladatuk a dokumentum megvalósulásának folyamatos nyomon követése, értékelése, valamint a kitűzött fejlesztések megvalósulásának, az elvárt eredmények és hatásai értékelése, az ITS-célrendszer teljesülésének követése.

A 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 5. mellékletének 3.8.2.3. pontjában foglaltak alapján a megyei önkormányzat az e rendelet hatálya alá tartozó támogatásból megvalósuló fejlesztések projektmenedzsmentjében köteles részt venni, abban az esetben, ha a települési önkormányzat ezt kéri.

Bizonyos projektek esetén konzorciumi megállapodás jön létre a települési önkormányzat és a megyei önkormányzat nonprofit kft-je között. Ez a megállapodás tartalmazza mindkét fél adott feladatait, kötelességeit az adott projekttel kapcsolatban a közös együttműködés jegyében. A megállapodás tartalmazza továbbá az adott projekthez tartozó költségeket és a vállalt tevékenységek előrehaladásáról szóló információszolgáltatási kötelezettséget is. Izsák Város Önkormányzata a megyei önkormányzat nonprofit kft-jével a TOP-2.1.2-15-BK1-2016-00005 kódszámú „A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása” című projekt esetében kötött konzorciumi megállapodást.

7.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Jelen fejezet célja, hogy bemutassa a város térségi szerepköréhez igazodó területi keretek között zajló egyeztetési mechanizmusokat, melyek működtetése biztosítja, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai, illetve az ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban vannak környezete főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

Izsák Város Önkormányzat jelenleg egy testvérvárosi kapcsolatot ápol a bajorországi Strullendorffal. 1995 májusában írta alá a két település polgármestere a testvér-települési kapcsolat okiratát. A megkötött szerződésben szereplő feladatok között szerepel a kommunálpolitika területén való együttműködés a modern településrendezési tervek, a környezetvédelem, a belterületi közlekedés problémáinak megoldásában, az idegenforgalom, az ipari, a kereskedelmi és kézműipari szolgáltatások területén. A szerződés megkötése óta szoros baráti kötelék alakult ki a két település lakói között, mely tovább mélyül rendszeres, jó hangulatú találkozók alkalmával. A két település gyermekei táborokban ismerkednek egymással és a testvérváros kultúrájával. Művészeti együttesek közötti kapcsolatok is működnek, melyek látványos programokkal szórakoztatják a települések lakóit a Sárfehér Napok, valamint a strullendorfi Templom Ünnepek alkalmából rendezett

találkozókon. A 2005-ben megrendezett Sárfehér Napok alkalmából avatták fel a városháza előtt a németországi testvérvárostól kapott harangjátékot.

Izsák Város Önkormányzata tagja a „Kék Víz” – Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulásnak. A társulás célja az érintett településeken található vízművek vízkezelési berendezéseinek és vezetékhálójának korszerűsítése volt, amely sikeresen teljesült. A társulás 2010. január 29-én alakult, a résztvevő tagtelepülések pedig: Apostag, Ágasegyháza, Ballószög, Bugac, Bugacpusztaháza, Dunavecse, Fülöpháza, Fülöpkab, Gátér, Helvécia, Izsák, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskunfélegyháza, Kunadacs, Kunbaracs, Kunpeszér, Kunszentmiklós, Lajosmizse, Lakitelek, Nyárlőrinc, Orgovány, Pálmonostora, Petőfiszállás, Szabadszállás, Szalkszentmárton, Tass, Tiszaalpár, Tiszakécske, Városföld. A „Kék-víz Észak-Bács-Kiskun Megyei Ivóvízminőség-javító Program” elnevezésű, KEOP-1.3.0/09-11-2011-0023 jelű projekt célja Izsák esetében a már meglévő térségi rendszer önálló fejlesztése volt.

Izsák Város Önkormányzata a TOP-5.3.1-16 kódszámú, „A helyi identitás és kohézió erősítése” című pályázati felhívásra Bócsa gesztorságával, valamint Ágasegyháza, Fülöpszállás és Orgovány településekkel közös pályázatot nyújtott be, mely pályázat jelenleg folyamatban van. A pályázat célja a helyi közösségek fejlesztése, amely elsősorban a települések, településrészek, térségek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését, a közösségi szerepvállalás erősödését jelenti.

Izsák Város Önkormányzata, valamint Kiskunmajsa Város Önkormányzata „Izsák és Kiskunmajsa otthonteremtő-, és életpálya tervezést segítő programja” címmel pályázatot nyújtottak be az EFOP-1.2.11-16 kódszámú, „Esély Otthon” című pályázati felhívásra. A pályázat célja, hogy a vidéki térségben lehetővé tegye olyan feltételek biztosítását, hogy a fiatalok számára reális alternatíva legyen a helyben maradás, illetve az oda költözés és ezáltal a vidék népességmegtartó ereje és versenyképessége javuljon.

Folyamatban vannak további projektek is, például Fülöpszállással és Szabadszállással közös külterületi utak fejlesztésével kapcsolatban, továbbá a KEHOP-2.2.2-15 kódszámú, „Felhívás a fejlesztési kötelezettséggel rendelkező települések számára szennyvízelvezetéssel és –kezeléssel kapcsolatos fejlesztések megvalósítására” című pályázati felhívás keretein belül Ágasegyháza és Orgovány településekkel a szennyvízelvezető rendszerek szagtalanítása van megvalósítás alatt.

További, nem pályázati keretek között folyó együttműködések a Szabadszállással közös üzemeltetésű orvosi ügyeleti rendszer, valamint a Kiskőrösi Kistérség településeivel való Keceli Ebrendészeti telep közös üzemeltetése.

7.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

A monitoring rendszer kialakítása kiemelkedően fontos az ITS összehangolt fejlesztései esetén, annak érdekében, hogy hatásuk mérhető legyen. A monitoring lényege az adatgyűjtésen és visszacsatoláson alapszik. Egy megfelelő rendszerezéssel kialakított és karbantartott adatbázis létrehozása lehetővé teszi a monitoring rendszerének kialakítását. Időközönkénti

adatgyűjtéssel és az adatbázis frissítésével könnyen nyomon követhető a projektek hatása, ezzel együtt pedig az ITS-ben meghatározott célkitűzések teljesülése is. Ehhez azonban folyamatos megfigyelés és a megszerzett információk visszacsatolása és beépítése szükséges.

Az ITS céljainak megvalósulása hatás és eredmény indikátorok megadásával, az egyes projektek megvalósulásának nyomon követése pedig output indikátorokkal mérhető. A célértékek és indikátorok akkor azonosíthatók és számszerűsíthetők teljes mértékben, amikor végleges elfogadásra kerültek az operatív programcsomagok, amíg ez nem történik meg, csak iránymutatást szolgáló indikátorok kerülnek meghatározásra javaslatként.

Az indikátorok nyomon követésének és változásának következtében szükséges az ITS négyévenkénti áttekintse, ha indokolt, akkor a változások tükrében érdemes módosításokat végezni rajta. Az áttekintését követően Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete határozattal dönt a dokumentum változatlan alkalmazásáról, módosításáról vagy új dokumentum készítéséről.

19. táblázat: Az akcióterületi projektek mérésére szolgáló output indikátorok

Akcióterületi projektek	Output indikátor megnevezése	Mértékegység	Bázisérték	Célérték
A Kossuth tér arculati megújítása, piactér kialakítása	Integrált városfejlesztési stratégiába bevont területek lakossága	fő	0	5 600
	Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	m ²	0	8 000
	Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	938,67
	Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	11 500

Forrás: saját szerkesztés

20. táblázat: A középtávú stratégiai célok teljesülésének mérését segítő indikátorok

Indikátor	Mértékegység	Bázis érték	Célérték	Célérték elérésének éve	Indikátor forrása	Stratégiai célok			
						Társadalom (S1-S3)	Gazdaság (S4-S7)	Környezet (S8-S10)	Infrastruktúra (S11-S14)
A helyi társadalmi akciókba bevonás érdekében elért hátrányos helyzetű személyek száma	fő	0	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás	x			
A munkaképes korú (15-59 éves) népesség aránya	%	58% (2011)	növekedés	2023	KSH	x	x		
Tartós munkanélküliek (180 napon túl nyilvántartott álláskereső) száma	fő	153	csökkenés	2023	KSH	x	x		
Érettségizett középfokú végzettségűek aránya	%	25% (2011)	növekedés	2023	KSH	x	x		
Működő vállalkozások száma	db	287	növekedés	2023	KSH		x		
Új termelési technológia alkalmazása	db	0	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás		x		
Turisták száma	fő	0	növekedés	2023	egyéni felmérés		x		
Megújult vagy újonnan létrehozott zöldfelületek mérete	m ²	0	8 000	2023	önkormányzati adatszolgáltatás			x	

Indikátor	Mértékegység	Bázis érték	Célérték	Célérték elérésének éve	Indikátor forrása	Stratégiai célok			
						Társadalom (S1-S3)	Gazdaság (S4-S7)	Környezet (S8-S10)	Infrastruktúra (S11-S14)
Megújult vagy újonnan létrehozott rekreációs területeket igénybe vevők száma	fő/év	0	1 000	2023	egyéni felmérés	x		x	
Javított útburkolattal ellátott utak hossza	m	0	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás				x
Napelemez rendszerek által termelt villamos energia	kWh	n.a.	növekedés	2023	önkormányzati adatszolgáltatás		x		x
Életminőséggel való elégedettség	fő	n.a.	növekedés	2023	egyéni felmérés	x	x		

Forrás: saját szerkesztés

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának uniós projektjei a 2007-2013 programozási időszakban.....	10
2. táblázat: Izsák Város Önkormányzatának saját és uniós forrásaiból finanszírozni kívánt felhalmozási kiadásai a 2018-as évre tervezve.....	12
3. táblázat: Az elmúlt évek során uniós forrásból megvalósult közlekedési infrastruktúrával és közlekedésbiztonsággal kapcsolatos fejlesztések.....	15
4. táblázat: Izsák városrészeinek 2011-es népszámlálás szerinti adatai.....	20
5. táblázat: A jövőkép, az átfogó célkitűzések (A) és a stratégiai célok (S) kapcsolata	22
6. táblázat: A stratégiai célok és Izsák városrészeinek kapcsolata.....	23
7. táblázat: Városrészi (területi) célok	24
8. táblázat: A tervezett és folyamatban lévő fejlesztések és Izsák városrészeinek kapcsolata	25
9. táblázat: A stratégiai célok és a tervezett és folyamatban lévő beavatkozások kapcsolata	28
10. táblázat: A tervezett fejlesztések vázlatos pénzügyi terve	36
11. táblázat: Az anti-szegregációs program céljai és a hozzájuk kapcsolódó fejlesztési lehetőségek	41
12. táblázat: Az ITS célrendszer és az EU2020 tematikus célok közötti összefüggés	45
13. táblázat: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója 2013 Izsákhöz kapcsolódó területi célkitűzései	52
14. táblázat: Az ITS középtávú céljainak és a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptió tematikus céljainak kapcsolata.....	53
15. táblázat: A város Helyi Esélyegyenlőségi Programja által beazonosított problémák és azok lehetséges megoldásai	58
16. táblázat: Az ITS céljainak illeszkedése a feltárt problémákhoz és Izsák adottságaihoz	62
17. táblázat: Izsák átfogó céljainak és stratégiai céljainak koherenciája	65
18. táblázat: A tervezett fejlesztések és az ITS megvalósíthatóságának főbb kockázatai	68
19. táblázat: Az akcióterületi projektek mérésére szolgáló output indikátorok	75
20. táblázat: A középtávú stratégiai célok teljesülésének mérését segítő indikátorok	76

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. ábra: Izsák elhelyezkedése	6
2. ábra: Izsák városrészei	18
3. ábra: A Belváros akcióterület.....	32
4. ábra: Az Antiszegregációs akcióterület	33
5. ábra: KSH által lehatárolt szegregátumok Izsák belterületén	39
6. ábra: A Szajordűlőn elhelyezkedő szegregált terület	40
7. ábra: A stratégia külső összefüggései	44
8. ábra: Az OFTK célrendszere	49
9. ábra: Bács-Kiskun megye célrendszere	51

FELHASZNÁLT IRODALOM

Az Izsáki Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata

Bács-Kiskun 2020 Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja

Bács-Kiskun Megye Területrendezési Terve

Helyi Esélyegyenlőségi Program Izsák Város Önkormányzata

Izsák Településképi Arculati Kézikönyv

Izsák Város Gazdasági Programja 2015-2019

Izsák Város Környezetvédelmi Programja

Izsák Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzata

Izsák Város Településfejlesztési Konceptiója 2018

Izsák Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

Izsák Város Önkormányzat 2/2009. (II. 04.) Ktr. számú rendelete Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének a partneri egyeztetés szabályairól szóló 8/2017. (V. 30.) önkormányzati rendelete

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2011. (V. 4.) önkormányzati rendelete Környezetvédelmi Alap létrehozásáról

www.izsak.hu

IZSÁK VÁROS

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

2018. MÁJUS

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

VÁROSÖKOLÓGIA_{BT.}

Készült Izsák Város Önkormányzata megbízásából

Izsák, 2018.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	4
1. JÖVŐKÉP	5
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	5
1.2. Izsák jövőképe a térségi szerepére vonatkozóan.....	8
1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése	9
2. CÉLOK	13
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	14
2.2. Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása	15
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata.....	17
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	18
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	22
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	22
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	24
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	25
TÁBLÁZATOK ÉS ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	30

BEVEZETÉS

A településfejlesztési koncepció egy hosszú távú, előre mutató fejlesztési dokumentum, melynek feladata olyan jövőkép és célrendszer meghatározása, amely irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalával kapcsolatban.

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012 (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) írja elő a településfejlesztési koncepció tartalmi rendszerét és követelményeit.

Izsák városának településfejlesztési koncepciója az alábbi fő részekre tagolódik, megfelelően a Korm. rendelet által meghatározott követelményeknek:

- Megfogalmazza a település összefoglaló jövőképét, valamint külön-külön a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan is meghatároz elérni kívánt jövőképet és célokat egyaránt, valamint rögzíti a fejlesztések során alkalmazandó településfejlesztési elveket.
- Meghatározza a jövőkép elérése érdekében megvalósítani kívánt átfogó- és részcélokat.
- Összefoglaló jelleggel bemutatja a jövőbeni tervezési feladatokhoz szükséges tudnivalókat, bemutatja a természeti-, épített környezeti- és kulturális örökség elemeit, amelyek figyelembe vételével kell megvalósítani a továbbiakban a beruházásokat.

A településfejlesztési koncepció hosszú távú dokumentum révén minimum 15 éves időtávra vetíti előre az elérni kívánt célkitűzéseket, ezért jelen koncepcióban foglalt célrendszert érdemes a 2033-as év végén, de szükség esetén időközben is felülvizsgálni.

Jelen településfejlesztési koncepció Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének .../2018 (...) sz. önkormányzati határozatával kerül elfogadásra.

1. JÖVŐKÉP

A gazdag történelmi múlttal rendelkező Izsák, egyensúlyban tartva a fejlődés három területét (gazdaság, társadalom és környezet) a következő jövőképet kívánja elérni 2033-ra:

„Egy olyan alföldi város, amely gazdag történelmi múltja révén, gazdasági teljesítménye, természeti- és épített környezeti állapota, valamint kapcsolódási lehetőségei megteremtésével képes megőrizni lakosságát és új letelepülőket vonzani.”

1.1. A TELEPÜLÉS JÖVŐKÉPE A TÁRSADALMI, GAZDASÁGI, TÁJI, TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZETÉRE VONATKOZÓAN

A település által meghatározott célok probléma központúak, így a potenciális gyengeségekre és veszélyekre alapozva kerültek meghatározásra. A település gyengeségei és veszélyei (az erősségekkel és lehetőségekkel együtt), melyek mentén a célkitűzéseket meghatároztuk, a 2. fejezetben kerülnek bemutatásra.

Társadalmi célok

Izsák városa egy minden téren gazdag múlttal rendelkező település. Előregedési folyamat megfigyelhető ugyan a településen, viszont lassabb mind a megyei, mind az országos folyamatnál. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai alapján a lakosság száma 6.620 fő volt 2016-ban. A halálozások magas számának, Budapest és Kecskemét munkaerő-elszívó erejének, továbbá a külföldi munkavállalásnak egyaránt köszönhetően a város lakosságszáma csökken. A fiatalok helyben tartásával ellensúlyozható ez a tendencia, ehhez új munkahelyek teremtésére van szükség, valamint olyan életfeltételekre, amelyek esetében a fiatalok nem érzik kényszerét az elvándorlásnak. A jövőben egy olyan élhető település kialakulása várható, ahol a fiatalok helyben maradásával emelkedik a lakosságszám.

A lakosság viszonylag alacsony foglalkoztatottsági szintje szoros összefüggésben áll az országosnál valamelyest alacsonyabb képzettségi szinttel. Oktatási-nevelési feladatait a település egy családi bölcsődében, egy óvodában és egy általános iskolában látja el. Az egészségügyi alapellátás infrastrukturális tekintetben javításra szorul, épületei előregedtek, leamortizálódtak. Tervezett egy egészségügyi centrum kialakítása, amelynek köszönhetően szakrendelések is lesznek a településen. Az egészségügyi centrumban működnek majd továbbá a kötelező alapellátás intézményei, a háziorvosi ügyeleti rendszer, amelynek jelenleg Szabadszállás a központja, valamint egy gyógyszertár is. A fejlesztések megvalósulása következtében egy országos, vagy megyei képzettségi szintnek megfelelő, egészséges társadalom kialakulása várható.

A település gondoskodik szegénységben élő lakosairól is segélyek formájában, valamint a családsegítő szolgálat is a rendelkezésére áll a napi gondokkal küszködő családoknak, továbbá házi idősgondozó szolgálat is működik. E szolgáltatások további működésével a településen szegénységben élő népesség a jövőben is számíthat segítségre.

Térben is jelentkező konfliktus veszélyt jelentenek a szegregációs folyamatok. A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a város belterületén egy szegregált területet¹ és egy szegregációval veszélyeztetett területet, külterületen pedig egy szegregált területet határolt le. A szegregált területek felzárkóztatását szem előtt kell tartani a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 2018-ban aktuális felülvizsgálata során, továbbá a szegregációmentességet elősegítő programok, intézkedések szervezése indokolt.

Sokrétű civil szerveződései révén kulturális programok sorozata várja az érdeklődőket, melyeknek a Művelődési Ház és a Könyvtár épülete ad otthont. A város a lovassport terén komoly hagyományokkal rendelkezik, melynek fenntartása és ápolása kiemelkedően fontos. A programok, események szélesebb körben való hirdetése, terjesztése nagyobb tömegekhez jutna el, tovább népszerűsítve Izsákot.

Kulcsszavak: népességnövekedés, esélyegyenlőség, magas képzettségi szint, egészséges társadalom, befogadás, hagyományok ápolása

Gazdasági célok

Gazdasági szerkezetét tekintve Izsáknak főként a mezőgazdaság területén van komoly hagyománya és szerepe, azonban az ipari és szolgáltató tevékenységek térnyerése is jellemző. Főként a mezőgazdasági termékek feldolgozására alapozó feldolgozóipar, valamint a kereskedelem, szállítás és raktározás jelenléte a legerősebb a településen. Vállalkozásai azonban főként egyénileg, őstermelőként vagy mikrogazdaságok formájában működnek. A társas vállalkozások csekély aránya miatt szükséges a kis- és középvállalkozások támogatása, valamint a nagyobb vállalkozások betelepítésének ösztönzése az önkormányzat részéről, egyrészt a gazdasági növekedés, másrészt új munkahelyek teremtése és a munkanélküliség csökkentésének céljából. Ösztönzően hathat a betelepülni kívánó vállalkozások számára a helyi iparűzési adó 1,7%-os mértéke, valamint a település kedvező földrajzi elhelyezkedése. A társas vállalkozások megjelenése érdekében azonban szükség van a lakosság képzettségi szintjének növelésére, amely jelenleg az országos és a megyei szinttől kissé elmarad.

¹ Az 1. szegregált terület (Eötvös J. u. - Nefelejcs u. - névtelen u. - Hold u. - Cegerétsor u. - Zrínyi u.) a szomszédos tömbökkel kiegészítve szegregációval veszélyeztetett területnek minősül, melynek utcahatárai a következők: Eötvös J. u. - Nefelejcs u. - névtelen u. - Hold u. - Cegerétsor u. - Orgoványi u. - Rákóczi u.).

A gazdaság jövőjét tekintve, egy helyi, képzett munkaerőt foglalkoztató, kis- és középvállalkozásokat vonzó, helyi gazdaságok létrejöttét támogató gazdasági jövőkép körvonalazódik Izsákról.

A turizmus élénkítésének tekintetében a helyi tájértékek promotálása és a helyi turisztikai értékek nagyobb népszerűsítése szükséges. Izsák főként a lovas turizmus, borturizmus és rendezvény turisztikai területeken ér el sikereket, azonban az örökségturizmus és a falusi turizmus területeken fejlesztések szükségesek.

Kulcsszavak: belső erőforrásokra épülő gazdasági fejlődés, versenyelőny, helyi vállalkozások, helyi termékek, helyi érték- promóció

Táji és természetvédelmi célok

Izsák mezőgazdasági művelés szempontjából jó minőségű talajjal rendelkezik, melyek művelése folyamatos, csak kevés marad parlagon. Az utóbbi időben azonban sok a művelés nélkül hagyott, gondozatlan terület, ahol idegen növényfajok, gyomnövények jelennek meg. Ezek rontják a települési képet, tájlesztétikát, nem utolsósorban pedig pollenjeik allergiás reakciókat válthatnak ki a településen élőknek. Az állattartás visszaszorulása következtében megjelentek az elhanyagolt, művelés nélküli legelők is. Ezek megszüntetése érdekében érdemes művelés alá vonni a területeket növénytermesztési célzattal, vagy az állattartást ösztönözve ismét legelőként hasznosítva. Újabb megoldást jelentene e területek erdősítése.

A város belterületén két fő zöldfelületi egység található. Az egyik a Szabadság tér – Kossuth tér együttes, amely rekreációs és szabadidő jellegű közpark. A másik a Kisizsáki-összekötőcsatorna, amely jelenlegi állapotát tekintve nem hasznosítható pihenésre és kikapcsolódásra alkalmas területként, de az önkormányzat jóvoltából megújulása várható. A jelenlegi zöldfelületek városszerte problémával küszködnek, a gondozás és a karbantartás hiányából fakadnak. A városközponti fasorok elöregedett és nem megfelelő egészségi állapottal rendelkező egyedekből állnak, továbbá a faállomány több helyen hiányos, így az elöregedett állomány helyett újak telepítése esedékes, valamint ahol szükséges a jelenlegi állományt ki kell pótolni.

A megújítás következtében egy egészséges, jól hasznosított zöldfelületi rendszer alakul ki Izsákon, mely rekreációs funkciójával elősegíti a településen élők és oda látogatók kikapcsolódását.

Habár a település rendelkezik hévízkúttal, melynek vizét régebben egy termálfürdő hasznosította, jelenleg azonban hasznosítása kiaknázatlan. A termálvíz hasznosítása érdekében elkészült egy terv gyógyfürdő létesítése céljából, azonban más módon, például fűtés céljából is lehetne hasznosítani ezt az erőforrást.

Kulcsszavak: természetvédelem, egészséges zöldfelületek, rekreáció, fenntartható energia, zöld települési arculat

Épített környezettel és infrastruktúrával kapcsolatos célok

A település fejlesztésének és a gazdasági fejlődésnek egyik legfontosabb alapja a megfelelő közlekedési infrastruktúra és a közmű infrastruktúra megléte. Izsák megfelelő közlekedési helyzete jó elérhetőséget nyújt a környező településekre, amely a foglalkoztatási és gazdaságfejlesztési szempontból előnyt biztosít. Mivel a település belterületét elkerüli az 52. számú főút, így sem zajterhelés, sem légszennyezés tekintetében nem károsítja a belterületi részt. A jelentősebb forgalmú épületeket és létesítményeket szinte teljes mértékben lefedi a belterületi úthálózat, néhány helyen azonban az útburkolat felújításra szorul, egyes útszakaszokon pedig teljes mértékben hiányzik, így aszfaltozásra szorul. A városközpont túlterheltsége és ebből fakadóan a parkolóhelyek hiánya is veszélynek teszi ki a gyalogos- és kerékpáros közlekedést, így ennek érdekében elkerülő utak kialakítása, vagy egyéb, forgalmat lassító intézkedések szükségesek. A forgalmi helyzet javításának érdekében szükséges továbbá egy közlekedésbiztonsági vizsgálat, mely segíti meghatározni, hogy milyen intézkedések kellenek a biztonságos közlekedés meglétéhez.

Tömegközlekedés tekintetében az autóbusszal való közlekedés megfelelő Izsák és a környező települések között, helyi járat azonban nem üzemel. A buszmegállók állapotát tekintve néhány felújítást igényel, valamint újabbak kialakítása is szükségszerű a rugalmasabb közlekedés szempontjából. A vasúti közlekedés megszűnt a településen kihasználatlanság következtében, ez azonban sok lakosnak problémát jelent.

A kerékpáros közlekedés jól megoldott a településen. Izsákot és Kisizsákot önálló kerékpárút köti össze, egyéb területeken az alacsonyabb forgalmú utakat használják a kerékpárosok. A környező településekre vezető utakon sok esetben hiányoznak a kerékpáros pihenőhelyek és kerékpártárolók, így ezek kialakítása szükséges a kerékpáros forgalom növelése érdekében, amely a település turizmusát is fellendíti.

A szennyvízhálózat a település belterületén kiépített, ami továbbra is megoldást igényel, az a rákötések megnövelése, valamint Kisizsák szennyvízelvezetése sem megoldott.

Kulcsszavak: közlekedésbiztonság, fenntartható közlekedés, mindenki számára hozzáférhető infrastruktúra

1.2. IZSÁK JÖVŐKÉPE A TÉRSÉGI SZEREPÉRE VONATKOZÓAN

Kedvező közlekedésföldrajzi elhelyezkedése révén Izsák könnyen megközelíthető a környező településekről, valamint Kecskemétről is, amely gazdaságfejlesztési szempontok tekintetében nagy előnyt jelent. E tekintetben Kecskeméttel való kapcsolata és együttműködése megannyi lehetőséget rejt például az ingázás vagy a szállítmányozás területén, azonban egyben hátrányt is jelent a munkaerő-elszívás miatt.

Kapcsolódva a Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Konceptiója dokumentum „Várostérségi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése a népességmegtartó-képesség javítása

érdekében" célkitűzéséhez Izsákon is szükséges az olyan funkciók fejlesztése, melyek segítik megerősíteni a kapcsolatot a környező településekkel. Ilyen funkció az egészségügyi ellátás is. Az alapellátás bővítése és a létesíteni kívánt járóbeteg-ellátás következtében a környező települések számára az orvosi ellátás elérhetőbbé válna. További javasolt fejlesztés oktatási-nevelési területen a 2018-ban megépülő, 8 fős létszámú minibölcsőde további bővítése. Jelenleg a bölcsődei funkciót egy családi bölcsőde látja el jelenleg mindössze 7 férőhellyel.

A tervezett gyógyfürdő megvalósítása esetén a lovas-, rendezvény-, és borturizmuson kívül a gyógyturizmus is szerepet kap a településen, amely szinergikus hatást kifejtve, mind a gazdaságot, mind a turizmus további, jelen lévő ágait fellendítheti.

Az újonnan kialakítani kívánt piacssarnok lehetőséget kínál az egészséges és biztonságos helyi termékek árusítására és népszerűsítésére nemcsak az Izsákon, de a környező településeken lakók számára is.

1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK RÖGZÍTÉSE

Fenntartható fejlődés

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1987-es Brutland-jelentése értelmében a fenntartható fejlődés olyan folyamat, mely *„kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét, hogy kielégítsék a saját szükségleteiket”*. Ez úgy ültethető át a településfejlesztési gyakorlatba, hogy a beavatkozások során a társadalom, gazdaság és környezet közötti egyensúlyra egyaránt törekedni kell, a jövő generációk életfeltételeinek biztosítása tekintetében pedig az erőforrások megfelelő felhasználását kell szem előtt tartani.

A Területtervezésért Felelős Miniszterek Informális Tanácskozásán 1999-ben Potsdamban elfogadott Európai Területfejlesztési Perspektíva a kiegyensúlyozott és fenntartható területi fejlődés három célkitűzését határozta meg: környezeti, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság.

1. ábra: A kiegyensúlyozott és fenntartható városfejlesztés elemei

Forrás: saját szerkesztés

A fenntartható társadalmi fejlődés környezetvédelmi vetülete a fenntartható környezet-használat, tehát: az emberi életminőséget úgy kell javítani, hogy mindeközben a természeti erőforrásokat fenntartó ökológiai rendszerek megújuló képességét ne károsítsuk. A fenntarthatóság elve feltételezi a szükségletek kielégítése és a környezeti értékek megőrzése közötti egyensúly meglétét. A környezeti fenntarthatóság nem csak a környezetszennyezés csökkentését irányozza elő, hanem mind a táji, mind az épített környezeti értékek megóvását, állagának, állapotának javítását is, mely a gazdag építészeti és természeti örökséggel rendelkező Izsák esetében kiemelten hangsúlyos.

A fenntartható fejlődés társadalmi vetülete a népesség számára feltételezi a társadalmon belüli önszerveződés szabadságát, a befogadást, az egészségügyi és szociális ellátást, a mindenki számára elérhető lakhatás biztosítását, a pihenést és szórakozást nyújtó intézmények meglétét. Izsákon a társadalmi fenntarthatóságot veszélyeztető tényező a lakónépesség fogyása és elöregedése, így kiemelten fontosak azok a települési célkitűzések, melyek hozzájárulnak a népességmegtartó erejének növeléséhez.

Gazdasági tekintetben a fenntarthatóság az erőforrások (tárgyi, humán, pénzügyi, stb.) megfelelő mértékben történő felhasználását jelenti. Izsák fenntartható gazdasági fejlődéséhez lényeges elemek lehetnek:

- Helyi gazdaság, helyi termék-előállítás, helyiek vállalkozóvá válásának ösztönzése
- Kis- és középvállalkozások fejlesztése
- Innovatív gazdaság irányába történő elmozdulás

Integrált megközelítés

Integrált megközelítést alapvetően egy halmaz és annak részei viszonylatában értelmezhetünk, integráció alatt azt a folyamatot értjük, amikor a részeket, vagyis az egyes projekteket beillesztjük

a nagyobb halmazba. A településfejlesztés szempontjából ez azért lényeges, mert az integrált megközelítéssel jobban kiaknázhatók az egyes beavatkozások közti szinergiák, és elkerülhetők a káros egymásra hatások. Komplex programok végrehajtása által javítható a településfejlesztés hatékonysága. Integrált megközelítésről több értelmezésben is beszélhetünk:

- Egyetlen fejlesztési elképzelés sem valósítható meg oly módon, hogy az a fenntartható fejlődés három pillére közül csak egyet érintsen: bármely irányú beavatkozás hatni fog a többi elemre is, így a hatásokat gondosan, előre fel kell térképezni.
- A „soft” (nem infrastrukturális, pl.: a közösségek fejlesztését elősegítő tevékenységek; képzések, szemléletformálás) jellegű tevékenységek és az infrastrukturális jellegű beruházások együttes alkalmazása is jelentheti a fejlesztés integrált megközelítését, jó példázzák ezt a jelen uniós fejlesztési ciklus antiszegregációs programjai. Az integrált megközelítésen belül a soft jellegű tevékenységek alkalmazásával mintegy felkészítik a lakosságot az infrastrukturális beruházások hatásaira, ami fontos a megfelelő hatás elérésének érdekében.
- Területi alapú integrált megközelítésről is beszélhetünk, hiszen a végrehajtott beruházások hatásai messze túlmutatnak a fejlesztés közvetlen környezetén, akár még a városhatárokon is.

Partnerség

A települést érintő döntéseket úgy kell meghozni, hogy a lakosság is bevonásra kerüljön, ezzel Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testületének a partneri egyeztetés szabályairól szóló 8/2017. (V. 30.) önkormányzati rendeletében meghatározottakat érvényesítésre juttatva. A helyi társadalom (lakosság, érdekképviselői-, civil- és gazdálkodó szervezetek, vallási közösségek) bevonása, a résztvevők vélemény-nyilvánításának lehetősége ellensúlyozza a társadalmi elégedetlenségből fakadó problémákat. Ezen partnerek előzetes bevonásával és véleményének döntéshozatali folyamatba történő becsatornázásával elkerülhetők a beruházások káros társadalmi hatásai. A széles körben elfogadott fejlesztési elképzelés hatékonyabb és eredményesebb, nem mellesleg pedig a települési szereplők tényleges bevonása erősítheti a helyi identitástudatot. A településfejlesztési dokumentumok, településképi- és -rendezési eszközök elkészítésekor jogszabályi kötelezettség a partnerségi tervezés, ezt a partnerséget – bár nem kötelező, ennek ellenére – javasolt kiterjeszteni a konkrét fejlesztési projektek előkészítésére és megvalósítására is. Izsák Város Önkormányzata oldaláról rendelkezésre állnak a partnerség biztosításának feltételei: a helyi televízió, helyi lap, folyamatosan frissülő honlap lehetővé teszi a lakosság széles rétegeinek megszólítását.

Esélyegyenlőség

A jövőben a településen megvalósítani kívánt fejlesztések, beruházások kapcsán kiemelt figyelmet kell fordítani az esélyegyenlőség meglétére. Összhangban Izsák Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjával az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében különösen figyelni kell minden hátrányos helyzetben lévő csoportra. Biztosítani kell részükre a

diszkriminációmentességet, elősegíteni – különösen annak ismeretében, hogy Izsákon három szegregátum található a Központi Statisztikai Hivatal 2011. évi népszámlálási adatai szerint – a szegregáció felszámolását, és ösztönözni a társadalmi integrációt. A HEP az alábbi esélyegyenlőségi célcsoportokat emeli ki:

- Mélyszegénységben élők/romák
- Fogyatékkal élők
- Nők
- Idősek
- Gyermekek

Az elv átültetése a gyakorlatba történhet speciálisan valamely célcsoportra szabott, önmagában az esélyegyenlőség célját szolgáló beavatkozásokkal, lehet ez például bölcsődei férőhelyek kialakítása a kisgyermeket nevelő nők munkaerő-piaci helyzetének javítására, vagy tanoda kialakítása a hátrányos helyzetű gyermekeknek. De nem szabad megfeledkeznünk az esélyegyenlőség horizontális megvalósításáról sem: az összes fejlesztési elképzelés előkészítése és megvalósítása során végig úgy kell eljárni, hogy a HEP célcsoportok lehető legkönnyebben részesüljenek a fejlesztés eredményéből.

2. CÉLOK

Az alábbiakban a megalapozó vizsgálat SWOT elemzésében szereplő erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyek kerülnek kifejtésre. Egyik csoportot alkotva az erősségek és lehetőségek azt hivatottak prezentálni, hogy kihasználásukkal könnyebben el tudja érni a település kitűzött céljait. A másik csoportot a gyengeségek és veszélyek alkotják, melyeket a fejlődés érdekében a településnek orvosolnia szükséges.

Gazdag történelmi múltjára és hagyományaira visszatekintve Izsák számos területen rendelkezik erősségekkel és lehetőségekkel, melyeket a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődés területén érdemes kiaknázni.

A település erősségei és lehetőségei:

- Térségi szerepköre számottevő.
- A környező településekkel (főként Kecskeméttel), valamint Budapesttel való kapcsolatok és együttműködések nagy lehetőségeket rejtenek magukban hosszú távon a település fejlődésének tekintetében.
- Közlekedésföldrajzi fekvésének köszönhetően jól megoldható az ingázás a környező településekre, valamint a fekvése gazdasági szempontok szerint (szállítmányozás, logisztika) is megfelelő.
- A településen Kormányablak működik, amely megkönnyíti a helyi lakosok számára a hivatalos ügyek intézését.
- Gazdálkodásra jól alkalmazható talajtípusokkal rendelkezik.
- A nagy hagyományoknak örvendő mezőgazdasági termelésre épülő élelmiszeripar jelenléte kiemelkedő, továbbá sikeres építőipari vállalkozások is megtalálhatók.
- A lakosság számára a közszolgáltatások széles köre elérhető.
- A belterületi burkolt úthálózat a város forgalmasabb építményeit, intézményeit elérhetővé teszi.
- Természetes élőhelyek megléte, a tervezés és megvalósítás során külön figyelmet fordítanak a természetvédelemre.
- Kiemelkedő táji érték, a Kolon-tó és környezete.

A település céljainak megfogalmazása érdekében szükség van arra, hogy a településen jelen lévő gyengeségek és veszélyek felfedésre kerüljenek, mivel a célok egy része ezeket a gyengeségeket és veszélyeket hivatottak megszüntetni, illetve minimálisra csökkenteni.

A település gyengeségei és veszélyei:

- Csekély a társas vállalkozások aránya, a nagyvállalatok hiányoznak a településről, mindemellett a vállalkozások aránya csökken.
- A település környezetében lévő nagyobb városoknak (főként Kecskemét) munkaerő-elcsívó hatása van, így a helyi vállalkozások esetében munkaerő-hiány lép fel. Ehhez hozzájárul, hogy bizonyos szolgáltatások csak a megyeszékhelyen, vagy a járásközpontban érhetők el.

- A jobb megélhetés reményében a fiatalok elvándorolnak a településről nagyobb városokba, vagy külföldre, így a település elöregedő népességgel rendelkezik.
- A településen élő családok életkörülményei rosszabbak mind a megyei, mind az országos átlagnál, növekszik az álláskereső és a segélyezették száma.
- Hiányzik a középfokú oktatás a településről, amely hozzájárulhat, hogy a népesség képzettségi szintje az országos és megyei szint alatt található.
- Bár a lovas-, bor- és rendezvényturizmus megtalálható a település életében, minimális a turisztikai értékek és termékek promotálása, ezzel együtt a táji értékek népszerűsítése is alacsony szinten mozog.
- A közlekedési infrastruktúra tekintetében az utak egy részének burkolata felújításra szorul, több útszakasz pedig nem rendelkezik burkolattal.
- Kevés a biztonságos gyalogos- és kerékpárút .
- Emelkedik a közúti balesetek száma, továbbá a belterületi csomópontok egy része közlekedésbiztonsági szempontból fejlesztésre szorul.
- A városközpont túlterheltsége problémát jelent közlekedésbiztonsági szempontból, valamint a parkolóhelyek száma is kevésnek bizonyul a megnövekedett forgalom következtében.
- Tömegközlekedés tekintetében az autóbuzsos közlekedés kielégítő, bár némelyik buszmegálló felújításra szorul. Vasúti személyszállítás nem elérhető a településen, ennek helyreállítására igény mutatkozik a lakosság részéről.
- A szennyvízelvezetés Kisizsákon még nem megoldott.
- A település alatt található termálvíz-készlet hasznosítása még nem történt meg.
- Az illegális hulladék-elhelyezés állandó problémát jelent a településen.
- A város zöldfelületeinek fenntartása és fejlesztése nehézséget jelent, melynek következtében minősége folyamatosan romlik. Sok esetben a faállomány pótlására van szükség, több helyen az elöregedett állomány cseréje indokolt.
- Jelenleg nem megoldott a csatorna-part rekreációs célú hasznosítása, így elhanyagolt területként vizuálisan rontja a településképet.

2.1. A TELEPÜLÉS ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Jelen fejezet a településfejlesztés korábban már részletezett elveihez illeszkedő célkitűzéseket fogalmaz meg Izsák Város fejlesztése érdekében. A célkitűzések egymásra épülő, hierarchikus rendszerben foglalnak helyet. A legfelső hierarchia-szint a település 2033-ig elérni kívánt jövőképe, amely rendkívül összetett. A jövőkép könnyebb elérhetősége érdekében meghatározásra kerülnek átfogó célkitűzések, melyek a következő hierarchia-szinten foglalnak helyet, és négy területre (társadalom, gazdaság, környezet és infrastruktúra) kerültek kidolgozásra. Az átfogó célkitűzések hosszú távúak, komplexek és a következő hierarchia szint, a középtávú célok elérésének az alapját szolgálják. A rendszer legalsó szintjét a középtávon elérni kívánt stratégiai célok alkotják. Ezek kevésbé komplexek, mint az átfogó célkitűzések, általában egy-egy meghatározott probléma megoldására fókuszálnak. Összehangolt teljesítésük biztosítja az átfogó célok elérését.

1. táblázat: Izsák átfogó célkitűzései

1. átfogó célkitűzés (A1)	Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezetű társadalom kialakítása
2. átfogó célkitűzés (A2)	A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából
3. átfogó célkitűzés (A3)	A települési arculat és tájeshztétika javítása, természetvédelmi intézkedések
4. átfogó célkitűzés (A4)	Közlekedés- és közműfejlesztés

Forrás: saját szerkesztés

2.2. RÉSZCÉLOK ÉS A BEAVATKOZÁSOK TERÜLETI EGYSÉGEINEK MEGHATÁROZÁSA

Az átfogó célok tovább bonthatók az alábbi stratégiai célokra (S1-S14).

1. átfogó célkitűzés (A1): Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezetű társadalom kialakítása

Izsák számára talán a legnagyobb kihívást jelenti népességének megtartása: az előregedő korszerkezetből következő folyamatos a fiatalok elvándorlása a településről folyamatos nagyobb városokba és esetenként külföldre. Ebben közrejátszhat az is, hogy bizonyos közszolgáltatások csak a járásközpontban vagy a megyeszékhelyen érhetők el. Így egyik legsürgetőbb feladat a város számára népességmegtartó erejének növelése. Az elvándorlás mellett, térben is jelentkező társadalmi konfliktusveszélyt jelent a településen a szegregáció folyamata, melyet a jövőben kiemelt figyelemmel kell kezelni.

(S1) Egészségügy infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása

(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése

(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése

2. átfogó célkitűzés (A2): A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából

A településen jelenlévő vállalkozások főként egyéni vagy mikrovállalkozások, nagyvállalkozások nem találhatóak. A térségbe vonzani kívánt vállalatok számára kedvező a település közlekedésiföldrajzi elhelyezkedése. További potenciális vonzó tényezőként szükséges figyelni a lakosság képzettségi szintjére és támogatni annak fejlesztését a megfelelő minőségű munkaerő jelenléte érdekében. A lakosság helyben tartása érdekében szükséges új munkahelyek

létrehozása vállalkozások térségbe csábítása, a helyi vállalkozások támogatása és a vállalkozóvá válás ösztönzése révén.

(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása

(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása

(S6) Az agrárinnováció támogatása vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával

(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése

3. átfogó célkitűzés (A3): A települési arculat és tájesztétika javítása, természetvédelmi intézkedések

Izsák jellegzetes alföldi táj képét mutatja. Kismértékű tagoltsága és csekély domborzati formavilága következtében folyóvízhálózata elenyésző jelentőségű, azonban a település vízrajza térségi szempontból jelentős, elsősorban a Kolon-tó miatt, amely országos jelentőségű védettséget élvez. A terület értékeinek védelme kiemelkedő fontosságú, főként természeti veszélyek tekintetében, de a turizmussal kapcsolatos konfliktusok is jelen vannak.

A településen számos gondozatlan terület található, ahol invazív növényfajok jelennek meg, rontva a táji arculatot, és allergiás reakciókat kiváltva a lakosságból. E növényfajok terjedésének megfékezése, valamint kiirtása egyrészt természetvédelmi és egészségügyi szempontból, másrészt a településről kialakított vélemény, kép tekintetében sem hagyható figyelmen kívül a jövőt illetően. A települési kép és a táj esztétikája befolyásolhatja a települési migrációs folyamatokat, így a város érdekében áll a egy megfelelő arculat kialakítása az elvándorlás csökkentéséért.

A belterületen található zöldfelületek minőségére való tekintettel a jövőben több figyelmet, forrást kell fordítani gondozásukra, és ahol szükséges a zöldfelületet alkotó faállomány pótlására. A rekreációs hasznosítású zöldfelületek a lakosság kikapcsolódási és relaxációs lehetőségét hivatottak szolgálni. A zöldfelületek észszerű keretek között történő rekreációs célú hasznosítása javítja az emberek közérzetét, amely az egészségügyi állapot javulásához is vezethet.

(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása

(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása

(S10) A Kisizsáki- összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása

4. átfogó célkitűzés (A4): Közlekedés- és közműfejlesztés

Mind a közlekedés fejlesztésének, mind pedig a közműfejlesztésnek kiemelkedően fontos társadalmi és gazdasági vonzata van. Egy jó minőségű közlekedési- és közműhálózattal rendelkező település jó eséllyel előnyben részesül egy vállalat telephely-kihelyezése során. Társadalmi vonatkozásban pedig a lakosok komfortérzete és közlekedési biztonsága szempontjából játszanak kiemelt szerepet.

Energiahasználat tekintetében a napenergia hasznosítása jelen van a településen, azonban a település alatt található termálvíz készlet jelenleg kihasználatlan.

(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen

(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása

(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon

(S14) Energiahatékonyság és alternatív energia használatának szorgalmazása

2.2.1. A JÖVŐKÉP, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ELVEK, AZ ÁTFOGÓ CÉL ÉS A RÉSZCÉLOK KAPCSOLATA

A Izsák számára meghatározott jövőkép megvalósítása annak összetettsége és több ágazatot érintő célkitűzései következtében számos nehézséget vet fel. Ahhoz, hogy ez a jövőkép hosszútávon megvalósuljon, a fejlődés fenntarthatóságát mint elvet kell legfőképp érvényesíteni. Annak érdekében, hogy ne boruljon fel a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti egyensúly, olyan fejlesztésekben, beruházásokban kell gondolkodni, amelyek mindhárom terület tekintetében fenntarthatóan megvalósíthatók. A jövőkép teljesülése érdekében szükség van továbbra is a lakosság lehető legmagasabb szintű bevonására. A civilek bevonása a beruházásokkal kapcsolatos véleményezési szakaszba nélkülözhetetlen a minél nagyobb hatékonyság elérése érdekében.

Mind a jövőkép, mind az átfogó- és részcélok elérését bonyolítják azok a tényezők, melyekre a település nincs közvetlen kihatással. Ezek a tényezők a települést érintő lehetőségek és veszélyek. E tekintetben rugalmasságot és alkalmazkodást kell gyakorolni, fel kell készülni esetleges kockázatokra és azok elhárítására.

2. táblázat: A jövőkép, az átfogó célkitűzések (A) és a stratégiai célok (S) kapcsolata

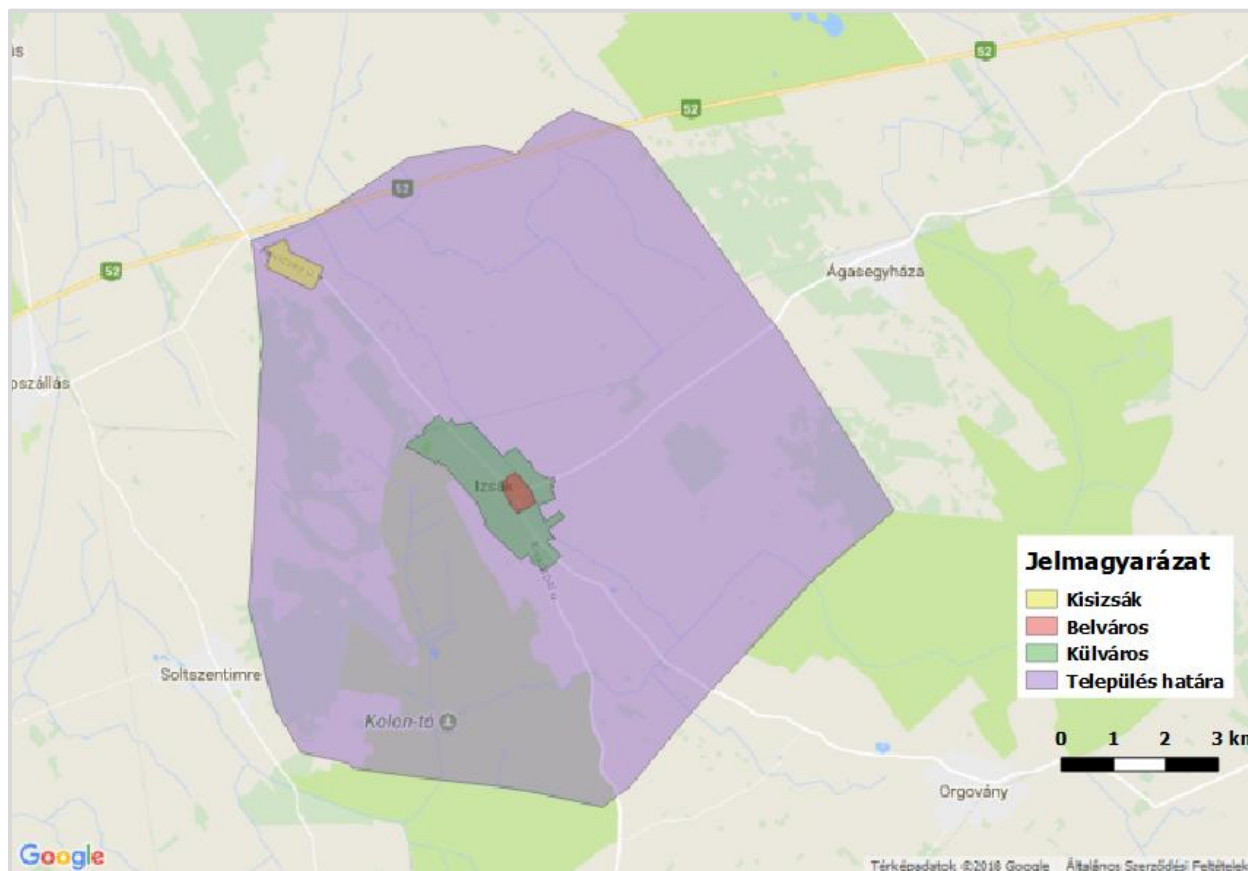
Jövőkép: Egy olyan alföldi város, amely gazdag történelmi múltja révén, gazdasági teljesítménye, természeti- és épített környezeti állapota, valamint kikapcsolódási lehetőségei megteremtésével képes megőrizni lakosságát, és új letelepülőket vonzani			
(A1) Egy egészséges, megfelelő képzettségű, szolidáris, nem előregedő korszerkezetű társadalom kialakítása	(A2) A vállalkozások térségbe történő vonzása a gazdaság fellendülése és munkahelyteremtés céljából	(A3) A települési arculat és tájeshztétika javítása, természetvédelem	(A4) Közlekedés- és közműfejlesztés
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása	(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása	(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása	(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése	(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása	(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása	(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése	(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával	(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása	(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon
	(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése		(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása

Forrás: saját szerkesztés

2.2.2. A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉRTELMEZÉSE AZ EGYES TELEPÜLÉSRESZKEKRE

Méretéből és jellegzetességéből adódóan Izsákon 4 városrészt határolt le a megalapozó vizsgálat, melyek a következők:

2. ábra: Izsák városrészei

Forrás: saját szerkesztés

1. Belváros

A lehatárolásának indoka, hogy vegyes területnek számít (lakó és kereskedelmi, szolgáltató gazdasági épületek is megtalálhatóak), intézmény-ellátottságával elkülönül a többi városrésztől.

2. Kisizsák

A településtesttől elkülönülve, attól mintegy 5 km-re található.

3. Külváros

Többnyire lakófunkcióval rendelkező városrész, azon része a település belterületének, amelyik nem tartozik a belváros városrészhez, hanem gyűrűként öleli körbe azt.

4. Külterület

A város közigazgatási területének belterülethez nem tartozó, nagy kiterjedéssel rendelkező, ritkán lakott városrésze.

3. táblázat: A stratégiai célok és a városrészek kapcsolata

Stratégiai célok	Városrészek			
	Belváros	Kisizsák	Külváros	Külterület
(S1) Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése, az egészségügy helyzetének javítása				
(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése				
(S3) Fiatalok helyben maradásának elősegítése				
(S4) A képzettségi szint növelésének támogatása				
(S5) Vállalkozások betelepülésének elősegítése, helyi vállalkozások létrejöttének támogatása				
(S6) Az agrárinnováció támogatása, vállalkozások és oktatási intézmények bevonásával				
(S7) Helyi turisztikai értékek és termékek népszerűsítése				
(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása				
(S9) A belterületen található zöldfelületek helyreállítása és gondozása				
(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása				
(S11) A közlekedési infrastruktúra javítása a településen				
(S12) Közlekedésbiztonsági vizsgálat lefolytatása				
(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon				
(S14) Energiahatékonyság és alternatív energiahasználat szorgalmazása				

Erős kapcsolódás	
Gyenge kapcsolódás	
Nincs kapcsolódás	

Forrás: saját szerkesztés

A megvalósítani kívánt beruházások és fejlesztési célok a célkitűzések elnevezésében említett területhez kötődnek. Így például a „(S13) A szennyvízhálózatra történő nagyobb rákötési arány elérése, szennyvízelvezetés megoldása Kisizsákon ” elnevezésű célkitűzés megvalósítási területe főként Kisizsák. Vannak olyan további célkitűzések, melyek konkrét településrészekhez nem köthetők, megvalósítási helyszínük bizonyos típusú területekhez köthető. Ilyen a „(S2) A szegregáció folyamatának megfékezése, a jelenlegi szegregátumokban élők társadalmi beilleszkedésének elősegítése” célkitűzés, amely a KSH által lehatárolt szegregátumokra és szegregációval veszélyeztetett területekre vonatkozik. További ilyen típusú stratégiai cél a „(S8) Természetvédelmi tevékenységek szorgalmazása”, mely a település természetvédelmi területeit, így főként a Kolontó és környékét érinti, valamint a gazdasági műveléssel felhagyott területeket. A „(S10) A Kisizsáki-összekötőcsatorna rekreációs funkciójú hasznosítása” a csatorna városközponton áthaladó szakaszát érinti. Az egyéb felsorolt célkitűzések konkrét megvalósítási helyszínnel nem rendelkeznek, értelmezhetők a település valamennyi részére, vagy akár a település egészére is.

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A STRATÉGIÁHOZ ÉS A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK KÉSZÍTÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRSADALMI, GAZDASÁGI ÉS KÖRNYEZETI ADATOK MEGHATÁROZÁSA

A településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia a megalapozó vizsgálat figyelembe vételével készülnek el. A megalapozó vizsgálat elkészítéséhez felhasznált adatok és elemzések kimutatták, hogy jelenleg milyen előnyökkel rendelkezik a település, és milyen problémákkal küzd a társadalom, gazdaság, környezet és infrastruktúra területét tekintve. A feltárt problémák tükrében jelen koncepcióban meghatározásra kerültek fejlődési irányok és célok a város számára, melyek kihatással vannak a település jövőképeire.

Társadalom

Állandó népességét tekintve Izsákon csökkenés mutatható ki a két népszámlálás között, a 2011-es népességszám (6.063 fő) 96,56%-a a 2001-es népességszámnak. Ezt követően azonban növekedett a népesség, 2015-ben 6.620 fő élt a településen. Napjainkban azonban Izsákon ismét folyamatos népességcsökkenés mutatható ki, melyhez hozzájárul a természetes fogyás és a fiatal népesség elvándorlása egyaránt. Az elvándorlás az elmúlt tíz évben ingadozó tendenciát mutatott, összességében tekintve azonban erősödött. Részben az elvándorlásnak, részben a születések csökkenő számának tudható be a népesség előregedő tendenciája, mely hasonlatos a megyei és országos folyamatokhoz.

Az Izsákon jelen lévő nemzetiségek a 2011-es népszámlálás alapján a cigány, német, román és az örmény. Közülük a legmeghatározóbb nemzetiség a cigány kisebbség, a lakosság 1,48%-át teszik ki. Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik a településen, mely együttműködik a köznevelési intézményekkel a roma származású gyermekek esélyegyenlősége megteremtése érdekében. A településen kiélezett etnikai konfliktus nem áll fenn.

A lakosság végzettségét tekintve a két népszámlálás közötti időszakban valamelyest javult, azonban továbbra sem éri el, sem a megyei, sem az országos átlagot. A 2011-es népszámlálás adatai szerint az izsáki lakosság 36,2%-a rendelkezik munkahellyel. A nyilvántartott állásukeresők száma az elmúlt 15 év során folyamatosan változott, de kijelenthető hogy ez időszak alatt számuk összességében megduplázódott.

Izsák hosszú távon 5.000 – 6.000 fő közötti népességgel számolhat, mely a jelenlegi folyamatokat tekintve egy előregedő társadalom képét vetíti előre. Hosszútávon történő változás a korszerkezetben a fiatal lakosság helyben maradásával érhető el. Fel kell készülni azonban arra az eshetőségre is, hogy a jelenlegi előregedés tovább folytatódik, erre főként az egészségügyi intézményrendszerben és az egészségügyi infrastruktúrában végrehajtott fejlesztésekkel kell reagálnia a településnek.

Gazdaság

2014-es adatok alapján 1.142 regisztrált vállalkozást tartottak nyilván a városban. Ezek közül 284 db számított működő vállalkozásnak az adott évben. A működő vállalkozásoknak megközelítőleg felét teszik ki a társas vállalkozások, a maradék egyéni vállalkozás. Össességében 12 vállalkozás haladja meg a 20 fős létszámot, ezek közül középvállalkozásnak mindösszesen 5 vállalkozás számít. A kis- és középvállalkozások (KKV-k) mellett nem található Izsákon 250 fős létszám feletti nagyvállalat. A 2014-es adatok alapján a 284 működő vállalkozásból a mezőgazdaságban 32, az ipari területen 69, a szolgáltató szektorban pedig 183 működik.

Izsák helyi gazdasági súlya jelentős, főként a mezőgazdaság területén. Bár napjainkban jelentősen visszaszorult a primer szektor, Izsákon komoly értékekkel és hagyományokkal rendelkező mezőgazdasági vállalkozások működnek. A térségben gazdálkodók főként egyéni vállalkozóként vagy mikrovállalkozások formájában működnek.

Ipar tekintetében kiemelkedő szerepet játszanak a mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszeripari vállalatok. A legnagyobb volumenű vállalatok közül is sokan tevékenykednek ebben az ágazatban (Royalsekt Zrt., Alföldi Garabonciás Kft., Izsáki Házitészta Kft.) További jelentős szereppel az építőipar rendelkezik (Futibau Építőipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Beke és Beke 2000 Kft., VIDIBeton Kft.). E két területen működő vállalkozások a vizsgált évben 95%-os aránnyal rendelkeztek az ipari szektorban működő vállalkozások tekintetében.

Az elmúlt években, megfelelően az országos tendenciáknak, a szolgáltató szektor erősödése figyelhető meg Izsákon is. A működő vállalkozásoknak nem egészen kétharmadát teszik ki a szolgáltató szektor vállalkozásai. Kimagasló a kereskedelem, gépjárműjavítás területén működő vállalkozások aránya, mely meghaladja a megyei és az országos részarányt is. További kiemelkedő ágazat a szállítás és raktározás, valamint, bár kisebb mértékben, de a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás vállalkozásai is jelen vannak. Komoly az elmaradás azonban az információ, kommunikáció; az ingatlanügyletek és a művészet, szórakoztatás, szabadidő ágazatokban.

Természeti környezet

A legjelentősebb természeti érték a település számára a Kolon-tó és annak környezete, mely a Kiskunsági Nemzeti Park részeként országos jelentőségű természetvédelmi területnek számít. Továbbá a Ramsari Természetvédelmi Egyezmény hatálya alá tartozik, illetve része a Natura 2000 ökológiai hálózatnak is, így értékeinek megőrzése kiemelt figyelmet érdemel.

A település belterületén két meghatározó zöldfelületi egység található, az egyik a városközponti Szabadság tér – Kossuth tér együttese, amely szabadidős-rekreációs funkcióval rendelkező közpark. A másik meghatározó zöldfelület a Kisizsáki-összekötőcsatorna, mely jelenleg nem tölti be passzív pihenésre alkalmas szerepét.

Épített környezet

Épített értékekben Izsák bővelkedik, köszönhetően történelmi hagyományainak. Országos védettséget élvez két épület (Szent Mihály Római Katolikus Templom, B. Bognár tanya) és egy szobor (Piéta-szobor).

A belterületi úthálózat bár jól kiépített és a forgalmasabb épületeket, intézményeket összekapcsolja, helyenként szükséges útburkolatának megújítása, helyenként pedig, ahol nem rendelkezik útburkolattal, annak aszfaltozása szükséges. A megnövekedett belvárosi forgalom következtében kevésnek bizonyul a parkolóhelyek száma, így indokolt felülvizsgálni a parkolási rendet.

A kerékpáros közlekedés jól megoldott, a környező településre vezető utak és kerékpárutak mentén igény jelentkezik kerékpáros pihenőhelyek létesítésére. A járdák több helyen felújításra és akadálymentesítésre szorulnak.

Tömegközlekedés tekintetében helyi autóbuszjárat nem üzemel, a buszmegállók egy része felújításra szorul. Vasúti személyszállítás nem elérhető a településen.

Közművesítés terén az önkormányzati intézmények energetikai korszerűsítésével kapcsolatban folyamatos az előrehaladás. A szennyvízelvezető-csatornahálózatra való rákötések arányát növelni szükséges, valamint Kisizsák szennyvízelvezetése és -kezelése továbbra sem megoldott.

3.2. A MEGHATÁROZOTT TERÜLETIGÉNYES ELEMEL ALAPJÁN, JAVASLAT A MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA FŐ ELEMELNEK TÉRBELI RENDJÉRE ÉS A TERÜLET-FELHASZNÁLÁSRA IRÁNYULÓ TELEPÜLÉSSZERKEZETI VÁLTOZTATÁSOKRA

Bács-Kiskun Megye Területrendezési Tervét (BKMTTrT) a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlése 19/2011. (XI. 29.) önkormányzati rendeletével és a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 190/2011. (XI. 25.) Kgy. határozatával fogadták el. Jelen koncepcióban felsorolt célkitűzések közül egyiknek a megvalósítása sem igényel a területrendezési tervben változást vagy módosítást.

Izsák Város Önkormányzata az Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról szóló 2/2009. (II. 04.) ktr. számú rendeletével² hagyta jóvá Településszerkezeti tervét. Módosítások következtében – melyek az utóbbi időben a vállalkozások kezdeményezésére és tevékenységük elősegítése céljából valósult meg – további beépítésre szánt területeket jelöltek ki rajta. Ezek a területek a település külterületének északnyugati részén falusias lakóterületként és gazdasági (kereskedelem, szolgáltatás) területként, a keleti és délkeleti részen gazdasági (ipari) és gazdasági (kereskedelem, szolgáltatás) területként kerültek kijelölésre. Ennek tekintetében a település

² Módosítva: 2/2017. (IV.26.) önkormányzati rendelettel
10/2016. (VII.20.) önkormányzati rendelettel
8/2016. (VII.6.) önkormányzati rendelettel
16/2015. (XI.11) önkormányzati rendelet

rendelkezik olyan beépítésre szánt, gazdasági célra hasznosítható területekkel, melyek helyet tudnak nyújtani újonnan létesülő helyi, vagy újonnan betelepülni vágyó vállalkozásoknak. A módosított tervben kijelölt, beépítésre szánt területek a település számára hosszú távon is fejlesztési lehetőségeket rejtenek magukban. Intézményi terület kijelölése nem szerepel a tervezett fejlesztési célkitűzések között, valamint jelentős, övezeti besorolás módosítását érintő bővítés sem tervezett. Összességében kijelenthető, hogy a meghatározott jövőkép, hosszú- és középtávú célrendszer összhangban van Izsák településszerkezeti tervével.

3.3. AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉKEK ÉS A VÉDETTSÉG BEMUTATÁSA, JAVASLATOK AZ ÖRÖKSÉG VÉDELME ÉS AZ ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK ALAPÚ, FENNTARTHATÓ FEJLESZTÉSÉRE

Izsák városa mind tervezési, mind konkrét megvalósítási tevékenységével igyekszik természeti és épített értékeinek védelmét biztosítani. Az értékes termőföldek, vizes élőhelyek, erdőségek és régészeti lelőhelyek védelme érdekében lehatárolták a beépítésre nem szánt területeket. Környezetvédelmi tevékenységein túl a belterületen található zöldfelületek védelme és karbantartása mellett is elkötelezett, azonban ehhez külső források bevonása szükséges.

Izsák Város Rendezési Terve és Építésügyi Szabályzatáról szóló 2/2009. (II. 04.) Ktr. számú rendelet 4. melléklete az országos műemléki védelem alatt álló épületeket (Szent Mihály Római Katolikus Templom, B. Bognár tanya) és szobrot (Piéta-szobor), a 6. melléklete pedig a településen található 10 db régészeti lelőhelyet tartalmazza. Ezen épületek és a régészeti lelőhelyek védelme kiemelt jelentőségű, a gazdag történelmi és kulturális hagyományok őrzése és népszerűsítése érdekében.

A Soltszentimre irányába található, XIX. század második felében épült B. Bognár tanya a népi építészet egyik ékes darabja. A nyeregtetős, náddal fedett, pilléres tornáccal rendelkező lakóházat egy kamra és egy istálló egészíti ki. Jelenleg az épület a Kiskunsági Nemzeti Park kutatószállásaként funkcionál.

3. ábra: A B. Bognár tanya épülete

A Szent István téren álló, barokk stílusban épült Szent Mihály Római Katolikus Templom alapkövét 1801-ben helyezték el, 1811-ben már készen állt, de csak 1815-ben fejezték be véglegesen. Az épület szabadon álló, egyhajós, egyenes szentélyzáródású, délnyugati homlokzatán toronnyal.

Szintén a Szent István téren található, közvetlenül a Szent Mihály templom mellett a Piéta-szobor, melyet 1763-ban állítottak. A talapzaton Mária ülő alakja látható, fején koronával, ölében pedig Krisztus testét tartja.

4. ábra: A Szent Mihály katolikus templom és a Piéta-szobor

A legjelentősebb természeti érték a településen a Kolon-tó, amely a Kiskunsági Nemzeti Park területén található, így országosan védett jelentőségű területnek minősül. A település Helyi Építési Szabályzata lehatárol további természetvédelmi oltalom alatt álló, ex lege területeket határol le a település északi részén a Hatöles út környezetében; a déli részen, Orgovány határában, valamint a nyugati részen, az erdőségek közelében.

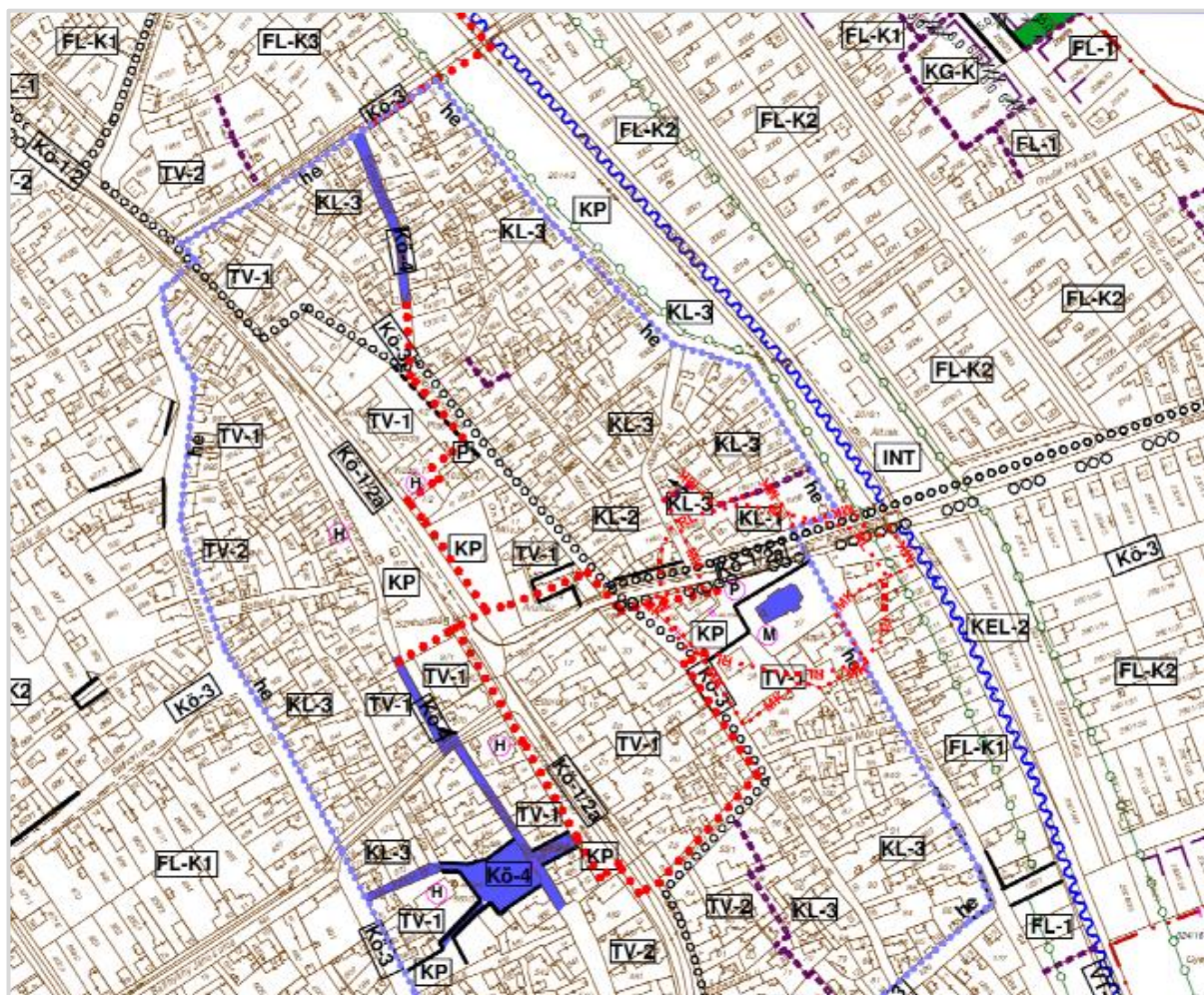
5. ábra: A Kolon-tó

Természetvédelmi tevékenységként javasolt a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága által korábban lebonyolított „Élőhely-rekonstrukció az izsáki Kolon-tavon” című projekt keretében végzett tevékenységek esetleges folytatása. Már megtörtént a nyíltvízes élőhelyek területének növelése, valamint a betelepült invazív fajok terjeszkedésének megfékezése. Ez utóbbi tevékenység a település további, akár védett, akár védelem alatt nem álló területein lehetőséget biztosít az özönnövények eltávolítására. További természetvédelmi tevékenységként javasolt a település központi területén elhelyezkedő zöldfelületek tisztán tartása és gondozása, valamint az illegális hulladéklerakók felszámolása.

Izsák Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2017. december 12-én fogadta el Izsák Város Településképi Arculati Kézikönyvét és Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XII. 20.) önkormányzati rendeletét a településképi védelméről. A rendelet célja az építési beruházások támogatása, a település sajátos településképi védelme és átalakítása a helyi közösség bevonásával. Helyi értékvédelmi területként nevesíti Izsák történelmi városmagját, melynek utcahatárai a következők: Kölcsey Ferenc utca- Katona József utca- Kecskeméti út- Bihari utca- Petőfi Sándor utca- Damjanich utca- Széchenyi István utca- Kinizsi Pál utca. A történelmi városmag területén a településképi rendelet értelmében védelem illeti meg az úthálózat és a telekosztás jellegét, a beépítés módját és helyét, az épületek ritmusát, az utcai homlokzat nyílásrendjét és nyílászáróinak álló téglalap arányát.

6. ábra: Izsák történelmi városmagja

Forrás: Izsák Város Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2017. (XII. 20.) önkormányzati rendelete a településkép védelméről

Az épített környezet védelmét és karbantartását tekintve elsősorban egyes közintézmények (polgármesteri hivatal, könyvtár, művelődési ház) felújítása ajánlott, amely jelenleg az egyik legnagyobb probléma.

Akárcsak a természeti és épített környezeti értékek védelme, a nem kézzelfogható kulturális értékek, hagyományok védelme is rendkívül fontos a településen élők összetartozásának jegyében. Több országos szintű rendezvénynek is otthont ad a település, melyek nagy hírnévvel rendelkeznek.

Egyik ilyen rendezvénye a Sárfehér Napok, melynek célja a település mezőgazdasági kötöttségének bemutatása, gasztronómiai kiállítások szervezése, országos vagy nemzetközi lovas-rendezvények megtartása.

A Kolon-tavi Madárvártát 1997-ben hozták létre, amely otthont ad a Kolon-tavi madártani, geológiai, botanikai és egyéb kutatási munkálatoknak. A Kiskunsági Nemzeti Park oktatási

program keretében nyílt napokat szervez, melyek során lehetőséget biztosít kisebb csoportok nomád táborozására, ahol a diákok vezető tanáruk közreműködésével a Madárvárta eszközeivel terepi, természetismereti gyakorlatokat végezhetnek.

Az Izsáki Tészta Majális, melynek célja a hagyományos népi gasztronómiai értékek megőrzése és népszerűsítése, méltán népszerű rendezvény. A 2009-től megtartott rendezvényen évente közel száz csapat prezentálta hagyományos tészta ételeit. A családi hangulatú főzés mellett szórakoztató színpadi programok várják minden évben az érdeklődő gyermekeket és felnőtteket egyaránt.

További, turisztikai vonzerőt is jelentő értéként fontos megemlíteni a következőket:

- Nemzetközi színvonalú fogathajtó pálya található a településen, amely a lovas turizmus népszerűsítése tekintetében kiemelkedő jelentőségű. A Sárfehér Napok alkalmával fogathajtó versenyeket is rendeznek, melynek keretein belül országos egyes-, kettes-, és négyesfogathajtó versenyeken vesznek részt a sportág legjobbjai.
- Borturizmusa tekintetében, mikor megjelent a Sárfehér szőlőfajta Izsák és a szőlőkultúra elválaszthatatlan lett egymástól (Izsák a „Sárfehér hazája”). A Sárfehér szolgálja továbbá a helyi pezsgőgyártás alapját is.

A turisztikai vonzerő fejlesztésének érdekében a településen található természeti-, épített környezeti- és kulturális örökségek promotálása szükséges lehet. A település és értékeinek népszerűsítését célszerű lehet a városi önkormányzatnak felvállalnia, akár egy városmarketinggel foglalkozó szervezeti egység fokozatos kialakítása keretében.

TÁBLÁZATOK ÉS ÁBRÁK JEGYZÉKE

1. táblázat: Izsák átfogó célkitűzései	15
2. táblázat: A jövőkép, az átfogó célkitűzések (A) és a stratégiai célok (S) kapcsolata	18
3. táblázat: A stratégiai célok és a városrészek kapcsolata	20
1. ábra: A kiegyensúlyozott és fenntartható városfejlesztés elemei	10
2. ábra: Izsák városrészei	19
3. ábra: A B. Bognár tanya épülete	26
4. ábra: A Szent Mihály katolikus templom és a Piéta-szobor	26
5. ábra: A Kolon-tó	27
6. ábra: Izsák történelmi városmagja	28